

Gewestelijke
Ontwikkelingsmaatschappij
voor
Vlaams-Brabant

ACTIVITEITSVERSLAG 2004

Verantwoordelijke uitgever: A. Mosselmans
Toekomststraat 36-38
1800 Vilvoorde

WOORD VOORAF

Streekontwikkeling en bedrijfsbegeleiding vormen de twee Decretale opdrachten van de GOM's.

Op het gebied van streekontwikkeling bekleden de luchthaven van Zaventem en de luchthavenregio ontegensprekelijk een zeer belangrijke plaats in het geheel van de activiteiten van de GOM Vlaams-Brabant in het jaar 2004.

Eerst en vooral werd er werk gemaakt van een gezamenlijke studie van de GOM Vlaams-Brabant en de SERV waarin werd gezocht naar de rol van de luchthaven als vestigingsfactor voor bedrijven en haar rol als economische motor voor de luchthavenregio. Hieruit blijkt dat in de luchthavenregio alleen al 58.000 tot 72.000 jobs van de luchthaven afhankelijk zijn.

In dezelfde periode dat deze studie openbaar werd gemaakt besliste DHL om zijn logistieke activiteiten te Zaventem in te krimpen.

De GOM Vlaams-Brabant stelde daarom een actieplan op met een aantal socio-economische prioriteiten voor de luchthavenregio. Dit actieplan werd door de Vlaamse Regering als leidraad gebruikt voor haar Strategisch Actieplan voor de Reconversie Tewerkstelling van de luchthavenregio (START). Via START zullen zowel voor de luchthaven zelf als voor de omliggende regio projecten worden geïmplementeerd en maatregelen voorbereid zowel op kortere als op langere termijn, die het gebied de nodige ontwikkelingskansen zullen kunnen geven in overeenstemming met het economisch belang van deze economische poort.

Het engagement van de Vlaamse Regering op dit vlak werd nog in de verf gezet met het bezoek van de voltallige Vlaamse Regering op 10 december 2004 aan de luchthavenregio. Dit bezoek werd inhoudelijk voorbereid door de GOM.

Als onderdeel van het START-project besliste de Vlaamse Regering inmiddels om een RUP op te stellen dat uiteindelijk zal kunnen leiden tot de realisatie van de zone Meise-Wolvertem die al sinds 1976 op het Gewestplan was ingekleurd. De basis van dit RUP werd vastgelegd in het ontwikkelingsconcept dat werd uitgewerkt door de GOM, Provincie Vlaams-Brabant en de Intercommunale Haviland.

Dit verhaal van de luchthavenregio toont aan welk een belangrijke rol een ontwikkelingsmaatschappij kan spelen in het werkveld via een grondige kennis van de regio en een pro-actieve aanpak door een multidisciplinair team.

Los van het luchthavenverhaal werd er een substantiële vooruitgang geboekt in het saneringsdossier De Stordeur. De site kon uiteindelijk worden verworven en er kon tot afbraak worden overgegaan, zodat – na sanering van de ondergrond – het perceel opnieuw ter beschikking kan worden gesteld van het bedrijfsleven.

Dit dossier toont nogmaals aan dat sanering van verlaten bedrijfsruimten meestal een zeer complexe, tijdrovende en dure operatie is, ondanks de bestaande subsidieregelingen.

Opmerkelijk ook was het succes van het Ondernemingscentrum Zoniën in Hoeilaart dat vrij vlug na de opening al met een haast volledige bezetting kan uitpakken.

Na 2 jaar werking van het Steunpunt Innovatie Vlaams-Brabant kreeg dit initiatief vanwege de opdrachtgever IWT een zeer positieve evaluatie. Dit had voor gevolg, gelet op dit succes, dat voor de komende periode een beroep mag worden gedaan op een bijkomende gespecialiseerde medewerker. Deze uitbreiding gekoppeld aan de ontwikkeling van een innovatie-audit brengt heel wat bijkomende mogelijkheden met zich mee voor de stimulering van de innovatie van de Vlaams-Brabantse KMO's.

Deze opdracht in combinatie met het Bedrijvenloket en de opdrachtfuncties Milieu en Stedenbouw betekent dat de GOM Vlaams-Brabant de bedrijfsbegeleiding op een performante manier kan invullen.

Een al jarenlang aanslepend dossier dat steeds als een schaduw boven onze instelling blijft hangen betreft de hervorming van de Vlaamse GOM's.

Hoewel in 2004 de twee decreten aangaande de oprichting van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen (POM's) en het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) door het Vlaams Parlement werden goedgekeurd is er nog heel veel werk voor de boeg.

Nu moet er werk worden gemaakt van de uitvoeringsbesluiten en een aantal beslissingen vanwege de Vlaamse Regering die de nieuwe structuren operationeel moeten maken.

Inmiddels is wat de oprichting van een POM Vlaams-Brabant betreft al heel wat voorbereidend werk verricht samen met de Provincie Vlaams-Brabant, zodat na de oprichting van het VLAO zeer vlug de POM Vlaams-Brabant zal kunnen worden opgericht.

Ondanks alle energie dat dit aanslepende hervormingsproces met zich meebrengt en de vele onzekerheden bij het personeel slaagt de GOM Vlaams-Brabant er nog steeds in om een omvangrijk jaarprogramma af te werken en steeds opnieuw in te spelen op de noden en opportuniteiten die zich in de provincie voordoen.

Wij willen dan ook zowel het personeel omwille van de inzet en professionaliteit, als de leden van de bestuursorganen die al de GOM-acties hebben gestuurd en ondersteund, te bedanken.

Lodewijk De Witte
Voorzitter

Alain Mosselmans
Wnd. Administrateur-generaal

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF	1
SAMENSTELLING BESTUURSORGANEN.....	6
RAAD VAN BESTUUR.....	6
DIRECTIECOMITÉ	7
COLLEGE VAN COMMISSARISSEN	7
WERKING.....	8
FINANCIËN.....	10
1. RESULTATENREKENING WERKINGSKOSTEN 2004.....	10
2. UITRUSTINGS- EN INVESTERINGSGOEDEREN 2004.....	10
3. BALANS PER 31.12.2004	11
4. VERSLAG VAN HET COLLEGE VAN COMMISSARISSEN	11
5. VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE JAARLIJKE STATUTAIRE VERGADERING	12
ACTIVITEITEN	13
I. ONTWIKKELING, CONCEPTIE EN UITVOERING VAN EEN SOCIAAL- ECONOMISCH ONTWIKKELINGSBELEID	13
1. ONTWIKKELING VAN VESTIGINGSMOGELIJKHEDEN.....	13
1.1. NIEUWE BEDRIJVENZONES	13
1.1.1. <i>Cargovil</i>	13
1.1.2. <i>Researchpark Zellik</i>	13
1.1.3. <i>Tienen-Gripen</i>	14
1.1.4. <i>Wetenschapspark Arenberg-Leuven</i>	15
1.1.5. <i>Lembeek-Noord</i>	15
1.1.6. <i>Zenneveld-Sint-Pieters Leeuw</i>	15
1.2. PROJECTEN VERLATEN BEDRIJFSRUIMTEN.....	16
1.2.1. <i>Bost-Gallic-Tienen</i>	16
1.2.2. <i>De Stordeur te Leuven</i>	16
1.3. INDUSTRIËLE RECONVERSIE.....	17
1.3.1. <i>Vilvoorde Watersite</i>	17
1.3.2. <i>Machelen-Kerklaan</i>	18
1.4. ONDERZOEK PRIVATE BEDRIJVENTERREINEN.....	18
1.5. BEDRIJVENCENTRA EN INNOVATIE- EN INCUBATIECENTRA	20
1.5.1. <i>Bedrijvencentra</i>	20
1.5.2. <i>Innovatie- en Incubatiecentra</i>	21
1.6. ONDERNEMERSCENTRUM ZONIËN	21
1.7. REGIONALE INCUBATIECENTRA.....	22
1.8. SOCIAAL BEDRIJVENCENTRUM LEUVEN.....	23
2. RUIMTELIJKE ORDENING	24
2.1. BUNDELING VAN ECONOMISCH PRIORITAIRE DOSSIERS VOORGELEGD AAN NIEUWE VLAAMSE REGERING.	24
2.1.1. <i>Een onbeantwoorde vraag naar ruimte om te ondernemen</i>	24
2.1.2. <i>Nood aan integraal geplande en gecontroleerde ontwikkeling voor de luchthavenregio</i>	26
2.1.3. <i>Regionet Brussel-Brabant centraal als oplossing voor verkeersproblematiek</i>	26

3. LUCHTHAVEN	27
3.1. GEZAMENLIJKE LUCHTHAVENREGIOSTUDIE VAN DE GOM EN DE SERV	27
3.2. START: STRATEGISCH ACTIEPLAN VOOR DE RECONVERSIE EN TEWERKSTELLING VAN DE LUCHTHAVENREGIO	30
4. SOCIAAL-ECONOMISCH ONTWIKKELINGSPLAN VLAAMS-BRABANT	36
5. SOCIAAL-ECONOMISCH STREEKOVERLEG.....	38
5.1. NIEUWE OVERLEG- EN ADVIESSTRUCTUREN KRIJGEN CONCREET VORM	38
5.1.1. <i>Samenhang Decreet VLAO en POM</i>	38
5.1.2. <i>Sociaal-Economische Raad voor de Regio of SERR</i>	38
5.1.3. <i>Regionaal Sociaal-Economisch OverlegComité of RESOC</i>	39
5.1.4. <i>Erkend Regionaal SamenwerkingsVerband of ERSV</i>	39
5.2. HESOC-STREEKPLATFORM HAGELAND: OPVOLGING LOPENDE PROJECTEN.....	40
5.3. AANZET TOT OPMAAK VAN EEN STREEKPACT VOOR HET ARR. LEUVEN	44
5.4. AANZET TOT OPMAAK VAN EEN STREEKPACT VOOR HALLE-VILVOORDE	45
6. STATISTISCHE DATABANK.....	46
II. ONDERNEMINGSPROMOTIE	47
1. ALGEMENE BEDRIJFSINFORMATIE.....	47
1.1. BEDRIJVENGIDS VLAANDEREN OP CD-ROM	47
1.2. DATABANK BEDRIJFSVASTGOED.....	47
1.3. GOM-ACTUEEL.....	48
2. EERSTELIJSZORG EN GEÏNTEGREERDE BEGELEIDING VAN STARTERS EN KMO'S.....	49
2.1. EERSTELIJSZORG	49
2.2. INVESTERINGSSTEUN EN (RISICO)KAPITAAL FINANCIERING	54
2.3. SAMENWERKINGSOVEREENKOMST MET HET PARTICIPATIEFONDS	54
2.4. BEDRIJVENLOKET	55
3. PROMOTIE VAN DE TOELEVERING.....	57
3.1. TOELEVERANCIERSBESTAND	57
3.2. INTERNETDATABANK TOELEVERANCIERS IN VLAANDEREN	57
3.3. TOELEVEREN VANDAAG	58
3.4. PROJECT GRENSOVERSCHRIJDENDE CLUSTERS TOELEVEREN & UITBESTEDEN.....	58
4. INNOVATIE: DE GOM ALS REGIONAAL INNOVATIE SAMENWERKINGS- VERBAND	59
5. EXPORT EN INTERNATIONALISERING: VAKBEURZEN	70
III. EUROPESE PROJECTEN	71
1. SAMENWERKINGSPROGRAMMA CENTRAAL- EN OOST-EUROPA.....	71
1.1. SLOWAKIJE	71
1.2. LETLAND	71
IV. OPDRACHTFUNCTIES VANWEGE DE VLAAMSE REGERING	72

1. MILIEU EN STEDENBOUW.....	72
1.1. MILIEU	72
1.1.1. Terugkoppeling naar het Vlaamse beleid.....	72
1.1.2. Informatieverstrekking.....	74
1.1.3. Bedrijfsbegeleiding.....	75
1.1.4. Inschakeling van de milieucel in de GOM werking.....	76
1.2. STEDENBOUW	78
1.2.1. Eerstelijnszorg.....	78
1.2.2. Opvolging wetgeving	79
1.2.3. Problematiek zonevreemde bedrijven.....	79
1.2.4. Opvolging plenaire vergaderingen.....	80
1.2.5. Projecten.....	83
1.2.6. Infosessies.....	83
2. GEOGRAFISCH INFORMATIESYSTEEM (GIS) BEDRIJVENZONES	84
2.1. OUTPUT GIS BEDRIJVENZONES WINT AAN BELANG.	84
2.2. HET GEOLOKET OP INTERNET ALS EERSTE STAP BIJ LOCATIE-ONDERZOEK	85
2.3. ACTUALISERING EEN MUST VOOR KWALITEITSBEHOUD.....	85
BIJLAGEN	87
<i>Beknopt statistisch overzicht Vlaams-Brabant.....</i>	<i>87</i>

SAMENSTELLING BESTUURSORGANEN

Raad van Bestuur

Publieke sector (12)

Dhr. Lodewijk DE WITTE- Voorzitter
Dhr. Vic LAUREYS - Afgevaardigd-Bestuurder
Dhr. Willy SCHOLLAERT - Ondervoorzitter
Mevr. Ingrid CLAES
Dhr. Tom DEHAENE
Mevr. Miche DEJONGHE
Dhr. Jo DE RO
Dhr. Yvan OTTENBOURGH
Mevr. Ann SCHEVENELS
Mevr. Anne SOBRIE
Dhr. Jan VANGRAMBEREN
Mevr. Nini VRIJENS

Privaatrechtelijke sector (12)

Dhr. Paul MEES
Mevr. Nancy VAN ESPEN
Dhr. Jozef VANWAEYENBERGE
Dhr. Francis RAES
Dhr. René LEEKENS
Mevr. Greet VAN PEE
Dhr. Koen GEERS
Dhr. Karel GACOMS
Mevr. Siska VAN SEVENANT
Dhr. Erik LODDEWIJCKX
Dhr. Guy TORDEUR
Dhr. Daan VANDERHULST

Dhr. Bert VERBRUGGHE - Commissaris van de Vlaamse
regering

Directiecomité

Publieke sector (6)

Dhr. Lodewijk DE WITTE - Voorzitter
Dhr. Vic LAUREYS - Afgevaardigd-Bestuurder
Dhr. Willy SCHOLLAERT - Ondervoorzitter
Dhr. Tom DEHAENE
Mevr. Ann SCHEVENELS
Dhr. Yvan OTTENBOURGH

Privaatrechtelijke sector (6)

Dhr. Koen GEERS
Dhr. René LEEKENS
Dhr. Daan VANDERHULST
Dhr. Paul MEES
Mevr. Siska VAN SEVENANT
Mevr. Nancy VAN ESPEN

Dhr. Bert VERBRUGGHE - Commissaris van de Vlaamse regering

College van Commissarissen

Dhr. Jan VAN GRAMBEREN - Voorzitter
Dhr. Jozef VANWAEYENBERGE
Dhr. Piet CARDYN - Lid van het Instituut van Bedrijfsrevisoren

WERKING

Algemene directie

Alain Mosselmans,
Wvd. Administrateur-generaal

Functies en opdrachten

Stafmedewerkers

◆ Regionaal Beleid

Rudi Van Mellaert

Pascal De Greve

◆ Ruimtelijke Economie

Erwin Lammens

Ellen Van Dongen

Pascal De Greve

Carlo Guillaume

◆ Voorwaardenscheppend Beleid

Roger Hanon

Guido Pee

Tania Andries

◆ Internationale Projecten

Alain Mosselmans

Erwin Lammens

Rudi Van Mellaert

◆ Bedrijvenloket

Jos Helsen

Alice Distelmans

Cynthia Stinckens

◆ Milieu

Jos Helsen

Jeroen Heyman

◆ RIS-project

Jos Helsen

Bas Sturm

Frederik Loeckx

Anne Depré

Elke Piessens

◆ ICT en Toelevering

Jos Helsen

Geert Mattheus

Ivo Peeters

◆ Juridisch Advies & Publikaties

Alain Mosselmans

Tania Andries

◆ Administratie

Alain Mosselmans
Arlette De Coster
Gerda Gilbert
Tania Andries
Rita Van Lathem
Ann Waegeman
Guido Pee
Patricia De Boeck

◆ Boekhouding: Financiën en Facturatie

Alain Mosselmans
Rudi Van Mellaert
Greta Lenaerts
Rita Van Lathem

FINANCIËN

1. Resultatenrekening werkingskosten 2004

Kosten		Opbrengsten	
Bedrijvenzones	2.051.865,56	Bedrijvenzones	2.397.317,61
Bedrijfskosten	2.389.287,02	Bedrijfsopbrengsten	52.123,38
Financiële kosten	296,96	Andere bedrijfsopbrengsten	2.167.911,07
Resultaat boekjaar		- Gewestdotatie	1.137.400,00
- Werking	45.099,99	- Prov. Vlaams-Brabant	500.000,00
- Bedrijvenzones	345.452,05	- Diverse inkomsten	112.750,90
		- Inkomsten projecten in beheer	278.971,59
		- Inkomsten Cargovil	15.500,00
		- Ink. proj. opdracht-functies	123.288,58
		Financiële opbrengsten	214.649,52
	4.832.001,58		4.832.001,58

2. Uitrustings- en investeringsgoederen 2004

Inrichting en installaties	8.639,69
Kantoormaterieel	7.623,11
Kantoormaterieel GIS-werking	4.631,28
Uitrustingsgoederen	20.894,08
Investeringsgoederen	-
	20.894,08

3. Balans per 31.12.2004

Activa		Passiva	
Vaste activa	3.165.523,51	Eigen vermogen	7.454.513,64
Vlottende activa	5.703.979,86	Voorzieningen	1.200.000,00
		Schulden	214.989,73
	<u>8.869.503,37</u>		<u>8.869.503,37</u>

Orderekeningen Aankoop Multifunctioneel gebouw Hoeilaart	Orderekeningen Ontvangen voorschot op verkoop Multifunctioneel gebouw Hoeilaart
--	---

4. Verslag van het College van Commissarissen betreffende het nazicht van de boekhouding over het boekjaar 2004

In uitvoering van de opdracht die ons door de statuten van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor Vlaams-Brabant werd toevertrouwd, zijn wij, ondergetekenden, overgegaan tot het nazicht van de boekhouding over het boekjaar 2004.

Wij hebben vastgesteld dat er overeenkomst bestaat tussen de saldi van de rekeningen en de getallen opgegeven in de balans met een totaal van 8.869.503,37 EUR, de resultatenrekening werkingskosten die een saldo heeft van 45.099,99 EUR en het resultaat van de bedrijvzones dat 345.452,05 EUR bedraagt.

Derhalve stellen wij voor de rekening en het financieel verslag goed te keuren en ontheffing te verlenen aan de Raad van Bestuur voor zijn beheer tijdens het boekjaar 2004.

Vilvoorde, 4 maart 2005

Van Waeyenberge J.

Vangramberen J.
Voorzitter

5. Verslag van de commissaris aan de jaarlijkse statutaire vergadering van de GOM Vlaams-Brabant

Verslag over het boekjaar van 1 januari 2004 tot 31 december 2004

Overeenkomstig de statutaire bepalingen, heb ik de eer verslag uit te brengen over de uitoefening van mijn controleopdracht bij de GOM Vlaams-Brabant.

Door middel van steekproeven werden de boekingen van het u voorgelegde financieel verslag over het boekjaar 2004 nagezien.

Het totaal van de balans per 31 december 2004 bedraagt 8.869.503,37 EUR en een positief saldo van 45.099,99 EUR voor wat de werking betreft en een positief saldo van 345.452,05 EUR voor wat de bedrijvzones betreft.

De uitgevoerde controles gaven algehele voldoening en ik heb van de Directie en van de aangestelden alle inlichtingen en ophelderingen verkregen waar ik om verzocht had.

Het activiteitenverslag bevat alle nodige inlichtingen omtrent de werking van de GOM Vlaams-Brabant. Op basis van de verschillende controles die werden verricht, heb ik geen verrichtingen ontdekt die strijdig zijn met de statuten.

Derhalve stel ik voor de rekeningen en het financieel verslag zoals ze u voorgelegd zijn, goed te keuren.

Leuven, 4 maart 2005

Cardyn & Joos BVBA, Commissaris
Vertegenwoordigd door Piet Cardyn, Bedrijfsrevisor

ACTIVITEITEN

I. ONTWIKKELING, CONCEPTIE EN UITVOERING VAN EEN SOCIAAL-ECONOMISCH ONTWIKKELINGSBELEID

1. Ontwikkeling van vestigingsmogelijkheden

1.1. Nieuwe bedrijvenzones

1.1.1. Cargovil

In november 2004 heeft het bedrijf KDL Trans zijn nieuwe vestiging op Cargovil in gebruik genomen. Dit is voorlopig het laatste nieuwe bedrijf dat zich op Cargovil heeft ingeplant.

Omdat er nog slechts 1 perceel beschikbaar blijft op Cargovil, is het noodzakelijk een oplossing te geven aan de obstakels die het aanwenden van de laatste terreinreserves (5 ha verdeeld over drie percelen) in de weg staan. Midden 2004 werd gestart met het opmaken van een bodemsaneringsproject waardoor op termijn twee percelen van 1,5 ha elk beschikbaar worden.

Ook in de verbetering van de interne ontsluiting van Cargovil werd vooruitgang geboekt. De aanbestedingsprocedures voor de aanleg van de rotondes op de Cockeriestraat en de Woluwelaan en voor de aanleg van de ontsluitingsweg voor de containerterminal zijn afgerond zodat de uitvoering in 2005 kan gebeuren. In afwachting werd aan de containerterminal een tijdelijk ontsluiting op de Cockeriestraat toegestaan.

1.1.2. Researchpark Zellik

Op het Researchpark Zellik zijn 43 bedrijven gevestigd: 12 daarvan huren ruimte in het Innovatie- en Incubatiecentrum dat technologische starters begeleidt; 31 bedrijven zijn verspreid over het researchpark en hebben in totaal 10 ha van het park in gebruik.

De researchverplichting die geldt voor bedrijven die zich op het park willen vestigen, blijft een voorwaarde die strikt wordt gehanteerd voor de zone.

Bijzondere bekommernis van het Beheerscomité van het researchpark blijft naast het aantrekken van gekwalificeerde bedrijven ook het behoud van de researchinspanningen door reeds aanwezige bedrijven. Daarom is het van belang voor deze bedrijven om te weten wat de VUB als verantwoordelijk kenniscentrum voor het researchpark, aan te bieden heeft aan de bedrijfswereld en werd dan ook in 2004 gestart met een aantal ontmoetingsmiddagen voor de gebruikers. Bij die gelegenheden stelt de VUB haar onderzoek in gespecialiseerde domeinen voor aan de bedrijven met een impliciete uitnodiging om hiervan gebruik te maken. Twee thema-ontmoetingen hebben

plaatsgegrepen: in februari trad het bedrijf Roularta Media Group op als gastheer voor kennisuitwisseling rond communicatietechnologie; in oktober stelde de firma Active-Fleetcenter zijn bedrijf open rond het thema mobiliteitonderzoek. De samenwerking universiteit-bedrijfswereld werd op deze manier duidelijk geïllustreerd.

Het Beheerscomité zal deze ontmoetingsdagen verder zetten in 2005 en wenst deze aanpak uit te breiden met een promotie-initiatief gericht naar nieuwe bedrijven die voor Zellik kiezen.

Het feit dat de invulling van de bedrijvenzone te Zellik traag verloopt heeft alles te maken met de selectiviteit van het vestigingsbeleid.

Deze selectiviteit biedt aan de gevestigde bedrijven de garantie dat het specifieke karakter van de zone en de uitstraling die daarvan uitgaat, wordt gevrijwaard. Daarover bestaat soms verwarring omdat ongebruikte percelen vaak worden geassocieerd met een gebrek aan succes. In Zellik hoeft dit dus niet zo te zijn.

1.1.3. Tienen-Grijpen

2004 was voor de bedrijvenzone Tienen-Grijpen een jaar met wisselend succes. De groei van het toekomst-bedrijf Photovoltech en de komst van de bedrijven Daxon, Amphion en MSH bevestigden de aantrekkingskracht van de zone Grijpen. De faillissementen van de bedrijven Wanson Industries en Taxi's Fons toonden echter aan dat een goede locatie geen voldoende garantie is voor commercieel succes.

Bedrijven hebben de neiging zich te isoleren in hun bedrijfsvoering waardoor de meerwaarde en de synergieën die kunnen uitgaan van een samenwerking op de bedrijvenzone, soms onvoldoende onderkend worden. Een manier om dat te bevorderen is het streven naar een duurzame bedrijventerreinontwikkeling. Deze duurzaamheid vertaalt zich in efficiëntie en levert een dubbel voordeel: via onderlinge samenwerking kunnen bedrijven economische voordelen realiseren; via overleg en omkadering vanuit de overheid kunnen ook milieuvoordelen worden gegenereerd die de kwaliteit van de bedrijvenzone verhoogt en zo onrechtstreeks ten goede komt van de gevestigde bedrijven.

Om deze inzichten over modern en toekomstgericht bedrijventerreinbeheer te toetsen aan de praktijk heeft de GOM met steun van het Vlaamse Gewest via HESOC, een proefproject duurzaam bedrijventerreinbeheer uitgevoerd voor de zone Grijpen (cfr. 5.2.).

Regelmatig ontmoeten de GOM en de stad Tienen de bedrijven van Grijpen om te overleggen over de omstandigheden, problemen of behoeften die wederzijds bestaan en te zoeken naar oplossingen. Telkens treedt een bedrijf als gastheer op en stelt het zich op deze manier voor aan zijn burens. Zo leren bedrijven mekaar kennen en worden mogelijke samenwerkingsdomeinen verkend. Niet alle bedrijven van Grijpen werken al volop mee en niet alle verzuchtingen zijn realiseerbaar.

Toch zijn de eerste resultaten na 8 maanden van periodiek contact al merkbaar: de signalisatie op de bedrijvenzone is verbeterd en samenwerkingsakkoorden rond afvalophaling en groenonderhoud zijn in de maak.

Deze netwerking die langzaam ontstaat zal voor Grijpen een promotioneel instrument worden voor het aantrekken van nieuwe bedrijven en het verder invullen van de bezetting van de bedrijvenzone.

1.1.4. Wetenschapspark Arenberg-Leuven

In oktober 2004 kon de eerstesteenlegging van het wetenschapspark Arenberg eindelijk gevierd worden. Gestart werd met de bouw van een kantorencluster van 2 gebouwen met een totale oppervlakte van 10 000 m². Hier moeten een aantal spin-offs van de universiteit en van IMEC en een aantal groeiende bedrijven die momenteel tijdelijk gehuisvest zijn in de universitaire gebouwen, hun definitieve opvang vinden. Deze fase 1 moet klaar zijn tegen oktober 2005.

Ook de gewenste bio-incubator, een verzamelgebouw op maat van de hoogtechnologische bedrijven uit deze sector, komt er. Via steun van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie, economische subsidies en kapitaalsinbreng van de KU Leuven en een private groep zal een bio-incubator van 4 000 m² worden gerealiseerd op het achterste gedeelte van het Wetenschapspark. De bouwvergunning voor dit project werd eind december 2004 afgeleverd. De exploitatiemaatschappij is in oprichting.

De GOM maakt deel uit van het Beheerscomité van het Wetenschapspark.

1.1.5. Lembeek-Noord

De pogingen van de nv Zeekanaal om een betoncentrale in te planten op de zone Lembeek-Noord bleven uiteindelijk zonder resultaat. De kosten verbonden aan de technische vereisten om de zone watergebonden te maken liepen te hoog op om een realiseerbaar project mogelijk te maken. Het feit dat de stad Halle dergelijke bedrijfsactiviteit niet zag zitten op de rand van het stadscentrum heeft een en ander niet vergemakkelijkt. De toekomst van deze zone blijft dus onzeker zolang de betrokken actoren op hun bekende principiële standpunten blijven staan.

De GOM zal samen met deze actoren overleggen over een mogelijk toekomstig ontwikkelingsscenario. In de Zennevallei is nauwelijks bedrijfsground beschikbaar en bedrijven uit de regio met herlocalisatieplannen zijn noodgedwongen verplicht naar Waals-Brabant te kijken. Tegen deze achtergrond is het blokkeren van de terreinreserve van Lembeek-Noord onverantwoord.

1.1.6. Zenneveld-Sint-Pieters Leeuw

In het strategisch plan voor het Kanaal Brussel-Charleroi wordt de zone Zenneveld gesitueerd als een locatie die in aanmerking komt voor de inplanting van een regionaal overslagplatform voor goederen bestemd voor de Brusselse bouwmarkt en andere sectoren.

Tussen de nv Zeekanaal en de gemeente Sint-Pieters-Leeuw zijn afspraken gemaakt waarbij de gemeente het BPA voor de bedrijvenzone zal herzien om de watergebonden bestemming te realiseren. De nv Zeekanaal zal overgaan tot verwerving van de terreinen. Deze procedures zijn aan de gang.

1.2. Projecten verlaten bedrijfsruimten

1.2.1. Bost-Gallic-Tienen

In tegenstelling tot de zone Grijpen is de bedrijvenzone Bost-Gallic opgevat als een zone bestemd voor kleinere ondernemingen. De totale zone beslaat 3 ha.

Het grondplan van de bedrijvenzone voorziet 10 percelen die voor verkoop in aanmerking komen.

Bost-Gallic is het prototype van een brownfieldproject: een bestaande industriezone die werd omgevormd tot een aantrekkelijke zone voor KMO's.

Het bedrijf Vector Systems uit Haasrode beet de spits af. Het bedrijf kocht lot 2 en is sinds september 2003 operationeel op Bost-Gallic. Snel daarna opteerde Cover Belgium, verdeler van bescherm- en werkkledij, voor de aankoop van lot 3. Sinds midden 2004 is Cover operationeel op Bost-Gallic. Lot 4 werd verkocht aan de werkhuizen Holemans (schrijnwerkerij) en lot 1 aan de firma Store nv (electro-mechaniek). Beide bedrijven zijn in opbouw.

Daarnaast zijn de verkopen in voorbereiding voor de loten 6, 8 en 10 zodat eind 2004 7 van de 10 beschikbare loten waren toegewezen.

Deze snelle verkoop van terreinen geeft duidelijk aan hoe groot de behoefte is van industriële KMO naar ruimte voor de consolidatie of de uitbreiding van hun activiteiten. De verwachting is dat in 2005 de resterende terreinen zullen verkocht worden.

1.2.2. De Stordeur te Leuven

Na 10 jaar voorbereiding omwille van allerhande juridische en administratieve procedures kon het project De Stordeur eind 2004 eindelijk opgestart worden.

De aanvang van de sloopwerkzaamheden gebeurde eind november. De uitvoeringstermijn bedraagt 100 werkdagen maar kan langer uitlopen omdat de sloopwerkzaamheden moeten rekening houden met de bereikbaarheidsproblemen ten gevolge van de heraanleg van de Aarschotsesteenweg door de stad Leuven. De sloop van de silotorens, een baken van industrieel verval langs het kanaal, zal als laatste gebeuren.

Daarna zal gedurende twee jaar een grondwatersanering plaatsvinden die het hergebruik van de site evenwel niet in de weg staat.

De opdracht van de GOM was het bouwrijp maken van het perceel. De herbestemming behoort tot de opdracht van de stad Leuven. Verschillende kandidaten hebben zich reeds gemeld voor de site die netto 5 000 m² bedraagt.

Dit project toont nogmaals aan dat reconversie van verlaten en vervuilde bedrijfssites een complex en vooral tijdrovend proces is dat veel inzet van menskracht, tijd en middelen vergt.

1.3. Industriële reconversie

1.3.1. Vilvoorde Watersite

Vilvoorde Watersite is de naam voor het reconversieproject van de oude industriële zone Het Broek te Vilvoorde, gelegen tussen het kanaal en de Schaarbeeklei. Het gebied is 100 ha groot. Drie partners sturen het volledige Watersite project: de stad Vilvoorde, Novovil NV en de NV Zeekanaal. De GOM is bij de sturing van het Watersite project betrokken als aandeelhouder van NV Novovil.

Voor de realisatie van de reconversie wordt de zone opgedeeld in subzones afhankelijk van de initiatieven die ontwikkeld worden.

Momenteel zijn er drie subzones die worden aangepakt.

De aanpak van zone 1 Campus is het verst gevorderd. Het RUP dat de bestemming van het gebied moet vastleggen is midden 2005 goedgekeurd. Dan kan de realisatie van start gaan. In de zone Campus, die geconcentreerd ligt rond de historische tuchthuis kazerne nabij de stadskern van Vilvoorde zal naast de woonactiviteit ook ruimte zijn voor kantoren, openbaar groen en commerciële voorzieningen. Novovil en dus onrechtstreeks de GOM is geen partner in het Campusproject.

Novovil is dat wel in de zogenaamde Kanaalstrip die aansluit bij de Campuszone. In de Kanaalstrip heeft Novovil een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een private ontwikkelaar. Samen hebben zij een haalbaarheidsstudie uitgevoerd die mogelijke ontwikkelingsscenario's suggereert. Het gekozen scenario zal de basis vormen voor het vereiste RUP voor de Kanaalstrip. Groot struikelblok blijft de bodemvervuiling in het gebied waardoor de financiële haalbaarheid van de herontwikkeling in het gedrang komt. Gehoopt wordt op gewestelijke subsidiëring in het kader van het brownfieldbeleid van de Vlaamse Regering om de belangrijkste financiële handicaps van het project te compenseren. Dergelijke tussenkomst is onvermijdelijk indien men nog iets van de bedrijfsgerichte bestemming van de zone Watersite wil overhouden. De financiële druk op de reconversieprojecten is zo groot dat de initiatiefnemers noodgedwongen moeten terugrijpen naar economische activiteiten met het hoogste rendement. Dat betekent wonen en kantoren. Daardoor ontstaat een zeer eenzijdig en kwetsbaar ontwikkelingsmodel dat zeer sterk afhankelijk is van evoluties in de markt en van de mogelijkheid om nieuwe marktsegmenten voor dit gebied (wonen) aan te boren.

De GOM ijvert daarom om maximale ruimte te vrijwaren voor een meervoudige bedrijfsinvulling waar ook distributie en lichte industrie aan bod kunnen komen.

Het is met deze bedoeling dat de GOM ook als ontwikkelaar in een derde deelproject van Watersite is gestapt. Samen met Novovil en de intercommunale Haviland werkt de GOM mee aan de reconversie van de site Buroca-Fobruux, een bedrijfscomplex langs de Schaarbeeklei op de grens met het Brussels Gewest.

De bedoeling is om een multifunctioneel gebouw te ontwikkelen bestemd voor KMO's uit de distributiesector. Naast de financiële planning wordt gewerkt aan een

ontwikkelingsvisie die de onderbouw kan vormen voor het RUP dat door de stad Vilvoorde moet opgemaakt worden.

Fundamenteel voor het welslagen van deze drie deelprojecten is evenwel de verbetering van de bereikbaarheid en de interne ontsluiting van de gehele Watersite.

Vanuit alle betrokken publieke instanties werd daarom gepleit bij de Vlaamse Regering om gebruik te kunnen maken van de financiële middelen van het Cargovilfonds. In het kader van het START-project rond de luchthaven werd door de Vlaamse regering 8 miljoen EUR toegezegd voor de infrastructuurontwikkeling van Watersite. Met de Administratie Wegen en Verkeer worden de uitvoeringsplannen voorbereid.

1.3.2. Machelen-Kerklaan

De industriezone Machelen-Kerklaan sluit aan bij de zone Vilvoorde Watersite. In feite gaat het over één aaneengesloten industriegebied verdeeld over twee gemeenten.

De ontwikkeling van het gebied werd enkele jaren geleden vastgelegd via enkele BPA's die vooral mikken op grootschalige kantoorontwikkelingen. Door de instorting van de kantorenmarkt als gevolg van de economische recessie, is de ontwikkeling van het gebied evenwel uitgebleven.

Ondertussen wordt meer en meer duidelijk dat de bedrijvenzone rond de Woluwelaan door zijn ligging ten opzichte van Brussel en in de nabijheid van vitale verkeersknooppunten heel wat aantrekkingskracht uitoefent op grootschalige commercieel getinte economische initiatieven met een recreatief karakter. Deze grootschaligheid biedt voor- en nadelen: voordelen zijn te vinden in het feit dat een grootschalige aanpak toelaat een aantal randvoorwaarden voor het gebied te realiseren. Hierbij staat het wegwerken van de bestaande brownfield en de verbetering van de ontsluitingsinfrastructuur centraal. Nadeel is de verdere belasting van de reeds precare mobiliteit in dit gebied.

Op voorstel van de Provincie Vlaams-Brabant heeft de GOM daarom haar medewerking verleend aan het opstellen van een masterplan voor de volledige zone Vilvoorde-Machelen. Dit masterplan moet een visie leveren over de socio-economische ontwikkeling van het gebied, de activiteiten die er terecht kunnen en de verbetering van de bereikbaarheid en ontsluiting. De gemeenten Vilvoorde en Machelen werken mee aan deze visie. Het project werd door de Vlaamse regering goedgekeurd in het kader van het START-project en voorzien van subsidies voor uitvoering.

1.4. Onderzoek private bedrijventerreinen

Vlaams-Brabant heeft een groot aantal bedrijventerreinen waarvoor geen beheersinstantie kan aangeduid worden. Bij de opmaak van de gewestplannen voor Vlaams-Brabant in 1977 en 1978 werd een voorraad bedrijvenzones bestemd zonder dat enige publieke instantie met het beheer werd belast. De ontwikkeling werd overgelaten aan de lokale dynamiek in elke provincie. In Halle-Vilvoorde dat traditioneel nauw verweven is met het economisch gebeuren in Brussel betekende dit dat de private vastgoedsector, die alternatieven zocht voor de dichtslibbende bedrijfstvastgoedmarkt in Brussel, volop ging investeren in de nieuwe bedrijventerreinen in de periferie van Brussel. De kantoorparken en gemengde

bedrijvenzones die aldus tot stand kwamen hebben sterk bijgedragen tot de economische welvaart van het arrondissement en van de provincie in haar geheel.

In het arrondissement Leuven dat voor deze private vastgoedsector minder prioritair was zolang er aanbod was rond Brussel, moest de dynamiek vooral van de overheid komen. De intercommunale Interleuven heeft deze uitdaging aangenomen en het grootste deel van de regionale bedrijventerreinen in het arrondissement gerealiseerd. Deze verschillende aanpak laat zich tot op vandaag nog steeds gevoelen.

De rendementsgerichte aanpak van de private ontwikkelaars in Halle-Vilvoorde en de afzijdige houding van de overheden die in de vergunningsprocedures aan bod kwamen, hebben geleid tot een ongecoördineerde en vaak ook ongecontroleerde ontwikkeling van de voorziene bedrijvenzones waarbij niet alle terreinmogelijkheden maximaal werden benut. Het gevolg was het ontstaan van een versnipperde voorraad aan percelen die in private eigendom zijn en vandaag een ongebruikte reserve vormen waarvan niemand weet in welke mate die nog voor de vestiging van bedrijven kan gebruikt worden. Een groot deel van deze reserve is in handen van bedrijven; een ander aanzienlijk deel is eigendom van particulieren.

Het onderzoek van de terreinreserves >1ha in handen van bedrijven of particulieren, is door de GOM Vlaams-Brabant in 2002-2003 uitgevoerd (cfr. 5.2.). Uit het onderzoek bleek duidelijk dat omwille van de strategische waarde van het bedrijfsvastgoed zeer weinig bedrijven zich bereid toonden hun terreinreserve open te stellen voor andere bedrijven en dus tot vermarkting over te gaan. De benadering van de kleine groep particulieren met grotere terreinreserves verliep al een stuk moeizamer omdat per site meerdere eigenaars aan bod komen die niet allen dezelfde bereidheid aan de dag legden om hun intenties te formuleren of te communiceren. Regelmatig werden tussenpersonen ingeschakeld (notarissen of makelaars) zodat rechtstreeks contact met de eigenaars niet altijd mogelijk was. De conclusie van deze eerste onderzoeksfase was dat dit een complexe, tijdrovende en soms delicate oefening was die een constante opvolging en verderzetting vereist.

Omdat de nood aan vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in Vlaams-Brabant groot blijft wenst de GOM nu ook de bevraging van de particuliere eigenaars van de kleinere bedrijfsgronden aan te pakken. De vraag naar kleinere percelen neemt alsmaar toe, uitgaande van zelfstandige ondernemers of KMO's die als gevolg van zonevreemdheid wensen te herlocaliseren en tevergeefs op zoek gaan naar een locatie op een bedrijventerrein. Ook in dit segment kent Vlaams-Brabant vandaag geen aanbod meer. Waarom worden eigendommen met bedrijfsbestemming door particulieren niet op de markt gebracht? Zolang deze vraag niet beantwoord wordt, kan de GOM de discussie over verantwoord ruimtegebruik niet ten gronde voeren.

Dit onderzoeken is het doel van het studieproject dat in 2004 werd voorbereid en begin 2005 zal opgestart worden. In totaal moeten 600 percelen worden onderzocht met een globale oppervlakte van 150 ha. Voor de uitvoering van de opdracht zal de GOM een overeenkomst afsluiten met Senior Consultants Vlaanderen die gedurende 1 jaar een team van 5 ervaren personen deeltijds zal inzetten op het project. Dit onderzoek van de GOM werd door het Vlaamse Gewest weerhouden voor subsidiëring.

Bedoeling van de GOM is om te detecteren of er in deze ongebruikte reserve nog gronden kunnen gemobiliseerd worden voor bedrijven.

1.5. Bedrijvencentra en Innovatie- en Incubatiecentra

De vijf Vlaams-Brabantse BC's, de drie Doorgangsgebouwen en de 2 I&I's voorzien momenteel in een gespreid vestigingsaanbod van 13 500 m² (waarvan 65 % kantoorruimten) voor startende bedrijven. Als aandeelhouder in opdracht van het Vlaamse Gewest in de verschillende NV's, is de GOM van nabij betrokken bij het beheer van deze centra.

1.5.1. Bedrijvencentra

Op 31 december 2004 gaven de vijf Vlaams-Brabantse BC's, die naast tijdelijke huisvesting ook logistieke en ondersteunende infrastructuur ter beschikking stellen van startende ondernemingen, onderdak aan 128 bedrijven. In totaal hebben al 656 bedrijven gebruik gemaakt van de Vlaams-Brabantse BC's. Van de 528 bedrijven die de Vlaams-Brabantse BC's al verlieten, koos 53 % voor een nieuwe vestiging in de eigen provincie.

De doorgangsgebouwen die geëxploiteerd worden door de BC's van Vilvoorde, Tienen en Zennevallei telden eind 2004 in totaal 19 huurders, die samen 69 personen tewerkstelden. Deze gebouwen bieden de mogelijkheid tot huisvesting aan jonge ondernemers die het BC ontgroeien doch nog over onvoldoende financiële mogelijkheden beschikken om onafhankelijk in een eigen vestiging de activiteiten verder te ontplooiën.

Enkele cijfers over de 5 BC's (situatie 31 december 2004)

BC Leuven

Aantal aanwezige huurders:	41
Tewerkstelling:	112
Herkomst bedrijven:	30 van Belgische oorsprong 11 van buitenlandse oorsprong
Bezettingsgraad: kantoren:	100 %
Totaal al gebruik van gemaakt:	172

BC Tienen

Aantal aanwezige huurders:	13
Tewerkstelling:	49
Herkomst bedrijven:	7 van Belgische oorsprong 6 van buitenlandse oorsprong
Bezettingsgraad: kantoren:	65 %
bedrijfsruimte:	90 %
Totaal al gebruik van gemaakt:	79

BC Vilvoorde

Aantal aanwezige huurders:	28
Tewerkstelling:	75
Herkomst bedrijven:	15 van Belgische oorsprong 13 van buitenlandse oorsprong

Bezettingsgraad: kantoren: 100 %
bedrijfsruimte: 87 %
Totaal al gebruik van gemaakt: 153

BC Zaventem

Aantal aanwezige huurders:	33	
Tewerkstelling:	77	
Herkomst bedrijven:	27	van Belgische oorsprong
	6	van buitenlandse oorsprong
Bezettingsgraad: kantoren:	98 %	
	bedrijfsruimte:	100 %
Totaal al gebruik van gemaakt:	180	

BC Zennevallei

Aantal aanwezige huurders:	13
Tewerkstelling:	30
Herkomst bedrijven:	5 van Belgische oorsprong 8 van buitenlandse oorsprong
Bezettingsgraad: kantoren:	88 %
bedrijfsruimte:	100 %
Totaal reeds gebruik van gemaakt:	72

1.5.2. Innovatie- en Incubatiecentra

De Innovatie- en Incubatiecentra staan open voor researchgerichte starters. De toegang tot deze centra is selectiever. Het I&I Leuven en het I&I Brussel (Zellik) bieden momenteel onderdak aan respectievelijk 13 en 11 bedrijven. Van deze 24 huurders zijn er 22 van Belgische oorsprong. Samen stellen de bedrijven 133 mensen tewerk, terwijl in de I&I's zelf 7 mensen werken.

De bezettingsgraad van het I&I Leuven bedroeg eind 2004 90% voor de kantoren en 75% voor de bedrijfsruimten. Voor het I&I Brussel bedroeg de bezettingsgraad 82% voor kantoren en 71% voor de bedrijfsruimte.

1.6. Ondernemerscentrum Zoniën

Midden 2004 werd het Ondernemerscentrum Zoniën (OCZ) geopend. Het OCZ is het achtste bedrijfsverzamelgebouw in Vlaams-Brabant dat op initiatief van of met medewerking van de GOM tot ontwikkeling komt. Het centrum is het resultaat van samenwerking tussen de gemeente Hoeilaart en de GOM Vlaams-Brabant, en is gevestigd in het voormalige gebouw van Iverlek te Hoeilaart.

Het OCZ is een multifunctioneel gebouw d.w.z. een bedrijfsverzamelgebouw zonder diensten maar met een grote flexibiliteit in beschikbare bedrijfsruimten. Het centrum heeft 23 kantoorruimten ter beschikking met een totale verhuurbare oppervlakte van 950 m². Het OCZ biedt kantoren aan gaande van 17 m² tot 300 m². Kantoren kunnen individueel of gegroepeerd worden gehuurd. De GOM staat in voor het algemeen beheer van het gebouw.

Het OCZ vervolledigt de geografische spreiding van de starterscentra in Vlaams-Brabant. Op die manier geven gemeente en GOM tevens het signaal dat in een regio die een meer residentiële uitstraling heeft er ook ruimte moet zijn voor streekgebonden bedrijfsontwikkeling die past binnen het ruimtelijk economisch concept van de gemeente en de omringende regio.

Eind 2004 telde het OCZ met 7 gebruikers meer dan 90% bezetting van de beschikbare oppervlakte.

1.7. Regionale Incubatiecentra

Een Regionaal Incubatiecentrum (RIC) is een werkingsmodel in de meerwaardeneconomie, ter ontwikkeling en ondersteuning van marktgerichte autonome bedrijven die tewerkstelling voor kansengroepen creëren. Onder kansengroepen wordt verstaan: laag- of éénzijdig geschoolde werkzoekenden die omwille van hun scholingsgraad minder kansen maken op de arbeidsmarkt. Deze worden tewerkgesteld in invoegbedrijven of invoegafdelingen met arbeidsintensieve en laagtechnologische activiteiten.

De wettelijke basis voor dit model is het Vlaamse Besluit betreffende de Meerwaardeneconomie van 8 september 2000. Dit besluit wil een impuls geven aan de verdere ontwikkeling van de meerwaardeneconomie in de realisatie van het Vlaamse regeerakkoord.

Het vermelde besluit legt de nadruk op de driedelige functie van een RIC nl.

- bedrijfsontwikkeling binnen de sociale economie via invoegbedrijven en -afdelingen;
- uitbouw van een bedrijvencentrum voor ondernemingen binnen de sociale economie;
- het aanbieden van intensieve managementondersteuning aan ondernemingen in de sociale economie gedurende de startjaren.

In elk arrondissement kan een dergelijk RIC worden erkend en via een werkingssubsidie ondersteund. Zowel in het arrondissement Halle-Vilvoorde als Leuven worden in dit verband initiatieven ontwikkeld.

Halle-Vilvoorde

In Halle-Vilvoorde wordt de oprichting van een Regionaal Incubatiecentrum voorbereid door een Stuurgroep die is samengesteld uit de leden van het vroegere Territoriaal Werkgelegenheidspact Halle-Vilvoorde. Via haar deelname aan deze Stuurgroep RIC is de GOM nauw betrokken bij dit project.

Voor de opstelling van het businessplan en het erkenningsdossier wordt een beroep gedaan op Hefboom, een adviesbureau sociale economie. Verwacht wordt dat tegen midden 2005 de erkenningsprocedure zal gefinaliseerd worden en het RIC Halle-Vilvoorde van start zal kunnen gaan.

Leuven

De NV RIC Leuven werd in 2003 formeel opgericht en erkend in het kader van het Besluit op de Meerwaarden economie.

Het Centrum is gehuisvest in een gebouw op de site van de firma Nelissen, gelegen aan de Leuvensesteenweg in Tienen, waar kantoren en ateliers worden aangeboden aan startende bedrijven in de sfeer van de meerwaarden economie. In 2004 werd veel tijd en energie besteed aan het aantrekken van een nieuwe manager. Sedert 1 februari 2005 werd de heer Jacques Germonprez aangesteld in deze functie.

Als aandeelhouder is de GOM actief betrokken in de beheersorganen van de NV en in de Adviesgroep die belast is met de inhoudelijke opvolging van de werking en het ondersteunen van de manager van het Centrum.

1.8. Sociaal Bedrijvenscentrum Leuven

Sociale economieprojecten bieden belangrijke tewerkstellingsmogelijkheden voor kansengroepen. In Leuven zijn er diverse van deze tewerkstellings- en opleidingsprojecten uitgebouwd. Een aantal van hen kampen met huisvestingsproblemen die op termijn de werking van deze instellingen kunnen hypothekeren. Ten behoeve van deze problematiek wil de stad Leuven een BC met specifieke aandacht voor sociale economie uitbouwen waarin de betreffende VZW's (Spit, Wonen & Werken, Velo en RecuPC) een onderkomen kunnen vinden.

De GOM is als adviseur actief betrokken bij dit initiatief, dat gepland is op terreinen van de vroegere veiling in Heverlee. De Stad Leuven sloot in dat kader een samenwerkingsovereenkomst af met de GOM voor het leveren van technische en logistieke ondersteuning bij de voorbereiding van het project. Op basis van de behoeften van de toekomstige gebruikers werd door de GOM een gedetailleerd bouwprogramma opgesteld dat als basis zal dienen voor de verdere realisatie.

De start van de afbraak van de huidige gebouwen op de veilingssite is voorzien in 2005, gevolgd door een gefaseerde bouw vanaf 2006.

2. Ruimtelijke Ordening

2.1. Bundeling van economisch prioritaire dossiers voorgelegd aan nieuwe Vlaamse regering.

Bij het aantreden van de nieuwe Vlaamse regering bundelde de GOM de aandachtspunten die voor de socio-economische ontwikkeling van Vlaams-Brabant prioritair en cruciaal zijn. Hiermee wil de GOM wijzen op de cruciale knelpunten voor een verdere regionaal-economische ontwikkeling van de provincie.

In 2002 werden de economische actoren en instellingen in Vlaams-Brabant bij elkaar gebracht in een Strategisch Economische Cel. Het ging met name om de GOM, de toenmalige Kamers voor Handel en Nijverheid en de provincie. Zij maakten toen een overzicht van de voornaamste economische aandachtspunten voor de verdere ontwikkeling van Vlaams-Brabant. Bij dit overzicht werden een tiental actiepunten voorgesteld. Gedurende de voorbije twee jaar werd de evolutie van deze actiepunten op de voet gevolgd. De prioriteiten kunnen opgedeeld worden in:

- De vraag naar ruimte om te ondernemen
- De geïntegreerde aanpak van de luchthavenregio
- Het mobiliteitsvraagstuk in Vlaams-Brabant

2.1.1. Een onbeantwoorde vraag naar ruimte om te ondernemen

Vlaams-Brabant kampt met een acuut tekort aan vestigingsmogelijkheden voor bedrijven. Dit tekort is te wijten aan volgende oorzaken:

- ten eerste is er nog een (beperkte) oppervlakte van bestaande terreinreserves die om verschillende redenen niet gerealiseerd geraakt; het gaat dan om bestaande terreinen die nog niet aangesneden zijn of om reconversie van verouderde bedrijvenzones.
- ten tweede is er het probleem dat, hoewel het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), dat de behoefte aan bijkomende bedrijventerreinen vastlegt op 1350 ha, de invulling ervan niet van de grond geraakt. De uitvoering van het RSV laat te lang op zich wachten zodat nieuwe terreinen uitblijven.

Illustratief voor de gang van zaken zijn de voorbeelden van de bedrijvenzone Meise-Westrode en de reconversieproblematiek in Vilvoorde/Machelen.

Het **project van Meise-Westrode** slaat op een een bedrijvenzone van 80 ha die sedert 1976 op het gewestplan ingekleurd is maar waarvan de ontwikkeling stuit op een gewijzigde beleidsvisie in het RSV. Een nieuw ontwikkelingsconcept werd uitgewerkt door de GOM, de Provincie en Haviland om tegemoet te komen aan de randvoorwaarden opgelegd door het RSV. De regeringsbeslissing om dit project mogelijk te maken bleef uit, en aldus kon er geen aanvang gemaakt worden met het noodzakelijke uitvoeringsplan.

Onder impuls van het START-project (zie verder) werd uiteindelijk door de Vlaamse Regering op 3 december 2004 de principiële beslissing genomen om de zone te laten ontwikkelen en hiervoor een Ruimtelijk Uitvoeringsplan te laten opstellen.

De zones **‘Het Broek’ in Vilvoorde en ‘Kerklaan’ in Machelen** zijn verouderde industriezones die via bodemsanering en reconversie opnieuw plaats kunnen bieden aan bedrijven.

Dergelijke grootschalige reconversieoperaties kunnen niet slagen zonder inbreng van private investeringen. Deze private investeringen komen pas los wanneer van overheidszijde wordt geïnvesteerd in de openbare infrastructuur. Bij reconversie van verouderde industriële sites wordt men bovendien nagenoeg altijd geconfronteerd met problemen van (zware) bodemverontreiniging. Specifieke problemen vragen specifieke oplossingen.

De GOM vroeg daarom naar bijkomende middelen naast de klassieke betoelaging van infrastructuurkosten om dergelijke complexe reconversieprojecten in binnenstedelijke gebieden mogelijk en haalbaar te maken. Een subsidiemechanisme voor haalbaarheidsstudies en vooral voor kostenverslindende bodemsaneringsoperaties is noodzakelijk.

Ook bestaande bestemmingsplannen in deze gebieden kunnen voor obstructie zorgen indien deze bestemmingen niet langer marktconform zijn. De kantorenmarkt rond Brussel kende in juni 2004 een leegstandpercentage van 21,8%. In dat geval moeten andere bestemmingen mogelijk zijn. Initiatieven voor andere economische functies stuiten echter op weerstand vanuit de administratie die blijft vasthouden aan de vastgelegde kantoorbestemmingen. Het gevolg is dat grote terreinreserves op strategische locaties de facto worden bevroren.

De GOM vroeg daarom een bredere visie bij het opstellen van bestemmingsplannen in de regio rond Brussel. Zo dient bijvoorbeeld nagegaan of naast het voorzien van (strategische) kantoorreserves ook andere hoogdynamische, stedelijke en/of economische activiteiten in dit gebied een plaats kunnen verkrijgen. Alleen dan kan de regio volwaardig gebruik maken van de aantrekkingskrachten waarover hij beschikt.

In het RSV, goedgekeurd in 1997, wordt gestipuleerd dat in Vlaams-Brabant een **behoefte bestaat aan 1.350ha bijkomende bedrijventerreinen**. Een groot deel daarvan moet door het Vlaams Gewest gelokaliseerd worden nabij Brussel en Leuven, de rest door de provincie en de gemeenten. Bij het opstellen van het sociaal-economisch ontwikkelingsplan (SEOP) voor de provincie in 1997 werden onder impuls van de GOM een dertigtal voorstellen gedaan voor nieuwe bedrijventerreinen. De GOM stelt echter vast dat met de uitvoering van het RSV, en meer bepaald inzake de lokalisatie van de voorziene behoefte aan bedrijventerreinen, getalmd wordt door de bevoegde Administratie.

De GOM wenst dan ook een actievere opstelling van de Vlaamse overheid om de vastgelegde terreinbehoeften te lokaliseren en te realiseren. Bovendien verwacht de GOM tevens dat de provinciale initiatieven om bedrijvenzones te lokaliseren nabij de kleinstedelijke gebieden Asse, Halle, Aarschot, Diest en Tienen meer kansen voor realisatie krijgen.

2.1.2. Nood aan integraal geplande en gecontroleerde ontwikkeling voor de luchthavenregio

Als knooppunt in het logistieke netwerk zorgt de Zaventemse luchthaven voor een hefboomeffect in de sociaal-economische ontwikkeling van Vlaams-Brabant en is ze een bron van concurrentieel voordeel voor geheel Vlaanderen. Alhoewel de luchthaven een nationale bevoegdheid is, is er toch een belangrijke rol weggelegd voor het Vlaamse Gewest om een ontwikkelingsvisie op de luchthaven en de omliggende regio op te stellen. De belangrijkste overheidstaak is gelegen in het voorzien van de benodigde ontsluitingsinfrastructuur die de luchthaven ondersteunt en het inschakelen van de luchthaven in het sociaal-economische weefsel van de omliggende regio.

Ondanks de voorhanden zijnde voorbereidende studies, de consensus die bestaat over de belangrijkste ingrepen en het economische belang van de luchthaven als poort voor Vlaanderen, blijft een uitvoeringsplan achterwege. Het beleid opteerde om toch nog eerst een strategisch plan op te maken ter voorbereiding van dit uitvoeringsplan. Dit strategisch plan geraakt echter niet opgestart omdat de overheid het niet eens wordt over de wijze waarop dit project moet uitgevoerd worden.

Concreet werd aan de Vlaamse regering voorgesteld dat de GOM, in samenwerking met de luchthavenbeheerder BIAC en de provincie, dergelijk strategisch ontwikkelingsplan zou (laten) opstellen voor rekening van de Vlaamse overheid. Dit aandachtspunt heeft in het najaar van 2004 (naar aanleiding van de negatieve evolutie in het DHL-dossier) geleid tot het START-project (zie verder).

2.1.3. Regionet Brussel-Brabant centraal als oplossing voor verkeersproblematiek

Omdat het wegverkeer de komende jaren niet meer kan opgevangen worden op het bestaande autosnelwegennet zonder bijkomende problemen te creëren op het lokale wegennet, zullen de mobiliteitsproblemen in Vlaams-Brabant voornamelijk een oplossing moeten vinden via initiatieven in het openbaar vervoersaanbod. Voornamelijk het woon-werkverkeer dat in grote mate gericht is op het Brussels Gewest en de omliggende gemeenten dient gehierarchiseerd te worden naar bus- en treinvervoer. Alleen op die manier zal ruimte vrijgemaakt worden voor het zakelijk verkeer. Op initiatief van de provincie werd dan ook het oorspronkelijk concept van het Gewestelijk Expresnet aangevuld tot een integraler RegioNet Brabant-Brussel.

De GOM ondersteunt dit ambitieus maar noodzakelijk project en wenst dat vanuit de Vlaamse Administratie en de Vlaamse regering voortdurend de nodige bijstand en ondersteuning geleverd wordt om het RegioNet Brabant-Brussel te promoten en samen met de verschillende betrokken actoren (vervoersmaatschappijen en gewesten) te realiseren.

De GOM wou met deze aandachtspunten de economische ontwikkeling van Vlaams-Brabant en dus van het vestigingsklimaat voor het bedrijfsleven verder blijven aankaarten bij de Vlaamse regering. Diverse van deze aandachtspunten hebben nadien geleid tot het START-project.

3. Luchthaven

3.1. Gezamenlijke luchthavenregiostudie van de GOM en de SERV

Dat de regio rond de luchthaven van Zaventem een economische attractiepool is wordt door niemand betwist. Dit blijkt overigens onmiskenbaar uit de groeicijfers van de laatste 30 jaar. Voor de verklaring van die groei wordt meestal verwezen naar de centrale ligging in Vlaanderen, de strategische positie ten aanzien van Brussel en last but not the least de aanwezigheid van de luchthaven in Zaventem. De GOM Vlaams-Brabant en de SERV hebben gezocht naar de rol van de luchthaven als vestigingsfactor voor bedrijven en als economische motor in de luchthavenregio.

Een belangrijke conclusie is dat in de luchthavenregio alleen 58.000 tot 72.000 jobs van het bestaan van de luchthaven afhankelijk zijn. Bovendien reikt de impactregio van de luchthaven nog veel verder dan het in dit onderzoek gehanteerde gebied. De besluiten met betrekking tot de impact op de werkgelegenheid kunnen dan ook als minimum beschouwd worden. Gelet op de grote sociaal-economische afhankelijkheid en de vastgestelde recente kwetsbaarheid is het belangrijk dat de economische attractie van de luchthaven ook daadwerkelijk in beleidsacties wordt omgezet.

- **Luchthavenregio nog steeds belangrijke maar kwetsbare tewerkstellingspool.**

De bestudeerde luchthavenregio bestaat uit 7 gemeenten rond het luchthavengebied: Zaventem, Machelen, Vilvoorde, Steenokkerzeel en Kortenberg in het Vlaamse Gewest en Evere en Sint-Lambrechts-Woluwe in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. Deze regio heeft met 146.429 arbeidsplaatsen een bijzonder grote concentratie aan werkgelegenheid: er bestaan 4 jobs voor 5 inwoners, waar dat in Vlaanderen maar 1 job op 3 inwoners is. Zaventem en Machelen hebben zelfs meer jobs dan inwoners.

Bovendien kende de regio – zij het met een onderbreking in de periode 2001-2002, grotendeels te wijten aan het verdwijnen van Sabena - een sterke werkgelegenheidsgroei met 36.000 personen of ongeveer 33%. De groei wordt in grote mate gedragen door een aantal regiospecifieke sectoren. Volgende sectoren komen meer dan 3 keer zoveel voor in de luchthavenregio als gemiddeld in Vlaanderen. Zij alleen al staan in voor 69.000 werkplaatsen.

	Spec.graad	Arbeidsplaatsen
Luchtvaart	1331,3	10.528
Vervaardiging van lucht- en ruimtevaartuigen	1232,8	2.587
Opsporings- en beveiligingsdiensten	884,4	5.503
Activiteiten op het gebied van film en video, radio en televisie	693,9	1.529
Telecommunicatie	589,5	5.030
Reclamewezen	472,8	1.308
Groothandel in machines, apparaten en toebehoren	421,9	11.181
Verhuur van roerende goederen	401,5	1.249
Informatica en aanverwante activiteiten	391,2	8.218
Handelsbemiddeling	379,3	634
Industriële reiniging	362,9	6.409
Reisbureaus en touroperators	360,2	1.372
Advies en bijstand aan de bedrijfswereld	323,2	7.579
Organisatie van het vrachtvervoer	322,7	3.398
Kantines en catering	303,7	2.547

Er zijn heel wat verhuisbewegingen in de regio, waardoor de mobiliteit van de bedrijven 50% groter is dan voor een gemiddeld Vlaams bedrijf. Bij de industriële bedrijven is de verhuismobiliteit zelfs dubbel zo groot als in Vlaanderen.

Die grote mobiliteit is op zich geen probleem in die zin dat in grootstedelijke milieus de mobiliteit van bedrijven steeds op een hoger niveau ligt dan elders in Vlaanderen. Toch speelt er een specifiek fenomeen in Halle-Vilvoorde en in de luchthavenregio in het bijzonder. Samen met de hoge mobiliteit is er ook een herverdeling, waarbij bedrijven zich eerst in de regio vestigen om nadien opnieuw te verhuizen naar een locatie elders in Vlaanderen. Mogelijk spelen hier nadelen zoals de verkeerscongestie een rol, waardoor vermoedelijk bedrijven die een locatie zeer dicht bij de luchthaven niet echt nodig hebben de regio verlaten.

Verder is het Brusselse deel van de luchthavenregio attractiever dan het Vlaamse. Vermoedelijk wensen de bedrijven de combinatie luchthaven/grootstad Brussel te maximaliseren door een vestiging op het Brusselse territorium. Dit geldt in eerste instantie voor de Brusselse bedrijven zelf die, in hun zoektocht naar een betere locatie in functie van de luchthaven, eerst een vestiging op Brussels territorium zoeken. Pas daarna komt het Vlaamse deel van de luchthavenregio in de kijker. Feit blijft dat ook voor het bedrijfsleven van Brussel de luchthavenregio een belangrijke vestigingsfactor is.

- **Luchthaven belangrijkste vestigingsfactor in de regio.**

Via statistische analyse werd bepaald dat de werkgelegenheidsgroei met 36.000 personen voor meer dan 56% veroorzaakt is door lokale factoren en slechts voor 34% door de nationale conjunctuur. De uiteenrafeling van deze lokale vestigingsfactoren bracht aan het licht dat de luchthaven wel degelijk belangrijk is voor de bedrijven in de luchthavenregio. Niet minder dan 37% van de bedrijven vindt de aanwezigheid van de luchthaven cruciaal of belangrijk voor haar bedrijfsvoering. Dit is in verhouding met een gemiddeld Vlaams bedrijf 6 keer meer. Deze bedrijven vertegenwoordigen 64,7% van de privé-werkgelegenheid in het gebied.

Het is dus onmiskenbaar dat de luchthaven voor een groot deel van de bedrijven een onmisbare vestigingsfactor is. Eng geïnterpreteerd – als men focust op bedrijven waarvoor de aanwezigheid van de luchthaven “cruciaal” is - kan men besluiten dat meer dan de helft van de privé-werkgelegenheid in de luchthavenregio afhankelijk is van de aanwezigheid van de luchthaven. Iets ruimer geïnterpreteerd – als we ook de bedrijven meenemen waarvoor de luchthaven “belangrijk” is - loopt dit op tot 2/3e van de totale privé-werkgelegenheid in het gebied. In totaal gaat het voor de luchthavenregio om 57 830 tot 72 023 jobs. De hoofdbrok daarvan bevindt zich in de diensten.

De impactregio reikt echter nog veel verder dan het in dit onderzoek gehanteerde gebied en loopt over geheel oostelijk Brussel en de ruime noordelijke en oostelijke schil in de Brusselse rand. De invloed reikt zelfs tot Antwerpen. De vermelde besluiten met betrekking tot de impact op de werkgelegenheid kunnen dan ook als minimum beschouwd worden.

Ook de rol van Brussel is niet te onderschatten. Dit bleek reeds uit de beschrijving van de verhuisbewegingen. Dit wordt ook duidelijk via de klantrelaties tussen bedrijven gevestigd in de luchthavenregio en bedrijven elders. De bedrijven in de luchthavenregio hebben inzake klantrelaties een grotere Brusselse betrokkenheid dan een gemiddeld Vlaams bedrijf. Dit neemt niet weg dat puur cijfermatig gesproken de luchthaven als reden om zich in de luchthavenregio te vestigen 5 maal belangrijker is dan de factor Brussel (nl. de werkgelegenheid in de regio is voor 13,9% afhankelijk van de klantrelaties met Brussel, terwijl de luchthaven een impact heeft op 64,7% van de werkgelegenheid).

- **Strategisch beleid meer dan ooit nodig.**

Na vroegere studies, onder meer van de Nationale Bank in 1996 en van prof. Sleuwaegen in 2003, komt deze studie op basis van ruimtelijk-economisch onderzoek tot een aantal belangwekkende vaststellingen omtrent de sociaal-economische impact van de luchthaven voor de luchthavenregio.

Ten eerste is er de vaststelling dat tussen de 1/2 en 2/3 van de privé-werkgelegenheid in de luchthavenregio – hetzij 58.000 tot 72.000 jobs – rechtstreeks afhankelijk is van de aanwezigheid van de luchthaven. Daarenboven blijkt dat de impactregio van de luchthaven, d.w.z. het gebied waarbinnen bedrijven de luchthaven een cruciale of belangrijke vestigingsfactor vinden, nog heel wat ruimer is dan het studiegebied. De inschattingen inzake de impact op de werkgelegenheid zijn dus niet overtrokken..

Ten tweede wordt vastgesteld dat de luchthavenregio gekenmerkt is door een groot aantal regiospecifieke activiteiten. De terugval van de economische groei in de periode na 2001, die zeker is beïnvloed door het faillissement van SABENA, toont echter duidelijk aan dat de groeipool rond de luchthaven kwetsbaar is. Dit blijkt ook uit de verhuisbewegingen van bedrijven waaruit duidelijk wordt dat de luchthavenregio evolueert naar een doorgeefgebied. Ongetwijfeld spelen problemen inzake bereikbaarheid hierbij een rol.

Gelet op de grote sociaal-economische afhankelijkheid en de vastgestelde recente kwetsbaarheid is het belangrijk dat de internationale poortfunctie en de economische aantrekkingskracht van de luchthaven, die door de Vlaamse Regering in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt naar voren geschoven, ook daadwerkelijk in beleidsacties wordt omgezet.

Het is dan ook meer dan tijd voor de opmaak van het reeds aangekondigde strategisch plan voor de regio. Met een dergelijk strategisch plan dient een visie opgebouwd te worden die de ontwikkelingsmogelijkheden op lange termijn duidelijk maakt en waarbinnen de verschillende initiatieven inzake bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, verkeersinfrastructuur en economische ontwikkeling beter op elkaar kunnen afgestemd worden.

3.2. START: STRategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling van de luchthavenregio

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) staat de luchthaven van Zaventem aangemerkt als een economische poort: een logistiek knooppunt dat voor de instroom van economische activiteit zorgt en een concurrentieel voordeel oplevert voor Vlaams-Brabant en Vlaanderen. Als dusdanig kan de (inter)nationale luchthaven van Zaventem inzake economische belangrijkheid de vergelijking doorstaan met de zeehavens in Vlaanderen. Tot zover de theorie.

De praktijk bevestigt deze vitale rol van de luchthaven evenwel niet. De luchthaven zit ruimtelijk gekneld in het verstedelijkt gebied rond Brussel en politiek in de bevoegdheidsverdeling tussen de federale, gewestelijke en lokale overheden.

Niet alleen de luchthaven zelf voelt zich geremd in zijn groeikansen; ook de omringende luchthavenregio wordt geblokkeerd in zijn ontwikkeling. De dialoog hierover is vastgeroest en de schaarse aangekondigde maatregelen of ingrepen op het vlak van mobiliteit en bereikbaarheid bleven achterwege.

3.2.1. Vlaamse Regering neemt specifieke beslissingen

De beslissing van DHL om zijn logistieke activiteiten in Zaventem in te krimpen, heeft, althans op Vlaams niveau, een politieke bereidheid gecreëerd om een aantal structurele oplossingen te geven aan problemen van de luchthavenregio. Op initiatief van de GOM Vlaams-Brabant werd een actieplan met sociaal-economische prioriteiten van de luchthavenregio opgesteld dat als leidraad wordt gehanteerd door de Vlaamse Regering. Zowel voor de luchthaven zelf als voor omringende regio zullen projecten worden geïmplementeerd en maatregelen worden voorbereid, die het gebied de ontplooiingskansen geeft waarom het al jaren vraagt en die verantwoord zijn gelet op het economisch belang van de luchthavenregio voor Vlaanderen.

Met het oog op de sociaal-economische ontwikkeling van de luchthavenregio heeft de Vlaamse Regering in zitting van 29 oktober 2004 **vijf concrete actiedomeinen** geformuleerd:

- Een stabiel kader voor uitbreiding van de luchthaven onder meer inzake geluidsnormen
- Een strategische visie op de ontwikkeling van de luchthaven en de regio
- De bereikbaarheid en ontsluiting van de luchthavenregio
- Bedrijvenzones en vestigingsmogelijkheden voor bedrijven
- Versterking van de arbeidsmarkt.

Op basis van deze vijf criteria worden **vier doelstellingen** geformuleerd:

- 1) Voldoende ruimte creëren voor nieuwe activiteiten en nieuwe tewerkstelling
- 2) De mobiliteit in de regio verbeteren
- 3) De luchthaven uitbouwen tot een volwaardige Vlaamse haven, als internationale poort in Vlaanderen
- 4) De leefomgeving in de regio verbeteren.

Om dat doel te bereiken heeft de Vlaamse Regering een **Task Force** (interkabinettenwerkgroep) voor het beleidswerk opgericht en een **Ambtelijke Werkgroep** die de prioritaire dossiers moet voorbereiden.

De opdracht van de Task Force bestaat erin, binnen een leefbare omgeving de doelstellingen:

- 1) op korte termijn te realiseren in “projecten”,
- 2) in de uitvoering op elkaar af te stemmen en
- 3) te integreren in een globaal strategisch duurzaam ontwikkelingsplan

De **Task Force** onder voorzitterschap van Hugo Van Bever, bestaat uit gemandateerde vertegenwoordigers van de Vlaamse Ministers.

De **Ambtelijke Werkgroep** onder voorzitterschap van gouverneur Lodewijk De Witte, zal bestaan uit een kerngroep en drie verschillende projectgroepen (visie, mobiliteit en bedrijvenzones). De GOM neemt het voorzitterschap waar van de projectgroep inzake bedrijvenzones.

Op 10 december 2004 heeft de Vlaamse Regering een studierondrit op de luchthaven en haar directe omgeving gemaakt om zich beter vertrouwd te maken met de bestaande knelpunten en om zich te laten informeren over mogelijke oplossingen en initiatieven. De GOM verzorgde hiervoor de inhoudelijke organisatie.

3.2.2. Vijf Actiedomeinen binnen START

Niets is dodelijker voor economische bedrijvigheid dan juridische onduidelijkheid over wat kan en mag. Voor dit soort maatregelen moet de Vlaamse Regering een dubbele consensus zoeken: tussen enerzijds economisch voordeel en leefbaarheid en anderzijds tussen de federale en de gewestelijke overheden en tussen deze laatste onderling.

Binnen de Vlaamse Regering zal gezocht worden naar oplossingen voor:

- Een harmonisering van de geluidsnormen rond de luchthaven
- een stabiel spreidingsplan voor dag- en nachtvluchten
- een langdurige milieuvergunning
- stedenbouwkundige maatregelen voor de woonomgeving

3.2.2.1. Strategische visie voor de ontwikkeling van de luchthavenregio

Hoewel de luchthaven een nationale bevoegdheid is, is bij de ontwikkeling van de luchthaven toch een belangrijke rol weggelegd voor de Vlaamse Regering. Zij moet definiëren wat de toekomstige rol van de luchthaven is in het sociaal-economisch weefsel van de omringende regio en zij moet bovendien de benodigde ontsluitingsinfrastructuur realiseren die de luchthaven ondersteunt in deze strategische keuzes.

Een geïntegreerde aanpak opstarten tussen de ruimtelijke economische behoeften van de luchthaven, de mobiliteitsdossiers en de noodzaak aan het behoud van de leefbaarheid in de regio is de voorwaarde voor het bereiken van een strategische visie voor de luchthavenregio.

De werkgroep dient binnen een termijn van één jaar en zoveel mogelijk op basis van het reeds omvangrijke aanwezige studiemateriaal een strategisch beleidsdocument voor te bereiden op basis waarvan vervolgens de Vlaamse Regering gecoördineerde acties kan ondernemen

3.2.2.2. Bereikbaarheid en ontsluiting van de luchthavenregio

De relaties tussen de luchthaven en omringende economische en stedelijke ontwikkelingen worden gedragen door de mobiliteitsinfrastructuur zijnde het spoor- en het wegennetwerk. Een synergie tussen economische ontwikkeling en mobiliteitsbeheersing is noodzakelijk om de leefbaarheid van de regio te behouden.

Momenteel neemt het openbaar vervoer minder dan 25% van de aanvoer van passagiers en werknemers naar de luchthaven voor haar rekening. Naar het voorbeeld van Schiphol moet dit aandeel kunnen stijgen tot 40% tegen 2015.

Een voorwaarde voor het bereiken van deze zogenaamde modal shift is het aanbieden van bijkomende rechtstreekse openbaarvervoer-verbindingen naar de luchthaven. Voor het spoorvervoer is het hiervoor noodzakelijk dat enkele belangrijke openbare infrastructuurwerken worden gerealiseerd.

Op het programma van de werkgroep staan volgende projecten:

- spoorverbinding:
 - o De aanleg van de **Noordelijke spoorontsluiting** van de luchthaven ter vervollediging van de Diabolo om rechtstreekse treinverbindingen tussen Antwerpen / Mechelen en de luchthaven te realiseren.
 - o Sinds 1998 wordt een **viersporige lijn Brussel – Leuven** aangelegd. Hierdoor zullen vanaf eind 2006 o.a. snellere en beter gespreide treinen tussen de luchthaven en Brussel en tussen de luchthaven en Leuven kunnen rijden. Deze vier sporen zijn ook noodzakelijk voor het realiseren van de Bocht van Nossegem
 - o De **Bocht van Nossegem**, de verbindingsboog tussen de bestaande sporen naar de luchthaven en spoorlijn 36 richting Leuven zal snelle rechtstreekse treinverbindingen mogelijk maken tussen de luchthaven en de belangrijkste stations in het oosten van het land. De aanleg van de Bocht van Nossegem is reeds in uitvoering en de ingebruikname is voorzien in december 2005.
 - o Alhoewel de **Tunnel Schuman-Josaphat** zich volledig op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevindt, is dit project essentieel voor een optimale spoorontsluiting van de luchthaven. Deze tunnel zal immers rechtstreekse treinen mogelijk maken tussen de luchthaven en stations zoals Brussel-Schuman, Brussel-Luxemburg, Ottignies, Namen,

Nijvel en Charleroi. De werken zijn in 2004 gestart en de indienststelling wordt voorzien in december 2010.

- o De uitbouw van een volwaardig voorstadsnet per spoor rond Brussel (**GEN** of Gewestelijk Expres Net) door het aanbieden van een hoogfrequent lokaal treinaanbod in een straal van zo'n 30 km rond de hoofdstad. Dit voorstadsnet dient optimaal geïntegreerd te zijn met het aanbod van de andere openbaarvervoersmaatschappijen en kan pas ten volle positieve effecten genereren indien ook de begeleidende maatregelen gerealiseerd worden
- busverbinding:
 - o verdere uitwerking van het Regionet Brabant-Brussel dat deel uitmaakt van het Pegasusplan van de Lijn voor de Vlaamse Ruit. Delen van dit RegioNet Brabant-Brussel slaan enerzijds op de verbetering van de bereikbaarheid van de luchthavenregio voor werknemers en anderzijds op de ontlasting van het noordelijke deel van de Ring R0 (tussen N8 Brussel-Ninove- en N4 (Brussel-Overijse-Waver)
- wegverbinding:
 - o vervollediging van het op- en afrittencomplex nr 12 van de E 19 te Machelen en het kruispunt met de Luchthavenlaan (N211)
 - o Aanleg van rangeerwegen langs de R0 tussen de E19 en E40. De optimalisatie van de R0 wordt in de Verkeersstructuurschets Zone Zaventem voorgesteld door een ontubbeling van deze weg met parallelwegen tussen de A1/E19 en de A3/E40. Dit moet algemeen een vlottere doorstroming bieden op de R0. De doorgaande stromen van en naar R0, A1/E19 en A3/E40 zullen vlotter verlopen, zodat het hoofdwegennet beter kan functioneren.

3.2.2.3. Vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Vlaams-Brabant kampt met een acuut tekort aan vestigingsmogelijkheden voor bedrijven. Bovendien blijkt duidelijk uit de de SPRE-studie over de ruimtebalans dat Vlaams-Brabant (naast Antwerpen) de grootste nood heeft aan bijkomende bedrijfsruimte.

Dit acuut tekort is te wijten aan drie redenen:

- bestaande en bestemde terreinreserves raken niet gerealiseerd
- nieuwe bedrijventerreinen worden niet ingevuld ondanks de behoeften vastgelegd in het RSV (1350 ha)
- de reconversie van bestaande verouderde bedrijvenzones wordt verhinderd door zware kosten voor bodemsanering waardoor publieke en private ontwikkelaars worden afgeschrikt

De werkgroep heeft dan ook een aantal concrete projecten op haar coördinatietaak staan..

- Inzake bestaande, maar nog niet ontwikkelde terreinen:
 - o De realisatie van het project Meise-Westrode (cfr. 2.1.)

- o De realisatie van de zones Bessenveld te Machelen en Lozenberg te Zaventem
Bij de gewestplanwijziging van 2000 werden de bedrijvenzones Machelen - Bessenveld (20 ha) en Zaventem – Lozenberg (15 ha) bestemd als zones voor luchthavengebonden kantoren en diensten. De opgegeven oppervlakten zijn bruto-oppervlakten. De realisatie van deze terreinen werd afhankelijk gesteld van de opmaak van gedetailleerde bestemmingsplannen en van de verbetering van de mobiliteit in de luchthavenregio door het verbeteren van het openbaar vervoer naar deze zones. Uitspraken en initiatieven op dit vlak zijn verbonden aan de strategische visie vermeld onder actiedomein 2.
- o Realisatie inbreiding bedrijvenzone Melsbroek-Steenokkerzeel
De ambachtelijke zone Steenokkerzeel is 9 ha groot. Er is geen beheerder noch inrichtingsplan van kracht, waardoor de aanwending versnipperd verloopt. Voor 2 van de resterende 4ha is een bouwaanvraag ingediend voor kleine bedrijfsunits door een private ontwikkelaar. De bouwaanvraag bleek problemen op te roepen inzake de ontsluiting en inzake de opportuniteit van verdere aanwending van deze bedrijvenzone.
- Inzake nieuwe bedrijvenzones
 - o Uitwerken van het afbakeningsproces van het Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel met daarin opname van mogelijke nieuwe bedrijvenzones. AROHM heeft een studieconsortium belast met deze studie en de verkennende gesprekken met de gemeenten zijn opgestart.
- Inzake reconversie van bestaande bedrijventerreinen
 - o Aanwending van de middelen van het Cargovilfonds voor Vilvoorde-Watersite. Het Cargovilfonds is gespijsd met de opbrengsten van de verkopen van de terreinen van Cargovil. Deze opbrengst bedraagt tot op heden 25 miljoen EUR. In overleg met AVW, stad Vilvoorde en Novovil is een voorstel uitgewerkt om 8 miljoen EUR van het Cargovilfonds aan te wenden voor infrastructuuraanleg in Vilvoorde-Watersite.
 - o Goedkeuring van het studieproject masterplan Machelen-Vilvoorde en toekenning van de gevraagde financiële ondersteuning van 250.000 EUR.
 - o Uitwerking van de instrumenten voor brownfieldontwikkeling
Realisatie van het Egalisatiefonds of van een brownfieldfonds. Bij deze uitwerking moet er over gewaakt worden dat het toepassingsveld van het Egalisatiefonds voldoende breed is om ook de zwaar verontreinigde terreinen hulp te kunnen bieden

3.2.2.4. Verbetering van de arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt in Vlaams-Brabant, die amper hersteld is na het verdwijnen van Renault en SABENA, en met toenemende structurele problemen zoals langdurige en laaggeschoolde werkloosheid kampt, zal bijkomende druk ondervinden bij mogelijk negatieve evoluties binnen het luchtvaartgebeuren en de luchthavenregio.

Het optimaal afstemmen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is een prioritaire opdracht binnen een adequaat arbeidsmarktbeleid. Bijzondere belangstelling gaat daarbij

naar de specifieke problematiek van de kansengroepen op de arbeidsmarkt, met prioritaire aandacht voor anderstalige werkzoekenden en knelpuntberoepen.

Een specifieke probleemgroep in de Vlaams-Brabantse regio rond Brussel wordt gevormd door de anderstalige werkzoekenden, die nood hebben aan taalopleidingen om betere toegang op de arbeidsmarkt mogelijk te maken.

Daarnaast verdienen de knelpuntberoepen prioritaire aandacht. Dit zijn beroepen waarvoor de werkgever of de VDAB moeilijk of niet de geschikte arbeidskrachten vindt, zelfs niet in tijden van toenemende werkloosheid. Onder meer beroepen in transport en logistiek en in de informatica zijn knelpuntberoepen die in de luchthavenregio specifiek geduid worden. Het verhogen van de werkzaamheidsgraad en –mogelijkheden van kansengroepen is daarbij het leidmotief.

Binnen de Vlaamse Regering worden volgende initiatieven voorbereid:

- o Verhogen van de instroom van anderstalige werkzoekenden in opleidings- en tewerkstellingsprogramma's en van de doorstroom naar de arbeidsmarkt via een toeleidingscoach;
- o Vermenigvuldiging van het taalaanbod voor anderstaligen in het algemeen en anderstalige werkzoekenden in het bijzonder via erkenning anderstaligen als doelgroep van de werking van het Huis van het Nederlands en oprichting van een antenne in de Rand;
- o Verhogen van de werkzaamheidsgraad van de anderstaligen door versterking van arbeidsmarktgerichte opleidingen NT2 (Nederlands voor anderstaligen) op de werkvloer;
- o Verhogen van de werkzaamheidsgraad van kansengroepen door het opzetten van Interfaceprojecten voor bedrijven in knelpuntsectoren, met bijzondere aandacht voor de instroom van de kansengroepen;
- o Verhoogde instroom van jongeren door en betere afstemming onderwijs – arbeidsmarkt in de regio Halle-Vilvoorde;
- o Verhoogde tewerkstellingsmogelijkheden voor kansengroepen door de ontwikkeling van lokale sociale economieprojecten.

Concreet betekent dit ook de operationalisering van de nodige structuren die als actor optreden in de verschillende initiatieven:

- ERSV-RESOC Halle-Vilvoorde
- Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant (incl. decretale uitbreiding doelgroep) en versterkte antenne in de Rand
- Regionaal Technisch Centrum Halle-Vilvoorde

4. Sociaal-economisch ontwikkelingsplan Vlaams-Brabant

In opdracht van de Provincie Vlaams-Brabant is door de GOM, in samenwerking met de sociaal-economische actoren uit de provincie, in 1996 een sociaal-economisch ontwikkelingsplan (SEOP) opgesteld. De bedoeling was acties uit te werken voor het concretiseren en invullen van het provinciaal sociaal-economisch beleid.

Bij de aanvang van de werkzaamheden werd er ondermeer gesteld dat het SEOP geen éénmalige oefening mocht zijn en dat er op regelmatige tijdstippen geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd moest worden, waarbij het van groot belang is dat de actieplannen worden onderschreven door een grote meerderheid van de economische actoren.

Consultatie en overleg in diverse werkgroepen zijn dan ook tijdens het ganse proces aan de orde geweest. In vorige activiteitenverslagen van de GOM werd hier uitvoerig op ingegaan. In 2004 waren in dit kader volgende werkgroepen actief:

Werkgroep Aantrekken van buitenlandse investeerders

In het kader van de doelstellingen van deze werkgroep, het aantrekken van buitenlandse investeerders naar Vlaams-Brabant, werd door de Provincie en de GOM een prestigieuze promotiefolder ontworpen. In deze promotionele brochure worden de troeven van Vlaams-Brabant in de kijker gesteld, via getuigenissen van bedrijfsleiders van gerenommeerde buitenlandse bedrijven die reeds in Vlaams-Brabant zijn gevestigd.

Werkgroep Vestiging en Investerings

Deze werkgroep wil op regelmatige tijdstippen het vestigingsaanbod in Vlaams-Brabant en de beleidsplannen van de Provincie terzake evalueren. Zo werden in het voorbije jaar o.m. de provinciale reglementen inzake subsidiëring van investeringen in het kader van bedrijfsvestigingen aan een kritisch onderzoek onderworpen. Getracht werd om via verfijning van de reglementering een nog grotere slagkracht van deze provinciale tegemoetkoming bij de realisatie van vestigingsinfrastructuur te bewerkstelligen.

Werkgroep Zelfstandig Ondernemen

Het actieplan van deze werkgroep omvat verschillende maatregelen en initiatieven voor het bevorderen van een verantwoord ondernemerschap o.m. via gerichte ondersteuning van startersbegeleiding.

In 2004 werd in het kader van deze werkgroep een distributie-planologische studie over de kleinhandel in Vlaams-Brabant uitgevoerd. Via deze studie wil de Provincie Vlaams-Brabant haar beleid inzake inplanting van kleinhandelzaken onderbouwen.

Werkgroep Arbeidsmarkt

Het actieterrein van deze werkgroep situeert zich op het vlak van maatregelen ter preventie van langdurige werkloosheid en ter bevordering van de tewerkstellingsmogelijkheden van de zogenaamde kansengroepen op de arbeidsmarkt.

Dit jaar ging vooral aandacht naar de organisatie van “Willen we eens afspreken?”, een ontmoetingsforum voor ondernemers uit de reguliere en sociale economie, dat op 4 oktober werd georganiseerd in het kader van "Management ES-change project", opgericht op initiatief van de Minister bevoegd voor Sociale Economie en beheerd door de Koning Boudewijnstichting.

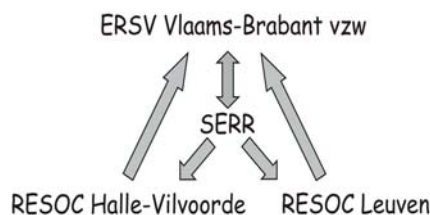
5. Sociaal-economisch streekoverleg in hervorming

5.1. Nieuwe overleg- en adviesstructuren krijgen concreet vorm

In april 2003 bereikten het Vlaamse, provinciale en lokale bestuursniveau een akkoord over de reorganisatie van het “sociaal-economisch streekbeleid”, waarin werd beslist dat streekontwikkeling een gezamenlijke kerntaak wordt van de provincies en de gemeenten. Met de hervorming van het streekoverleg wordt ook gestreefd naar een betere afstemming tussen het economisch beleid en het arbeidsmarktbeleid door onder meer de bestaande overlegfora te integreren, m.n. de STC's en de streekplatformen.

Met ingang van 1 januari 2005 werd het sociaal-economisch streekoverleg dan ook grondig hervormd door een nieuw Decreet dat op 29 april 2004 werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement.

Voor de provincie Vlaams-Brabant houdt de hervorming concreet in dat het HESOC-streekplatform Hageland en de beide STC's (subregionale tewerkstellingscomités) van Halle-Vilvoorde en Leuven worden samengebracht in nieuwe structuren op provinciaal of arrondissementeel niveau, de zgn. ERSV, SERR en RESOC's

5.1.1. Samenhang Decreet VLAO en POM

Dit Decreet van 29 april 2004 dient in samenhang te worden begrepen met het Decreet van 7 mei 2004 inzake het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO) waarbij de bedrijfsbegeleidingsdiensten van de GOM's en het VIZO worden gebundeld, en het Decreet inzake de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen (POM's) die als uitvoerende factor voor het economisch streekontwikkelingsbeleid zijn geconcipieerd.

Voor deze twee vernoemde Decreten die tot opheffing van de GOM's zullen leiden zijn er echter nog geen uitvoeringsbesluiten genomen.

Bij het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering werd door Minister Moerman een Stuurgroep opgericht die zich concentreert op de uitvoering van het VLAO-Decreet. Voor de oprichting van de POM's werd eveneens voorzien in een Stuurgroep.

5.1.2. Sociaal-Economische Raad voor de Regio of SERR

De SERR Vlaams-Brabant is samengesteld uit 18 vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers (sociale partners). De SERR gaat advies verlenen omtrent alle aangelegenheden inzake economisch beleid en/of inzake arbeidsmarktbeleid die worden voorgelegd door hetzij de Vlaamse Regering of de Minister, hetzij door de provincie of een

gemeente. De SERR kan op verzoek, maar ook op eigen initiatief beleidsvoorbereidend advies uitbrengen en/of standpunten bepalen.

5.1.3. Regionaal Sociaal-Economisch OverlegComité of RESOC

In het RESOC vindt het tripartiete overleg plaats tussen de sociale partners, de gemeentebesturen en het provinciebestuur over de strategische sociaal-economische streekontwikkeling.

De RESOC's worden gevormd op arrondissementeel vlak en krijgen onder meer als taak een streekpact op te maken en dit telkens voor een periode van 6 jaar (valt samen met de ambtstermijn van provincieraad en gemeenteraden die het streekpact bekrachtigen). De beleidsvoorbereidende structurele adviestaken van de RESOC's vallen onder dezelfde noemer als deze van de SERR en kunnen al dan niet in samenwerking met andere RESOC's opgenomen worden.

De 2 RESOC's in Vlaams-Brabant zijn samengesteld uit de 18 leden van de SERR, aangevuld met 4 vertegenwoordigers van de provincie en 4 van de gemeenten uit respectievelijk Halle-Vilvoorde en Leuven.

Daarnaast kunnen vertegenwoordigers van derden-organisaties uit het middenveld die in de regio werkzaam zijn en een werking ontplooiën inzake werkgelegenheid, economie, onderwijs, opleiding of rond andere maatschappelijk relevante thema's, betrokken worden bij vergaderingen of werkgroepen van het RESOC (de zgn. levende krachten uit de regio). Wanneer het overleg binnen een RESOC uitmondt in een "consensus-voorstel", engageren alle RESOC-leden zich tot de uitvoering hiervan.

5.1.4. Erkend Regionaal SamenwerkingsVerband of ERSV

Het ERSV Vlaams-Brabant werd officieel opgericht op 8 december 2004 en fungeert als gezamenlijke juridische bovenbouw en zorgt voor de personele, financiële en logistieke ondersteuning van de 2 RESOC's en de SERR. Het ERSV is als vzw het enige aanspreekpunt (o.m. voor subsidies, contracten,...) en vervangt de huidige STC's van Leuven en Halle-Vilvoorde en het HESOC-streekplatform Hageland.

De zetel van het ERSV Vlaams-Brabant is gevestigd in het Provinciehuis te Leuven.

Vlaanderen garandeert de financiering van de nieuwe structuren t.e.m. 2006. Daarna zal het financieringsaspect herbekeken worden met de steden/gemeenten en de provincies in functie van een nieuw bestuursakkoord.

Voor de deelregio Hageland worden de werking en de projecten van het HESOC-streekplatform Hageland, waarvoor de GOM Vlaams-Brabant de voorbije jaren een streekcoördinator ter beschikking stelde, volledig geïntegreerd in de nieuwe RESOC-structuur voor het arrondissement Leuven.

Via een samenwerkingsovereenkomst tussen GOM en ERSV Vlaams-Brabant worden de taken van de stafmedewerker economie gecontinueerd in de nieuwe overleg- en adviesorganen van het arrondissement Leuven.

5.2. HESOC-streekplatform Hageland: opvolging lopende projecten in de rand van het hervormingsproces

Via jaarlijkse projectcalls van de Vlaamse administratie economie is aan de streekplatformen in Vlaanderen de mogelijkheid aangeboden om nieuwe projectvoorstellen in te dienen die kaderen in de uitvoering van het streekcharter en de strategische hefboomacties.

Het HESOC-streekplatform Hageland heeft sinds de eerste oproep in 2001 van deze kansen optimaal gebruik gemaakt. Gespreid over 4 jaar werden er in totaal 31 dossiers ingediend waarvan er 16 werden geselecteerd voor betoelaging.

In tegenstelling tot voorgaande jaren werd in maart 2004 een thematische projectoproep gedaan. Streekplatformen en STC's kregen met het oog op de fusiebewegingen de kans om gezamenlijk projecten aan te brengen rond 3 specifieke thema's: telewerken of projecten die de brug sloegen tussen economie en cultuur of economie en welzijn.

Op Vlaams niveau werden een 8-tal projecten goedgekeurd waarvan twee Hagelandse dossiers. Voor de stad Tienen wordt een subsidie voorzien voor het opmaken van een businessplan en haalbaarheidsstudie voor het Development Center FFH 016. Een tweede project van IGO Leuven behelst de herbestemming van de slachthuissite te Diest als een inbreidingsproject rond functieverweving welzijn / sociale economie / sociale woonfunctie.

Verder werden in 2004 twee nieuwe streekdossiers voor het Leuvense opgestart m.n. het Unizo-project 'plattelandswinkels' en het implementatieproject rond city- en regio-marketing Tienen. Ook een 5-tal projecten werd in 2004 gefinaliseerd:

"Feed, Food, Health 016" – FFH016 (1 ^e fase)	Stad Tienen
Detailonderzoek vrijliggende gronden	GOM Vlaams-Brabant
Diversificatie in land- en tuinbouw, D.I.L.E.T.O.-project	Boerenbond
Mobiliteitsproject Tienen-Landen	HESOC + STC Leuven
Studie duurzaam terreinmanagement Tienen-Grijpen	GOM Vlaams-Brabant

In wat volgt worden de eindconclusies van beide GOM-projecten nader toegelicht.

Detailonderzoek vrijliggende gronden

Aan de hand van het Geografisch Informatiesysteem voor Bedrijventerreinen stelde de GOM begin 2001 vast dat in het arrondissement Leuven nog ongeveer 300 ha van de 1680 ha bedrijvenzones (of 18 %) onbenut bleef. Via het HESOC-streekplatform werd een project ingediend bij het Vlaamse Gewest om deze onbenutte bedrijfsgronden te gaan analyseren naar hun eigendomstoestand en ontwikkelingsmogelijkheden.

Het project had tot doel een gedetailleerd overzicht te bieden van de status van alle onbenutte bedrijfspercelen op de bedrijvzones. Oorspronkelijk werd alleen het arr. Leuven gevisieerd maar uiteindelijk werd de studie verruimd naar alle vrije percelen van >1ha op de bedrijfsterreinen van gans de provincie.

Het overzicht moest toelaten:

- inzicht te krijgen in de oppervlakte aan niet-benutte bedrijfspercelen;
- inzicht te krijgen in de eigendomsstructuur van deze percelen waarbij onderscheid moet gemaakt worden tussen eigendommen van bedrijven (reservegronden) en eigendommen van particulieren en andere rechtspersonen;
- inzicht te krijgen in de voorwaarden waaraan dergelijke percelen op de markt (kunnen) aangeboden worden;
- inzicht te krijgen in de redenen waarom dergelijke percelen niet op de markt worden aangeboden (bv. ontsluiting).

Met het overzicht worden objectieve gegevens geleverd aan het debat over het efficiënt beheer van bedrijvzones dat een wezenlijk onderdeel van het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie uitmaakt.

Begin 2004 werd fase 1 van het project afgerond m.n. alle vrijliggende percelen van >1ha., Inmiddels is een verlenging van het project goedgekeurd waarbij een 600-tal kleinere percelen bijkomend gaan onderzocht worden. Deze tweede fase wordt aangevan in maart 2005 en gebeurt in samenwerking met de Senior Consultants Vlaanderen (cfr. 1.4.).

Wij beperken ons hierna tot het weergeven van enkele eindconclusies uit fase 1:

In het recente verleden zijn pogingen vanuit de GOM en vanuit verschillende gemeenten om bijkomende bedrijvzones te voorzien spaak gelopen. Oorzaak van dit falen is ondermeer te wijten aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen dat de klemtoon verschuift van de creatie van nieuwe bedrijvzones naar het aanwenden van bestaande reserves en het hergebruik van verouderde bedrijfssites.

Het terreinonderzoek van de GOM versterkt de overtuiging dat beide beleidsklemtonen in de huidige stand van zaken onvoldoende oplossing kunnen bieden aan de specifieke ruimtebehoefte voor bedrijven in Vlaams-Brabant.

Bedrijven kunnen momenteel niet verplicht worden hun terreinreserves op de markt te gooien. Het is enkel wanneer zij aankopen van publieke instanties dat bouwverplichtingen worden opgelegd en terugkooprechten worden gehanteerd. In Halle-Vilvoorde met zijn sterke private vastgoedsector spelen deze instrumenten geen rol voor het deblokkeren van de terreinreserves. De impasse rond Brussel blijft dus: er is vraag, maar geen aanbod. Voor Leuven zijn er meer perspectieven omdat de Intercommunale Interleuven in een aantal gevallen kan optreden en tot terugkoop kan overgaan, wat ook gebeurt.

Het aanbod situeert zich in het Leuvense evenwel vooral in het oosten van de provincie waar de concurrentie met Limburg en Wallonië zeer tastbaar is. Tussen Brussel en Leuven blijft een grote leegte inzake vestigingsmogelijkheden voor bedrijven.

Eén van de kenmerken van de resterende terreinvoorraad in Vlaams-Brabant is de versnippering van percelen. Deze versnippering is grotendeels het gevolg van de overwegend private ontwikkeling van vele bedrijvzones zonder overkoepelende visie en

zonder een gericht verkavelingsbeleid waardoor op het eind van het verhaal versnipperde percelen overblijven waarvan de aanwendingsmogelijkheid voor bedrijven niet altijd meer mogelijk is.

Daarnaast zijn er nog terreinen die in handen zijn van publieke instanties die evenwel niet in de economische sector actief zijn en dus minder oog hebben voor de vestigingsproblematiek van bedrijven. Tenslotte zijn er nog de reserves die in handen zijn van projectontwikkelaars die wachten op een gunstige marktsituatie om gebouwenprojecten op te starten.

Bij particulieren die hun belangen (nog) niet laten behartigen door notarissen of juridische raadsmanen zijn de reacties zeer uiteenlopend. Soms is de achterdocht tegenover een benadering vanuit de GOM voelbaar; soms wordt de GOM aanzien als mogelijke koper van de percelen in kwestie. Als dan blijkt dat dit niet het geval is verwatert de interesse zeer snel.

Uit de gelegde contacten leidt de GOM af dat de meeste particuliere eigenaars niet klaar zijn om tot verkoop van hun perceel bedrijfsgrond over te gaan. Juridische problemen van familiale aard, fiscale overwegingen of speculatieve motieven brengen mee dat de private eigenaars niet bereid zijn of niet in staat zijn om tot verkoop over te gaan. Het is dus niet te verwachten dat deze versnipperde private percelen snel op de markt zullen komen.

Pilootproject rond duurzaam terreinmanagement

Een tweede GOM-project dat in het kader van de uitvoering van het streekcharter voor het Hageland werd betoelaagd door het Vlaamse Gewest, is eveneens voor wat de studiefase betreft in 2004 afgewerkt.

Het pilootproject duurzaam terreinmanagement werd opgezet voor de zone Grijpenveld te Tienen die ontwikkeld en uitgegeven wordt via een samenwerkingsverband tussen de GOM en de stad Tienen. Het beheer van de zone was oorspronkelijk beperkt tot het promoten van de zone om bedrijven aan te trekken en percelen uit te geven conform de vastgelegde verkoopvoorwaarden.

Tienen-Grijpen is een bestaande bedrijvenzone die reeds grotendeels ontwikkeld is zonder dat daarbij doelbewust gemikt werd op een duurzame ontwikkeling. De uitdaging waarvoor de GOM Vlaams-Brabant bijgevolg stond was om in een bestaande situatie de nieuwe inzichten rond duurzaamheid ingang te doen vinden.

De opdracht die aan studiebureau Buck Consultants was meegegeven behelsde 2 thema's :

- 1) welke initiatieven kunnen bij en met de bedrijven genomen worden om de duurzaamheid van de bedrijvenzone Grijpen te verbeteren ?
- 2) welke aanpassingen zijn er nodig aan de bestaande beheersstructuur van de bedrijvenzone om een duurzame ontwikkeling te ondersteunen ?

Enkele conclusies die uit de haalbaarheidsstudie voortvloeiden:

- De GOM hanteert voor de ontwikkeling van de zone vestigingsvoorwaarden waarin al een aantal elementen van duurzaamheid zijn opgenomen o.m. de verplichting om verantwoord gebruik te maken van de beschikbare ruimte.
- Een aantal bedrijven hebben binnen hun eigen bedrijf al verschillende stappen gezet naar een duurzame bedrijfsvoering. Maatregelen ter stimulering van het gebruik van het openbaar vervoer, hergebruik van restwarmte en regenwater en voor een vermindering van de afvalproductie zijn daar voorbeelden van.
- Een uitwisseling van stromen tussen bedrijven waarin wellicht het grootste milieuvoordeel ligt, is op Grijpen nagenoeg onmogelijk wegens de grote verscheidenheid van bedrijven en bedrijfsactiviteiten. Dergelijke uitwisseling vereist een specifiek concept van de bedrijvenzone en een aangepaste infrastructuur die er niet is op Grijpen. Uitwisseling van stromen biedt maximale garanties op themaparken waar soortgelijke bedrijven aanwezig zijn. Dat is Grijpen duidelijk niet.
- De toegevoegde waarde inzake duurzaamheid moet in Tienen-Grijpen komen van samenwerking op het vlak van de dienstverlening naar de zone toe. Omdat de bedrijvenzone al volop in ontwikkeling is kan de duurzame benadering enkel via laagdrempelige activiteiten worden aangepakt. Andere hefboomen om bedrijven aan te zetten om mee te stappen in het duurzaamheidsscenario zijn er niet. De onvermijdelijke win-win situatie is dus ook hier noodzakelijk.

Buck Consultants deed enkele concrete voorstellen waarrond voor de zone Tienen-Grijpen zou kunnen worden gewerkt om bepaalde duurzaamheidsprincipes na te komen.

Inzake samenwerking tussen bedrijven werden 8 thematische samenwerkingsverbanden geselecteerd: beveiliging en bewaking, groenonderhoud, afvalinzameling, bewegwijzering, inkoop van energie, contract met koerier, contract broodjeszaak en tenslotte onderhoud gebouwen.

Inzake beheersstructuur kan de mogelijkheid worden onderzocht om een VZW op te richten voor de bedrijvenzone waarvoor de GOM de trekker is.

Uit de studiefase kan besloten worden dat het implementeren van duurzaamheidsconcepten vertrekkend van een bestaande situatie niet eenvoudig is. Zowel voor de overheid (in casu GOM en stad Tienen) als voor de bedrijven in kwestie is het zoeken naar houvast en een draagvlak.

Enkele bescheiden successen op het vlak van samenwerking tussen bedrijven met eco-efficiënte gevolgen zijn in de maak. De totstandkoming ervan verloopt traag omdat zowel bij de initiatiefnemende bedrijven als bij de dienstenleveranciers het concept van krachtenbundeling nog moet opgebouwd en vertrouwd gemaakt worden.

Deze eerste realisaties leveren een milieuvoordeel op dat weliswaar bescheiden is maar toch concreet.

Zodra de samenwerkingsverbanden effectief worden opgestart kan overgegaan worden tot calculatie van de gerealiseerde besparingen. Deze spaarpot kan dan aangewend worden voor bijkomende investeringen in eco-efficiënte maatregelen. Of dit zal lukken en welke dat zullen zijn is momenteel nog niet duidelijk.

5.3. Aanzet tot opmaak van een streekpact voor het arr. Leuven

Het HESOC-streekplatform Hageland en het STC Leuven namen eind 2003 het initiatief om gezamenlijk een concreet integratieproject op te zetten. De partners beslisten unaniem tot het opstellen van een RegioManagementPlan dat een aanzet moest betekenen voor het later opmaken van een streekpact voor het geografisch gebied 'arrondissement Leuven'.

Het project werd opgevat onder de vorm van een externe studieopdracht waarvoor beide organisaties kozen een beroep te doen op het studiebureau Yield Solutions uit Leuven.

Als uitgangspunt voor de studie werd een evenwichtige benadering vooropgesteld van de thema's economische ontwikkeling en werkgelegenheid. Een 70-tal interviews werden afgenomen met bevoorrechte getuigen uit het bedrijfsleven, met vertegenwoordigers van de 30 gemeentebesturen en met verschillende betrokkenen van sociaal-economische actoren en instellingen (de zgn. levende krachten).

Het eindrapport dat Yield Solutions in het najaar voorstelde is een regiomanagement instrument waarin op basis van een situatieanalyse een gemeenschappelijke visie geconcretiseerd wordt die gebaseerd is op drie grote pijlers zijnde de kenniseconomie, de zorgsector en de plattelandseconomie.

De streekprioriteiten voor de toekomstige ontwikkeling van het arrondissement worden in de studie gedefinieerd in 10 strategische hefboomen die betrekking hebben op:

- de verdere ontwikkeling van het arrondissement leuven als high tech regio;
- de zorgsector als belangrijke regionale sleutelsector;
- de investeringen en reconversie in het agro-gebeuren;
- de ontwikkeling van de bedrijfsinfrastructuur binnen het arrondissement;
- de ondersteuning van de lokale economie;
- de betere werking van de arbeidsmarkt;
- de economische spin-offs van toerisme en recreatie;
- de ontwikkeling onderwijs–arbeidsmarkt: een betere aansluiting en samenwerking;
- de aanpak van specifieke randvoorwaarden voor werkgelegenheid;
- de promotie van de streek/regio als sociaal-economisch geheel.

5.4. Aanzet tot opmaak van een streekpact voor Halle-Vilvoorde

Ook het STC Halle – Vilvoorde begon in 2004 met de opbouw van een streekpact. In een eerste fase werd door de GOM in dat kader een gedetailleerde omgevings-en SWOT-analyse van het arrondissement Halle-Vilvoorde uitgevoerd.

Dit document werd aan de lokale besturen, de sociale partners en alle levende krachten uit de regio voorgesteld op 10 september 2004. Aldaar werd ook de verdere planning van de opbouw van het streekpact besproken. Ook bij de verdere uitwerking van het Streekpact zal de GOM optreden als betrokken partner.

6. Statistische databank

Degelijk statistisch materiaal vormt onmiskenbaar de basis van regionale analyse. Daarenboven kan gesteld worden dat, via statistische analyse en interpretatie van een aantal socio-economische indicatoren, belangrijke beleidsinitiatieven kunnen worden uitgewerkt. Diverse statistische bronnen bieden, elk op hun terrein, belangrijke informatie hieromtrent. Vertrekkend van deze bronnen worden door de GOM de meest nuttige gegevens op gemeentelijk en arrondissementeel vlak systematisch gecentraliseerd en bijgehouden.

De databank bevat de meest recente cijferreeksen op het vlak van:

- demografie;
- tewerkstelling;
- werkloosheid;
- economische prestaties;
- inkomen.

De statistische databank heeft een dubbel doel: enerzijds gebruikt de GOM de gegevens in studies en standpunten, anderzijds worden de statistieken ter beschikking gesteld om te voldoen aan de vraag naar cijfers van derden. De GOM ontvangt geregeld verschillende aanvragen voor statistisch materiaal van derden (overheidsinstanties, gemeentebesturen, bedrijven, studiebureaus en studenten).

De databank met statistieken wordt aan het ruime publiek via internet ter beschikking gesteld op de website van de Provincie Vlaams-Brabant, onder de vorm van downloadbare Exel-tabellen.

II. ONDERNEMINGSPROMOTIE

1. Algemene bedrijfsinformatie

1.1. Bedrijvengids Vlaanderen op CD-ROM

In 2004 werd beslist om voor de vijfde maal een cd-rom uit te geven met een inventaris van het Vlaamse bedrijfsleven. Deze uitgave zal in 2005 op de markt gebracht worden.

Inhoudelijk zal een beroep worden gedaan op de databankgegevens afkomstig van de vijf Vlaamse GOM's uit de sectoren land- en tuinbouw, industrie, bouwnijverheid, transport, groothandelsondernemingen en zakelijke dienstverlening met minstens 5 werknemers.

1.2. Databank bedrijfstvastgoed

In 2004 werd de structuur van de vastgoedwebsite www.locate-vlaamsbrabant.be verbeterd en gebruiksvriendelijker gemaakt. De internetsite biedt voor Vlaams-Brabant een overzicht van beschikbare bedrijfsgronden en -gebouwen die gelegen zijn op bedrijfvenzones.

De site laat toe om selecties op maat te verrichten uit de voorraad gronden en gebouwen. Deze voorraad telt ongeveer 600 profielen. Naast eigen onderzoek werkt de GOM permanent samen met de private vastgoedsector voor de verzameling van de gegevens.

Het opvragen van informatie kan gebeuren op basis van drie verschillende parameters die al dan niet met elkaar kunnen worden gecombineerd:

- het type vastgoed (grond/gebouw/kantoren/opslag): afhankelijk van het gewenste pand kan via oppervlakteklassen worden gezocht naar de netto-beschikbare vloeren/of terreinoppervlakte;
- te huur of te koop: voor zover beschikbaar zijn ook de prijsvoorwaarden opgenomen;
- ligging per gemeente of regio: als mogelijke selectieregio's zijn gedefinieerd: de noordrand van Brussel, het Pajottenland, de Zennevallei, de regio tussen Brussel en Leuven, het Hageland en de as Leuven-Tienen. Ook per gemeente kan worden geselecteerd.

Bij elk voorstel dat wordt geselecteerd wordt verwezen naar de promotor of de eigenaar die het goed aanbiedt en die u toegang kan verschaffen tot de grond of het gebouw van uw keuze.

Om zo volledig en actueel mogelijk te blijven, heeft de GOM op de site een interactief luik voorzien waarmee nieuwe voorstellen of aanpassingen aan bestaande profielen kunnen signaleerd worden.

De site wordt nog aangevuld met digitaal fotomateriaal.

1.3. GOM-Actueel

In het tweemaandelijks informatieblad GOM-Actueel ging, voor wat de jaargang 2004 betreft, bijzondere aandacht uit naar de vestigingsproblematiek, de duurzame ontwikkeling en de economisch prioritaire dossiers in Vlaams-Brabant. Tevens werd specifiek aandacht besteed aan de ontwikkelingskansen en -perspectieven van de luchthaven Zaventem in verschillende nummers van het GOM-tijdschrift.

In diverse bijdragen werden de begeleidingsmogelijkheden voor starters en groeiende bedrijven door de GOM grondig toegelicht.

Daarnaast bevatte GOM-Actueel de vaste rubrieken zoals Bedrijf in de kijker, Bedrijf en Regio en werden de verschillende GOM-initiatieven en activiteiten voorgesteld.

In het kader van de promotie en werking rond het Steunpunt Innovatie werd in elk nummer een aparte bijlage aan GOM-Actueel toegevoegd.

2. Eerstelijnszorg en geïntegreerde begeleiding van starters en KMO's

2.1. Eerstelijnszorg

Het Decreet van 12 juli 1990 houdende de organisatie van de GOM's en de tweejaarlijkse Richtnota's van de Vlaamse regering belasten de GOM's met de eerstelijnsopvang van KMO's. In het kader van deze opdracht houdt de GOM een multidisciplinair team van juristen, economen, ingenieurs en planologen ter beschikking van alle ondernemers in de provincie.

Concreet biedt de GOM aan de ondernemer een eerste onthaal, informatie, advies en indien nodig doorverwijzing, begeleiding en bemiddeling aan voor alle vragen en problemen waarmee hij wordt geconfronteerd.

Bij de eerstelijnsopvang wordt de vraag of het probleem nauwkeurig gedefinieerd en zo mogelijk onmiddellijk opgelost. Indien nodig volgt een verwijzing of een begeleiding naar een terzake competente of bevoegde persoon, instelling of organisatie. In de mate van het mogelijke wordt de ondernemer bijgestaan bij het oplossen van zijn probleem (bijvoorbeeld begeleiden van een subsidie-aanvraagdossier) en wordt het dossier opgevolgd bij de bevoegde instanties. De uitoefening van deze taken veronderstelt uiteraard een degelijk uitgebouwd netwerk van persoonlijke contacten binnen de verschillende administraties, overheidsinstellingen en organisaties.

Deze dienstverlening van de GOM concentreert zich rond volgende activiteitsdomeinen:

♦ Eerste vestiging en herlokalisatie

- up-to-date informatie over bedrijventerreinen, researchparken;
- assistentie bij zoektocht naar een geschikte vestigingsplaats;
- speciale vestigingsmogelijkheden voor starters en jonge bedrijven in Bedrijvencentra, Doorgroeigebouwen, Multifunctionele gebouwen, Innovatie- en Incubatiecentra.

♦ Investeringspromotie

- richtlijnen en feedback bij opstellen van een ondernemingsplan;
- onderzoek naar financieringsmogelijkheden, bankkredieten, risicokapitaal;
- geactualiseerd overzicht van investeringssteun, tewerkstellingsmaatregelen en fiscale stimuli.

♦ Export en Internationalisering

- organisatie van groepsstanden op buitenlandse vakbeurzen.

♦ Innovatie en technologie

- informatie over Vlaamse en Europese O&O- en innovatie -programma's;
- wegwijs maken in de ondersteunende innovatie-infrastructuur: organisaties, diensten, reglementeringen, subsidies;
- zoekacties naar nieuwe technologieën in het kader van innovatie- of diversificatie-projecten.

♦ **Toelevering**

- beheer van een databank van Vlaamse toeleveranciers: up-to-date technische informatie over toeleveringsbedrijven in de volgende sectoren: metaal, elektrotechniek & elektronica, kunststoffen en diensten;
- matchmaking secretariaat tussen toeleveranciers en uitbesteders;
- promotie van de toeleveringsindustrie door middel van het tijdschrift “Toeleveren Vandaag”, de elektronische nieuwsbrief ‘Toeleveren en uitbesteden’, de toeleveranciersdatabank op cd-rom en op internet;
- groepsdeelname aan gespecialiseerde toeleveringsbeurzen;
- beheer van de website “e-subcontracting.com”.

♦ **Milieu**

- informatie over wetgeving en reglementering;
- eerstelijnszorg op het vlak van vereiste vergunningen en procedures;
- advies over het integreren van milieuzorg en afvalpreventie in de bedrijfsvoering;
- informatie over financiële impulsen die uitgaan van de Vlaamse, Federale of Europese overheden;
- informatie over milieutechnologie en de potentiële leveranciersmarkt;
- EMIS-steunpunt;
- bemiddeling in conflictsituaties tussen overheid en bedrijven;
- terugkoppelen van voorkomende knelpunten naar de beleidsmakers.

♦ **Stedenbouw**

- informatie over de wetgeving inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening;
- informatieverstrekking over vergunningen en te volgen procedures;
- begeleiding van dossiers bij herlokalisatie, nieuwbouw, aankoop of ingebruikname van bestaande panden;
- terugkoppeling van voorkomende problemen naar de Overheid.

♦ **Europese aangelegenheden**

- Euro Info Center Antenne: verstrekken van informatie op maat en organisatie van seminars over Europese ontwikkelingsprogramma's, Europese wetgeving, richtlijnen en normen, steunmaatregelen en subsidies.

Deze eerstelijnszorg wordt permanent onder de aandacht gehouden van de bedrijven door regelmatige redactionele bijdragen en advertenties in de GOM-Actueel.

Op de website van de GOM is er eveneens de mogelijkheid om rechtstreeks een vraag te stellen aan het bedrijvenloket via een aangepast invulformulier.

Volgende cijfers illustreren de activiteiten over het voorbije jaar.

Tabel 2.1.a: aantal behandelde vragen en geopende bedrijfsdossiers (meerdere ingrepen, langlopend advies, diverse te behandelen aspecten...) per eerstelijnsdienst.

Eerstelijnsdienst	Aantal vragen	% Vragen	Aantal dossiers	% Dossiers
Bedrijvenloket	294	49	72	30
Innovatie	130	22	118	49
Milieu	118	20	43	18
Stedenbouw	48	8	6	3
Toelevering	4	1	0	0
Totaal	594		239	

Tabel 2.1.b: vaak terugkerende thema's bij de gestelde vragen & dossiers.

Thema	Vragen	%	Dossiers	%
01 : Starten	117	17	3	1
02 : Algemene introductie GOM-diensten	7	1	0	0
03 : Financiële instrumenten	101	15	19	5
04 : Vestiging (lokatie)	18	3	1	0
05 : Vestigingsfactoren/Ruimtelijke Ordening	58	8	11	3
06 : Milieu	120	17	48	13
07 : Energie	6	1	0	0
08 : Bedrijfsprocessen	6	1	0	0
09 : Export en internationale samenwerking	5	1	0	0
10 : Groeibegleiding	1	0	14	4
11 : Personeel en arbeidsmarkt	5	1	0	0
12 : Opleiding en vorming	3	0	0	0
13 : Europese informatie en regelgeving	3	0	0	0
14 : Fiscaliteit en heffingen	3	0	0	0
15 : Juridische problematiek	41	6	12	3
16 : Innovatie en technologie(overdracht)	123	18	237	62
17 : Design en vormgeving	0	0	0	0
18 : Normalisering	2	0	0	0
19 : Veiligheid	1	0	0	0
20 : Bedrijf in moeilijkheden	8	1	37	10
21 : Kwaliteitszorg	4	1	0	0
22 : Formaliteiten en regelgeving	9	1	1	0
	53	8	0	0
Totaal	694		383	

Tabel 2.1.c: vragen en dossiers gerangschikt naar type van vraagsteller.

Vraagsteller	Vragen	%	Dossiers	%
bedrijf	385	65	239	100
publieke organisatie	10	2	0	0
particulier	179	30		
student	18	3		
Totaal	594		239	

Tabel 2.1.d: vragen en dossiers gerangschikt naar bedrijfssectoren

NACE	Vragen	%	Dossiers	%
01 Land- & tuinbouw	16	3	2	1
02 Bosbouw	0	0	0	0
05 Visserij	0	0	0	0
10 Steenkool	0	0	0	0
11 Aardoliewinning	0	0	0	0
12 Uranium	0	0	0	0
13 Metaalertsen	0	0	0	0
14 Overige delfstoffen	0	0	0	0
15 Voeding	26	5	12	3
16 Tabaksproducten	0	0	0	0
17 Textiel	5	1	2	1
18 Kleding	1	0	0	0
19 Leder	0	0	1	0
20 Hout	4	1	2	1
21 Papier & karton	4	1	1	0
22 Grafische industrie	18	3	3	1
23 Petrochemie	0	0	0	0
24 Chemie	8	1	15	4
25 Rubber & kunststof	16	3	5	1
26 Bouwmaterialen	5	1	2	1
27 Metallurgie	5	1	1	0
28 Metaalverwerking	22	4	17	5
29 Machines & gereedschappen	18	3	16	5
30 Computers	2	0	1	0
31 Elektrotechniek	4	1	1	0
32 Audio, video & telecom	5	1	7	2
33 Medische en meetinstrumenten	14	3	24	7
34 Auto's	3	1	0	0
35 Overige transportmiddelen	0	0	0	0
36 Meubels & overige industrie	12	2	13	4
37 Recyclage	4	1	2	1
40 Elektriciteit & gas	0	0	0	0
41 Waterdistributie	0	0	0	0
45 Bouw	32	6	25	7
50 Garages	13	2	12	3
51 Groothandel	84	15	48	14
52 Kleinhandel	17	3	10	3
55 Horeca	4	1	15	4
60 Wegtransport	6	1	3	1
61 Scheepvaart	0	0	0	0
62 Luchtvaart	0	0	0	0
63 Logistiek	20	4	4	1
64 Telecommunicatie	1	0	1	0
65 Financiële instellingen	3	1	0	0
66 Verzekeringen	0	0	0	0
67 Hulpbedrijven financiële instellingen	1	0	0	0
70 Onroerende goederen	2	0	2	1
71 Verhuur	3	1	1	0
72 Informatica	23	4	42	12

73 R&D	5	1	3	1
74 Zakelijke dienstverlening	92	17	43	13
75 Overheid	16	3	0	0
80 Onderwijs	7	1	7	2
85 Gezondheidszorg	13	2	0	0
90 Afval- & afvalwaterbehandeling	4	1	0	0
91 Verenigingen	4	1	1	0
92 Recreatie, cultuur & sport	7	1	0	0
93 Diensten aan personen	5	1	0	0
Totaal	554		344	

Opmerking: sommige vraagstellers hebben meer dan één NACE en worden dus dubbel geteld.

Tabel 2.1.e: vragen en dossiers gerangschikt naar de grootteklasse van de bedrijven.

Aantal werknemers	Vragen	%	Dossiers	%
0	5	1	10	4
1 - 4	42	11	44	18
5 - 9	54	14	36	15
10 - 19	38	10	25	10
20 - 49	49	13	34	14
50 - 99	16	4	12	5
100 - 199	12	3	2	1
200 - 499	16	4	2	1
500 - 999	7	2	0	0
1000 en meer	4	1	0	0
(onbekend)	142	37	74	31
Eindtotaal	385		239	

Daarnaast werden ook het afgelopen werkjaar opnieuw een 1800-tal “industriële” starters met groeipotentieel geselecteerd uit de inschrijvingen in het handelsregister. Zij ontvingen een basisinformatiepakket van de GOM waarbij een aangepast formulier was gevoegd om rechtstreeks een vraag te stellen aan het bedrijvenloket of om een afspraak te maken.

De publicatie “Risicokapitaal” werd geactualiseerd. De “Subsidieleidraad werd in een nieuwe kleedje gestoken. Uit ervaring bleek dat een jaarlijkse update van de subsidieleidraad niet voldoende was om op de hoogte te blijven van de vele wijzigingen en nieuwe subsidies. Daarom werd beslist om een reeks brochures aan te bieden die zeer snel geactualiseerd kunnen worden.

De zeven delen zijn:

- U heeft startersplannen;
- U investeert - kleine en middelgrote ondernemingen;
- U investeert - grote ondernemingen;
- U denkt innovatief;
- U werft aan of zoekt steun voor opleidingen;
- U heeft internationale ambities;
- U werkt energie- en milieubewust.

Deze nieuwe vorm van de subsidieleidraad kon rekenen op heel wat succes. In 2004 werd het deel “U heeft startersplannen” 1009 keer gedownload van de website van de GOM Vlaams-Brabant. Op de overkoepelende website van de Vlaamse GOM’s werd dit deel 3621 keer gedownload sinds juni. Het gedeelte “ U denkt innovatief” werd sinds juni 2004 respectievelijk 782 keer en 1228 keer gedownload.

Bovendien werd “Subsidieleidraad On Line” gecreëerd: een abonnementservice die toelaat om via e-mail snel op de hoogte gehouden te worden van de nieuwe subsidies en de laatste wijzigingen. Het zijn de bedrijven die voor het grootste gedeelte gebruik maken van deze service, nl. voor 64%, gevolgd door werkgeversorganisaties (15%), overheidsinstanties (12%), financiers (6%) en consultants (3%).

De eerstelijnszorg organiseerde in samenwerking met BAN Vlaanderen ook een infosessie tijdens 2004: “Op zoek naar financiering: kent U de nieuwe initiatieven al?”.

2.2. Investeringssteun en (risico)kapitaal financiering

Sinds 17 november 2003 werd de nieuwe wetgeving omtrent investeringssteun ingevoerd. De grootste veranderingen met de vroegere expansiesteun zijn het call systeem en het verdwijnen van de mogelijkheid tot het indienen van investeringsfacturen met terugwerkende kracht. De taak van de GOM in deze materie bestaat voornamelijk uit het verstrekken van informatie rond deze nieuwe steunmaatregel en het begeleiden van het indienen van de aanvragen die uitsluitend via de website van de Vlaamse Administratie Economie gebeuren.

De begeleiding van bedrijven bij het zoeken naar financiële middelen nam in 2004 nog aan belang toe. We stelden vast dat naast de startende ondernemers steeds meer de bestaande/groeiende ondernemer voor het invullen van zijn financiële behoeften een beroep deed op onze diensten. De toename die we in deze materie opmerken is een logisch gevolg van de moeilijkheden die de ondernemer ondervindt bij het zoeken naar financiering bij zowel de traditionele bankier als de risicokapitaalmaatschappijen. De door de GOM aangeboden diensten omvatten vooreerst een analyse van de concrete financieringsbehoefte van de onderneming. Deze analyse laat ons toe te bepalen in hoeverre oplossingen moeten gezocht worden in het bancaire krediet dan wel in het risicokapitaal. De verdere dienstverlening bestaat uit het bespreken met de ondernemer van de samenstelling van een dossier voor de financier. Hier wordt het belang onderlijnd van een degelijk uitgebouwd business/financieel plan. De nodige informatie wordt verschaft over het opstellen van een businessplan. Ook voor de kritische evaluatie van het door de ondernemer samengestelde dossier als voor de introductie van het dossier bij een geselecteerde groep van mogelijk geïnteresseerde financiers kan een beroep gedaan worden op de diensten van de GOM.

2.3. Samenwerkingsovereenkomst met het Participatiefonds voor de begeleiding van starters in het kader van de startleningen

In 2002 tekende de GOM een samenwerkingsovereenkomst met het Participatiefonds voor het begeleiden van starters in kader van de startleningen. De achtergestelde startlening van het Participatiefonds richt zich naar de niet-werkende werkzoekenden ingeschreven sinds

ten minste 3 maanden of uitkeringsgerechtigde volledig werkzoekenden die zich als zelfstandige in hoofdberoep willen vestigen of een onderneming willen oprichten.

De begeleiding, die de GOM verleent, omvat zowel de begeleiding van de starter tijdens de voorbereiding van het in te dienen dossier bij het Participatiefonds als de postcreatie begeleiding van 18 maanden vanaf de start van de zelfstandige activiteit, mogelijk gemaakt door een akkoord tot het toestaan van een startlening door de Raad van Bestuur van het Participatiefonds.

Deze opdracht omvat o.a. het informeren van de aanvrager/starter over de modaliteiten van de kredietovereenkomst en over de te volgen procedures bij het Participatiefonds, het verlenen van advies over de formaliteiten om zich te vestigen als zelfstandige, het aantonen van het belang van het uitwerken van instrumenten voor commercieel, budgettair en financieel beheer en het aantonen van de instanties waar de aanvrager/starter hierover advies kan inwinnen.

In 2004 behandelde het bedrijvenloket van de GOM 15 aanvragen voor de startlening. Het bedrijvenloket diende niet elke aanvraag in bij het Participatiefonds. Als na evaluatie bleek dat het project niet rendabel was, waren er aanvragers die afzagen van het project of het project grondig aanpasten. Andere aanvragers kozen uiteindelijk voor een andere financieringsvorm en sommige zetten het project stop voordat de aanvraag werd ingediend.

Naast het indienen van aanvragen voor startleningen, begeleidde het bedrijvenloket 10 reeds goedgekeurde dossiers.

2.4. Bedrijvenloket

De ervaringen in het kader van de eerstelijnszorg hebben de GOM er in 1999 toe aangezet om naar een systeem te zoeken voor het efficiënt beantwoorden van de vele uiteenlopende vraagstellingen van KMO's waarvoor binnen de GOM geen specifieke expertise aanwezig is.

Met de oprichting van het bedrijvenloket werd de oorspronkelijke eerstelijnszorg enerzijds beter gestroomlijnd en anderzijds uitgebreid naar het volledig spectrum van bedrijfsgebonden problemen.

2.4.1. Opzet

Het bedrijvenloket biedt aan de ondernemer een eerste onthaal, informatie, advies en indien nodig doorverwijzing, begeleiding en bemiddeling voor alle vragen en problemen waarmee hij wordt geconfronteerd. In het bedrijvenloket wordt de vraag of het probleem nauwkeurig gedefinieerd en zo mogelijk onmiddellijk opgelost. Voor zover de vereiste expertise niet in de GOM aanwezig is, volgt een verwijzing of beter nog een begeleiding naar een terzake competente of bevoegde dienst of organisatie. In de mate van het mogelijke wordt de ondernemer bijgestaan bij het oplossen van zijn probleem en wordt het dossier opgevolgd bij de bevoegde instanties.

Het bedrijvenloket is bereikbaar via een gratis 0800 telefoonnummer, via de fax en via e-mail en werd in 2004 bemand door één voltijdse en één deeltijdse medewerker die de vragen opvangen, beoordelen en ofwel zelf beantwoorden, ofwel intern doorspelen, ofwel een extern expert zoeken en doorverwijzen (en opvolgen). Voor complexe probleemstellingen gaan de medewerkers naar het bedrijf.

Het bedrijvenloket staat open voor alle Vlaams-Brabantse bedrijven.

2.4.2. Promotie

Dit concept van dienstverlening wordt ruim publiek kenbaar gemaakt met een duidelijk herkenbaar logo, een promotiefolder en stickers. De GOM-website en regelmatige mailings naar diverse doelgroepen waaronder gemeentelijke economiediensten, bedrijvencentra, sociaal-economische organisaties uit het middenveld en uiteraard de bedrijven zelf, houden het bedrijvenloket permanent in de aandacht.

De medewerkers van het bedrijvenloket werkten mee aan de startersbeurs en de startmanifestatie Peterschapsprojecten van Unizo. Daar werd de nadruk gelegd op begeleiding op gebied van financiering en subsidies. De diensten van het bedrijvenloket werden eveneens gepromoot op de opendeurdag van de Vlaamse Administratie Economie.

3. Promotie van de toelevering

De promotie van de Vlaamse toeleveringsindustrie is sinds vele jaren een gemeenschappelijke activiteit van de Vlaamse GOM's. De belangrijkste acties in dit verband zijn: het ten behoeve van uitbestedende bedrijven permanent bijhouden en promoten van een bestand van Vlaamse toeleveranciers, de uitgave van een tijdschrift inzake toelevering en de organisatie van KMO-groepsstanden op binnen- en buitenlandse toeleveringsvakbeurzen.

3.1. Toeleveranciersbestand

In de loop van 2004 werd een nieuwe software voor de databank in gebruik genomen. Deze laat een flexibeler beheer van de technische toeleveringsgegevens toe. De koppeling met het centraal dossierregistratie-systeem laat ook een betere opvolging van de bedrijven toe.

In eerste instantie werden de oude toeleveringsgegevens van de bedrijven overgenomen. Naar aanleiding van de overschakeling werd besloten om op niveau Vlaanderen alle toeleveranciers te herinventariseren. Alle bedrijven worden hiervoor bezocht. Eind 2004 was de sector 'metaal' gedeeltelijk afgewerkt. In de loop van 2005 komen nog de sectoren 'kunststof' en 'elektronica/elektrotechniek' aan de beurt.

Door de uitbreiding van de nomenclatuur en de sectoren komen meer bedrijven in aanmerking voor opname in de toeleveringsdatabank. Hierdoor zaten eind 2004 1694 bedrijven in de databank t.o.v. 1349 eind 2003 (een stijging van 25 %).

3.2. Internetdatabank Toeleveranciers in Vlaanderen

Doordat de datastructuur van het toeleveranciersbestand werd gewijzigd, diende ook de Internetversie vernieuwd te worden. De nieuwe versie werd in gebruik genomen eind september 2004. In deze versie kunnen de gegevens gemakkelijker geactualiseerd worden zodat nu de gegevens maandelijks vernieuwd worden. Deze databank is toegankelijk onder eigen domeinnamen nl. www.toeleveranciers.be, www.sous-traitants.be, www.subcontractors.be en www.zulieferer.be.

In de vier maanden tijd dat de vernieuwde website actief is, overschreed het bezoekersaantal reeds dit van het totaal van vorig jaar. Op 31 december 2004 hadden reeds 3832 bezoekers de site bezocht.

Overzicht bezoeken aan de online databank		
maand	# bezoekers/dag	# bezoekers/maand
December 2004	40	1268
November 2004	39	1181
Oktober 2004	34	1082
September 2004	23	301
totaal		3832

3.3. Toeleveren Vandaag

Eind 2003 werd met Kluwer een overeenkomst afgesloten om Toeleveren Vandaag vier keer per jaar te laten verschijnen als bijlage van Vraag & Aanbod. Toeleveren Vandaag wordt in kleur uitgegeven op magazineformaat. Naast de GOM's leveren ook andere organisaties artikels aan voor het magazine.

In 2004 werd ook gestart met een nieuwe elektronische nieuwsbrief omtrent de toeleveringssector onder de naam 'Toeleveren & Uitbesteden'. Deze nieuwsbrief verschijnt om de twee maanden (met uitzondering van juli/augustus). Deze nieuwsbrief bevat o.m. algemene artikels omtrent toelevering, nieuws inzake technologische evoluties, aankondigingen van beurzen en andere evenementen, toeleveranciersprofielen en nieuwsberichten omtrent toeleveranciers en uitbesteders. De eerste editie is verschenen op 17 februari 2004.

Eind 2004 hadden 896 mensen zich op de nieuwsbrief geabonneerd.

3.4. Project Grensoverschrijdende Clusters Toeleveren & Uitbesteden

De GOM werkt mee aan het project Grensoverschrijdende Clusters Toeleveren & Uitbesteden (Clusters T&U). Dit project wordt gefinancierd via het Interreg IIIA programma van de Europese Commissie en Interregio Brabant-Limburg. Het project loopt tot oktober 2005. De partners voor Vlaanderen zijn GOM Limburg, GOM Antwerpen, GOM Vlaams-Brabant en de Kamer voor Handel en Nijverheid van Limburg. Voor Nederland zijn dit Syntens en de Kamers van Koophandel Zuid-Limburg en Limburg-Noord. Het project wordt gecoördineerd door Syntens.

De doelstelling van het project is het stimuleren van grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden tussen toeleveranciers onderling en met uitbesteders en kennisinstellingen in de grensregio's Noord-Brabant (NL), Limburg (NL), Limburg (B), Antwerpen (B) en Leuven (B).

Dit gebeurt door

- Het bezoeken van toeleverende bedrijven om informatie te verkrijgen over hun (specialistische) vaardigheden, marktervaring, toekomststrategie en mogelijkheden tot samenwerking;
- Het stimuleren van onderling contact tussen bedrijven, onder andere door het organiseren van bijeenkomsten bij uitbesteders (productbedrijven of "main-suppliers") over ontwikkelingen in de maakindustrie;
- Het stimuleren van clustervorming en samenwerking binnen toeleveringsketens of rond nieuwe zakelijke initiatieven;
- Het adviseren en het begeleiden van bedrijven bij de uitvoering van initiatieven gericht op grensoverschrijdende clustering.

Eind 2004 waren in totaal een 300-tal bedrijven bezocht en hadden 6 bijeenkomsten plaatsgevonden.

4. Innovatie

De GOM als Regionaal Innovatie Samenwerkingsverband

Het tweede werkjaar van het Steunpunt Innovatie Vlaams-Brabant

Op 1 januari 2003 ging het Steunpunt Innovatie van start. Het Steunpunt heeft als opdracht meegekregen om de KMO's in onze provincie aan te moedigen om te innoveren en hen te begeleiden bij de ontwikkeling en realisatie van hun innovatie-ideeën en -projecten. Hierbij wordt vooral aandacht besteed aan de overdracht van externe kennis naar het bedrijf en de toepassing ervan in nieuwe of verbeterde bedrijfsproducten en -processen. Het project wordt voor 80% gefinancierd door het IWT. Het betreft een project over 4 jaar. Het project is inmiddels tussentijds positief geëvalueerd.

Om de ambitieuze doelstellingen waar te maken, hanteerde het Steunpunt van bij de start een tweesporen aanpak.

Het **eerste spoor** focust op de organisatie van uiteenlopende initiatieven voor groepen van bedrijven die de sensibilisering, de vorming, de netwerking en de ervaringsuitwisseling inzake innovatie tussen ondernemers moeten bewerkstelligen. Hiertoe behoren onder meer (thematische) informatiesessies, visionaire workshops, ondernemerscafés, bezoeken aan kennisinstellingen en voorbeeldbedrijven.

Het Steunpunt Innovatie heeft hiervoor een succesvol partnership opgezet met Leuven.Inc VZW, een Leuvens netwerkplatform voor technologiebedrijven uit de Leuvense regio. Daarnaast werden met verschillende andere organisaties uit het middenveld afspraken gemaakt rond de gezamenlijke organisatie van infosessies.

Het Steunpunt is er zo met zijn partners in geslaagd om tijdens het tweede werkjaar 29 kwaliteitsevents te organiseren, waaraan een 1700-tal afgevaardigden uit de wetenschappelijke en ondernemingswereld hebben deelgenomen. De ruime en terugkerende belangstelling voor dit soort van 'events' bewijst dat aan een uitgesproken behoefte van de KMO's wordt tegemoet gekomen.

Enkele cijfers om dit te illustreren:

Seminaries en workshops

Activiteit	Aantal deelnemers	Aantal bedrijven
Themasessie "Samenwerkingscontracten"	55	43
Themasessie "Innovatie begint bij creatief denken"	15	11
Octrooitraining IWT	12	9
Modulaire cyclus "Management van Innovatieve groei-bedrijven (6 modules)"	197	147
Themasessie "Mobiele communicatie-oplossingen"	118	112
Visionair seminarie "Heeft Europa/Vlaanderen nog toekomst?"	127	78
Infosessie "KMO-specifieke maatregelen in het Europese Kaderprogramma"	137	86
Themasessie "Mechatronica: technologie met toekomst"	55	48
Themasessie "De opmars van technologie in de grafische sector"	20	18
Themasessie "Aanpasbaar bouwen & domotica"	38	34
Visionair seminarie "Car of the future"	146	107
Lunchsessies "Innovatiesteun voor KMO's" (6 sessies)	71	65
Visionair seminarie "Smart aging: uitdaging en/of opportuniteit?"	91	55
Themasessie "Toekomstplanning"	83	77
Octrooitraining IWT	12	10
Themasessie "Industriële vormgeving"	23	19
Themasessie "Elektronisch documentenbeheer"	47	39
Visionair seminarie "Functional food: nutrition and health"	74	48
Totaal	1321	1006

Initiatieven die netwerking en kennisoverdracht tussen bedrijven en kennisinstellingen bevorderen

Titel	Aantal deelnemers	Aantal bedrijven
Ondernemerscafé Krypton	45	34
Ondernemerscafé Waterleau	53	48
Ondernemerscafé Photovoltech - Soltech	39	34
Ondernemerscafé Better3Fruit	29	20
Ondernemerscafé Captor	25	25
Bezoek CoRI	24	13
Bezoek VCBT	15	15
Bezoek/Infosessie VITO	19	17
Bezoek TCHN	16	15
Bezoek voorbeeldbedrijf: Vanerum NV	55	30
Infosessie "E-learning in de praktijk"	54	40
Infosessie "Materiaalveredeling & oppervlaktebehandeling"	2	1
Totaal	376	292

Korte omschrijving van de acties

- **Ondernemerscafé Krypton NV: “Ingrediënten voor een succesvol technologisch product” (03/02/2004)**

Een bedrijf wordt vaak opgebouwd rond een nieuwe technologie, met als hoofddoel deze technologie in producten of diensten om te zetten. Gastbedrijf Krypton werd opgestart rond een technologie om industriële robots na te meten. De productontwikkeling werd aanvankelijk via een engineering activiteit gefinancierd. Na 7 jaar werd beslist om deze activiteit af te bouwen en een overgang te maken naar een 100% product gebaseerd bedrijf.

- **Bezoek aan CoRI – Coatings Research Institute te Limelette (09/03/2004)**

Gratis groepsbezoek om Vlaamse ondernemers kennis te laten maken met het laboratorium en testcentrum binnen CoRI, het internationaal researchinstituut voor bekledingen, verven en inktten dat zich vooral richt tot verffabrikanten, grondstoffenleveranciers en industriële gebruikers. CoRI voert onderzoek naar nieuwe technologieën op vlak van coatings. CoRI levert ook technische bijstand aan bedrijven. Het centrum is door het IWT erkend als kenniscentrum voor het leveren van gesubsidieerd Technologisch Advies (GTA) en als gesubsidieerde onderzoekspartner in het KMO-Innovatie programma.

- **Themasessie “Samenwerkingscontracten: waarom en wat?” (16/03/2004)**

Themasessie om KMO's te informeren over het belang van een goed opgesteld samenwerkingscontract, zij het met een klant, een leverancier, een onderzoekspartner of een “concullega”. Op deze sessie kwamen vragen aan bod zoals: waarom en wanneer een contract afsluiten? Hoe een contract onderhandelen en opmaken? Enkele types van contracten in het kader van innovatie en onderzoek werden toegelicht.

- **Themasessie “Innovatie begint bij creatief denken” (25/03/2004)**

Sessie om een beperkte groep KMO-bedrijfsleiders de gelegenheid te geven op een leuke, inspirerende en tegelijk praktische manier kennis te laten maken met technieken m.b.t. creatief denken. De sessie stond onder de leiding van Erik op ten Berg, COCD (Centrum voor Ontwikkeling van het Creatief Denken).

- **Octrooitruining “Informatie opzoeken in octrooidatabanken” (25/03/2004)**

Interactieve trainingssessie waarop een beperkte groep KMO-medewerkers een publiek toegankelijke octrooidatabank op het internet (met focus op Espacenet) leren gebruiken. Door de sessie te volgen kunnen deelnemers later zelf nuttige opzoeken doen in hun technologisch domein.

- **Opleidingscyclus “Management van Innovatieve Groeibedrijven (29/03-16/11/2004)**

De verschillende sessies behandelen onderwerpen die betrekking hebben op het beheren en beheersen van groei binnen innovatieve groeibedrijven die een duurzame concurrentiepositie willen uitbouwen in de markt. De sprekers verschaffen nieuwe inzichten omtrent de problemen waarmee deze ondernemingen tijdens hun groeifase geconfronteerd worden en hoe hiermee om te gaan.

- **Themasessie & beurs “Mobiele communicatie-oplossingen” (30/03/2004)**

Dit event was specifiek gericht naar de KMO-eindgebruiker van mobiele communicatie-oplossingen. De sprekers gingen dieper in op de mogelijkheden en de toegevoegde waarde die de toepassing van deze technologie kan creëren. Verder werd de praktische implementatie van mobiele communicatie binnen een bedrijf besproken en werden een aantal gerealiseerde projecten bij KMO's voorgesteld. Aan dit seminarie was een beurs gekoppeld waar deelnemers kennis konden maken met een 15-tal IT-bedrijven die hun oplossingen terzake voorstelden.

- **Visionair seminarie “Heeft Europa/Vlaanderen nog toekomst?” (21/04/2004)**

In navolging van het seminarie *Heeft Europa/Vlaanderen nog een toekomst? (december 2003)* waarin vooral wetenschappers en beleidsmakers aan bod kwamen, gaven in dit opvolgingsseminarie enkele topfiguren uit de Vlaamse industrie hun visie op dit actuele topic.

- **Infosessie “KMO-specifieke maatregelen in het Europese Kaderprogramma” (04/05/2004)**

Het Zesde Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling van de EU, dat loopt van 2002 tot 2006, omvat enkele specifieke horizontale maatregelen voor KMO's onder de vorm van steun voor coöperatief (CRAFT) en voor collectief onderzoek. Momenteel staat er voor coöperatief onderzoek een oproep voor het indienen van projectvoorstellen open (met sluitingsdatum: 21 oktober 2004). Deze informatiesessie beoogde KMO's en onderzoekcentra te informeren over de mogelijkheden en modaliteiten van deelname aan CRAFT en dit aan de hand van concrete voorbeelden. De infosessie was een organisatie van het Vlaams Contactpunt, EIC Ministerie Vlaamse Gemeenschap en de RIS'n.

- **Bezoek voorbeeldbedrijf: Vanerum NV (04/05/2004)**

De Vanerum groep is een leidinggevende leverancier in Europa van producten die betrekking hebben op visuele communicatie. Hun algemeen productaanbod kan opgedeeld worden in 4 groepen: schoolmeubilair, borden en audiovisueel meubilair, audiovisuele producten en bewegwijzering. Om zich te onderscheiden van de concurrentie wordt speciale aandacht besteed aan ergonomie en design. Door het aanbieden van een concept van totaaloplossingen is Vanerum vandaag in staat de

aanhoudende groei voort te zetten. Gastheer Gert Van Erum gaf aan een groep bedrijven een duidelijk inzicht in de activiteiten, structuur en innovatieve acties van de firma Vanerum. Nadien volgde een rondleiding in het bedrijf.

- **Groepsbezoek Vlaams Centrum bewaring Tuinbouwproducten (13/05/2004)**

Doel van het VCBT is het uitvoeren en coördineren van wetenschappelijk onderzoek m.b.t. de bewaring en kwaliteit van groenten en fruit. De onderzoeksresultaten worden via adviezen en opleidingen overgedragen naar vooral telers en veilingen. Dit bezoek richtte zich echter tot KMO's actief op vlak van verpakking, sorteerinstallaties, modelindustriebouw, bewaarcellen, koelinstallaties, warmte- en koeltransport, meet- en controleapparatuur enz... aangezien aan het bewaren van tuinbouwproducten heel wat randactiviteiten en technieken vasthangen waaromtrent het VCBT ook technologisch advies biedt. Na de voorstelling van het VCBT en de praktijkgetuigenis volgde een uitgebreide rondleiding in de laboratoria.

- **Themasessie “Mechatronica – Technologie met toekomst!” (17/05/2004)**

Dit seminarie wou zowel het traditionele constructie-atelier als gebruikers van diverse machines laten kennismaken met de mogelijkheden van de mechatronische technologie. Mechatronica is de uitkomst van het slim combineren van disciplines zoals mechanica, elektronica en software. Door samenwerking kunnen deze disciplines elkaar versterken en innovatieve oplossingen genereren die met de afzonderlijke kennis niet mogelijk zijn. Deze meerwaarde van mechatronica biedt het antwoord op de huidige en toekomstige uitdagingen in de industriële productie, zoals miniaturisatie, uitbreiding van de functionaliteit, opvoeren van specificaties en kostprijsreductie.

- **Ondernemerscafé gastbedrijf Waterleau NV (25/05/2004)**

Na de opstart in 1999 kende Waterleau op twee jaar tijd een spectaculaire omzetgroei. Amper 5 jaar na de oprichting heeft dit bedrijf zich kunnen positioneren als watertechnologiebedrijf dat alle aspecten van de waterbehandeling onder de knie heeft en mag het zich tot de wereldtop rekenen. Waterleau biedt zijn klanten vandaag een uitgebreid gamma aan van producten, technologieën en diensten op het vlak van water, afvalwater, slib, lucht en andere gerelateerde domeinen. De firma telt intussen 50 werknemers en is gevestigd te Herent. En de ambities zijn groot: Waterleau heeft als doel een milieubedrijf te worden dat actief is op alle vlakken van milieutechnologie. Tijdens dit Ondernemerscafé bracht Luc Vriens (CEO, Waterleau) zijn verhaal over de prille opstart van een bedrijf tot de groei naar een wereldspeler op vlak van milieutechnologie.

- **Themasessie “De opmars van technologie in de grafische sector” (27/05/2004)**

Innovaties voortvloeiend uit de steile opgang van de informatie- en communicatietechnologie volgen elkaar steeds sneller op. De digitalisering bracht het hele grafische traject in een stroomversnelling. Door die evolutie vervagen de grenzen tussen de klassieke grafische sector, innovatieve niches zoals digitale fotografie en multimedia en de wereld van de informatie- en communicatietechnologie.

- **Themasessie “Aanpasbaar bouwen & domotica” (09/06/2004)**

Met de toenemende vergrijzing in zicht, is het een noodzaak dieper in te gaan op het aanpasbaar bouwen en de integratie van domotica in de woning, zodat de ouderen van morgen zelfstandig, geïntegreerd, betaalbaar en geëmancipeerd kunnen leven en wonen. Voorafgaand aan het seminarie werd een bezoek gebracht aan het Huis van de Toekomst. In dit futuristische complex werd getoond welke invloed nieuwe trends en technologieën hebben op onze manier van wonen en werken in de nabije toekomst.

- **Visionair seminarie “The car of the future” (15/06/2004)**

In de komende decennia zal de belangrijkste basisfunctie van de auto nog steeds het verschaffen van individuele bewegingsvrijheid blijven. Echter op het gebied van comfort, veiligheid, energie-efficiëntie en connectiviteit van de auto met zijn omgeving, mogen we grote veranderingen verwachten. De toegevoegde waarde van de toekomstige auto zal zich vertalen in een verhoogd gebruik van ingebedde elektronica, mechatronica en nieuwe hybride ‘electrical-combustion engine’ combinaties. Een geïntegreerde auto/omgeving met een enorme veiligheid en betrouwbaarheid, rekening houdend met beperkingen vanuit zijn omgeving, is waarschijnlijk één van de grootste uitdagingen waar het onderzoek op het gebied van ‘embedded system design’ voor staat. Vier internationale experts.

- **Ondernemerscafé gastbedrijven Photovoltech NV & Soltech NV (15/06/2004)**

Soltech, opgericht in 1989 als spinoff vanuit IMEC, commercialiseert vandaag fotovoltaïsche zonne-energieproducten. Het bedrijf produceert een breed gamma van complete fotovoltaïsche systemen en speciale, op maat gemaakte modules (business-to-business en naar eindklanten). In het licht van een steeds groeiende en wereldwijde marktvraag, werd eind 2001 complementair aan Soltech, het bedrijf Photovoltech opgericht. Dit dynamische en innovatieve productiebedrijf is actief op het gebied van fotovoltaïsche cellen en modules. Waar Soltech zich vooral richt op maatwerk, houdt Photovoltech zich bezig met massaproductie van zonnecellen en standaard modules (voornamelijk business-to-business). Tijdens dit Ondernemerscafé brachten de heren Julien Smets (Soltech) en Johan Nijs (Photovoltech) hun verhaal over het ontstaan, de groei van en de samenwerking tussen beide bedrijven.

- **Lunchsessies “Innovatiesteun voor KMO’s” (21/09/2004 t/m 07/10/2004)**

Korte middagsessies in de bedrijvencentra en I&I’s van Vlaams-Brabant (met uitzondering van Zaventem omwille van verbouwingswerken) waarbij het KMO-Programma wordt voorgesteld aan een beperkte groep bedrijven uit de regio waar de sessie plaatsvindt.

- **Infosessie “E-learning in de praktijk” (22/09/2004)**

E-learning is reeds meer dan 10 jaar een van de belangrijkste multimediadomeinen. Toch is er nog steeds discussie over de meerwaarde die een e-learning implementatie in de praktijk kan bieden. Deze sessie beoogde een aantal twijfels en misvattingen rond e-learning op te klaren. Spreker op deze infosessie was Mathy Vanbuel, Directeur AtiT

BVBA. ATiT is een ervaren e-learning bedrijf in Vlaanderen. ATiT specialiseert zich in het begeleiden van e-learning implementaties en is partner in verschillende Europese e-learning projecten.

- **Ondernemerscafé Better3Fruit (23/09/2004)**

Better3Fruit is een jong onderzoeks- en ontwikkelingsbedrijf dat zich tot doel stelt nieuwe fruitrassen te ontwikkelen die beantwoorden aan de noden van de hedendaagse consument en van de fruit-industrie. De toenemende vraag naar variatie, consistente kwaliteit en voedselveiligheid kan slechts worden beantwoord door de creatie van nieuwe rassen. Als jonge spinoff vanuit de K.U.Leuven bouwt Better3Fruit voort op het resultaat van 12 jaar onderzoek door Johan Nicolaï boomkwekerijen en het Fruitteeltcentrum van de K.U.Leuven. Better3Fruit beschermt zijn nieuwe rassen actief door het verwerven van kwekersrechten, patenten en merknamen. Voor de commercialisatie van zijn rassen stimuleert Better3Fruit de ontwikkeling van strategische samenwerkingsverbanden (clubs) om te komen tot een geïntegreerde vermarkting, logistieke besparingen, kwaliteitsbewaking en een afstemming van het aanbod op de vraag. Dit open ondernemerscafé bood de deelnemers de gelegenheid om kennis te maken met de uitdagingen van het ondernemen in de plantenbiotechnologie, met aandacht voor eigendomsrecht en commercialisatie-strategieën.

- **Milieu zorg en innovatie: kennismaking met Vito (05/10/2004)**

Sessie om KMO's kennis te laten maken met VITO die als klankbord en raadgever kan fungeren bij het zoeken van gepaste oplossingen. Aan de hand van een aantal praktische en concrete toepassingen werden de kennis, de innovatieve oplossingen en de ondersteunende diensten van Vito toegelicht. Naast een algemene voorstelling van Vito kwamen volgende topics aan bod: rationeel beheer van industriewater, innovatieve in-situ bodemsaneringstechnieken en innovatie bij lucht- en geurhinder.

- **Visionair seminarie "Smart aging: uitdaging en/of opportuniteit" (14/10/2004)**

Visionair seminarie over de vergrijzing van de bevolking die de samenleving voor belangrijke uitdagingen op sociaal, economisch, technologisch en medisch vlak stelt, met focus op de zorgsector. Naast een tekort aan zorgpersoneel, zal tevens door de integratie van technologie en nieuwe medische toepassingen de kostprijs van de zorgsector omhoog gaan. Hierdoor dient er een kostenbesparing en tegelijkertijd productieverhoging te worden gerealiseerd. Dit kan via ondersteuning van het personeel door machines, sensoren en monitoring systemen, zodat op termijn naar volledige thuiszorg kan worden gegaan. De opkomst van nieuwe technologieën zal hierbij een steeds grotere rol spelen.

- **Geleid bezoek Technisch Centrum Houtnijverheid (19/10/2004)**

Tijdens het groepsbezoek werden de activiteiten en de dienstverlening van het Centrum toegelicht, gevolgd door een uitgebreide rondleiding in de laboratoria. Het Technisch Centrum van de Houtnijverheid is de specialist bij uitstek van en voor de houtnijverheid. Alle bedrijven uit de houtverwerkende sector maar ook architecten,

aannemers, studiebureaus, experts uit de bouwwereld, die beroepshalve worden geconfronteerd met problemen gerelateerd aan hout en aanverwante producten, kunnen een beroep doen op het TCHN.

- **Themasessie “Hoe plan je als KMO tijdig je toekomst: aanpak in de praktijk” (20/10/2004 en 27/10 2004)**

Tijdens deze sessie werden enkele praktische technieken geïntroduceerd om gestructureerd na te denken en te plannen op langere termijn in functie van nieuwe producten, markten, technologie en kennis, als het ware een ‘roadmapping’ op maat van de KMO.

- **Octrooitruining “Informatie opzoeken in octrooidatabanken” (25/10/2004)**

Trainingsessie met de klemtoon op het gebruiken van documentatie die te vinden is in een publiek toegankelijke octrooidatabank op het internet, nl. Espacenet. De sessie wordt interactief georganiseerd zodat de deelnemers verder zelf nuttige opzoeken kunnen doen in hun technologisch domein.

- **Infosessie “Materiaalveredeling & oppervlaktebehandeling” (18/11/2004)**

3 sessies telkens bij een gastbedrijf

16/11/2004:	Metes/alro te Dilsen
17/11/2004:	VAC Machines te Brugge
18/11/2004:	VINK te Heist-op-den-Berg

Drie infosessies rond innovatieve materialenveredeling en oppervlaktebehandeling. De focus lag hierbij op kunststoffen, rubber, glas en textiel. De infosessies vonden plaats op drie verschillende data en locaties telkens bij een gastbedrijf. Het programma was zeer praktijkgericht en er werd vooral ingezoomd op concrete voorbeelden van nieuwe producten en processen. De theorie werd hierbij tot het absolute minimum beperkt. Gemeenschappelijk initiatief van de 6 RIS’n, Vito en WTCM.

- **Themasessie “De rol van de industriële vormgever in het productontwikkelingsproces” (25/11/2004)**

Professor Chris Baelus van de Hogeschool voor Productontwikkeling in Antwerpen gaf zijn visie over de rol van een ontwerper in de maatschappij nu en in de toekomst. Hij gaf uitleg bij het begrip industriële vormgever en de toegevoegde waarde die deze mensen voor een bedrijf kunnen hebben. Aan de hand van een designproces toonden ontwerpers Frans Hegge en Dimitri De Martelaere de verschillende fasen en de rol die zij daarin hebben gespeeld. Ze toonden hun werkwijze en vertelden over de verwachtingen, die zij hebben ten aanzien van hun klanten. Laurent Draelants van het bedrijf Harol gaf een impressie van de andere zijde; hij vertelde over hun ervaring met externe ontwerpers, de wijze waarop ze deze mensen hebben ingezet in hun ontwerpproces en de argumenten waarom ze hebben gekozen voor deze vorm van

samenwerking. De sessie werd afgerond door Johan Valcke, directeur Design Vlaanderen.

- **Ondernemerscafé Captor NV: “Van louter hardwareproducent tot volwaardig systeemintegrator voor toegangscontrole en time management” (30/11/2004)**

Captor startte in 1987 als fabrikant van industriële dataterminals die via VAR's en OEM's verdeeld werden. Inmiddels is het bedrijf uitgegroeid tot een Europese groep die de klant modulaire totaaloplossingen aanbiedt op het vlak van het beheer van werktijden, het opvolgen van taken, het plannen van uurroosters, toegangscontrole, integratie met HR systemen, wedden en lonen, facturatie en planning en beheer van projecten. Tijdens dit ondernemerscafé lichtte CEO Jean de Crane deze omslag van bedrijfscultuur en de uitdagingen waarvoor het bedrijf stond en nog steeds staat toe. Gelijk werd een beeld geschetst van de verwachte technologische evoluties op het vlak van biometrische registratie, toegangscontrole en veiligheid e.a.

- **Themasessie “Elektronisch documentenbeheer” (02/12/2004)**

Veel KMO-bedrijfsleiders stellen zich de vraag of elektronisch documentenbeheer wel van toepassing is op hun bedrijf omdat op dit vlak vaak de grotere ondernemingen het voortouw nemen. Toch kunnen ook KMO's genieten van de verhoogde operationele efficiëntie en kostenbesparingen die elektronisch documentenbeheer met zich meebrengt. Deze themasessie gaf een antwoord op de vraag hoe elektronisch documentenbeheer in de KMO met goede resultaten kan ingezet worden. Tijdens een aantal praktische uiteenzettingen werd aangetoond dat een KMO kan beschikken over doelmatige én betaalbare oplossingen waarmee men klein kan starten en doorgroeien.

- **Visionair seminarie “Voeding en gezondheid: de rol van functionele voeding” (08/12/2004)**

Gezondheid wordt steeds belangrijker voor de consument. Vanuit deze trend is het begrip “functionele voeding” ontstaan: voedingsproducten met een mogelijke toegevoegde waarde voor de gezondheid of lichaamsfuncties. De veiligheid en effectiviteit van deze producten moet echter bewezen worden. Dit visionair seminarie gaf de deelnemers een antwoord op vragen zoals: helpen deze producten echt? Hoe staat de consument hiertegenover? Welke maatschappelijke evoluties kunnen we verwachten op het gebied van gezondheid en voeding, en kunnen deze 'functional foods' daar een rol in spelen?

Het **tweede spoor** focust op de andere kerntaak van het Steunpunt: de individuele begeleiding van KMO's bij de aanpak van een innovatietraject.

Hier treden de adviseurs op als klankbord en raadgever i.v.m. het aftoetsen van ideeën, het ontwikkelen van een stappenplan (timing en budgettering), het zoeken naar nodige externe kennis of expertise bij onderzoeks- of industriële partners, het indienen van een subsidieaanvraag, ...

Enkele cijfers om dit te illustreren:

Totaal bedrijfsbezoeken

	Gepresteerd 2004
Aantal afgelegde bedrijfsbezoeken	271
Aantal verschillende bedrijven bezocht	190

Begeleiding steunaanvragen voor innovatiestudies en projecten

Ingediende IWT Dossiers	Aantal
KMO-Innovatiestudie type 1	0
KMO-Innovatiestudie type 2	8
KMO-Innovatiestudie type 3	9
KMO-Innovatiestudie type 4	1
KMO-Innovatiestudie type 5	0
KMO-Innovatieproject	8
O&O Project	5
Landbouwkundig Onderzoek	2
Subtotaal:	33
Grensoverschrijdende projecten	
6KP	0
Eureka	0
Kennisvoucher	2
Subtotaal:	2
TOTAAL:	35

Innovatieadviezen& innovatiebegeleidingstrajecten

	Gepresteerd 2004
Ideeëngeneraties	6
Octrooizearches & advies	22
Partnersearches en begeleide doorverwijzingen	91
Beperkte technologische adviezen	102

Ontwikkeling innovatie-audit

De RIS'n begeleiden de bedrijfsleiders o.m. bij de ontwikkeling van een innovatiegericht management. Eén van de instrumenten die zij daarvoor hanteren, is de 'Innovatieaudit'. Deze werd in 2004 ontwikkeld in opdracht van en samen met de zes RIS'n en het IWT.

Innoveren is een complex proces waarvan het succes in grote mate beïnvloed wordt door alle domeinen van de bedrijfsvoering en het bedrijfsmanagement. De innovatiestrategie, de marktgedrevenheid, het personeelsbeleid, de productinnovatie en procesautomatisering, de mate van netwerking en de financieringstechnieken bepalen de innovatie-efficiëntie van een onderneming.

In al deze domeinen werd in overleg met een team van specialisten uit zowel de academische als de bedrijfswereld 49 'best practices' gedefinieerd, die de (virtueel) ideaal innoverende onderneming zou toepassen.

De audit plaats een doorgelichte KMO aan de hand van een scoremodel ten opzichte van deze ideale onderneming, maar veel belangrijker nog, identificeert de aandachtspunten waar de onderneming kan aan werken om haar innovatiecapaciteit en –processen te verbeteren. Een bondig actieplan zet haar daarbij op weg.

Doel van deze audit is dus bedrijven volgens een maximaal objectiveerbare en tevens onderbouwde methode het verbeterpotentieel aan te geven op het vlak van (technologische) innovatie.

De **doelgroep voor de innovatieaudit** is Vlaamse KMO's van 10 tot 150 à 200 werknemers, actief in een sector binnen de industriële productie of de industriële dienstverlening.

Eind 2004 werden een 30-tal proefaudits afgenomen bij KMO's in Vlaanderen. Bijna alle ondernemers waren bijzonder aangenaam verrast door de resultaten en de aanbevelingen van de doorlichting. De audit is volledig operationeel vanaf 1 januari 2005.

5. Export en internationalisering - Vakbeurzen

Als gevolg van de geplande hervorming van de GOM's in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid van de Vlaamse regering worden activiteiten inzake de organisatie van groepsstanden op buitenlandse vakbeurzen door de GOM's sinds twee jaar beperkt tot het in stand houden van het basisprogramma d.w.z de vakbeurzen die al meerdere jaren door de GOM's worden verzorgd en waarvan de bedrijfswereld verwacht dat de GOM's ze zullen opvolgen. Nieuwe vakbeursinitiatieven werden niet meer ontwikkeld.

Zodoende organiseerde de GOM Vlaams-Brabant in 2004 alleen een groepsstand op het Salon de l'Emballage in Parijs, één van 's werelds belangrijkste verpakkingsbeurzen.

Salon de l'Emballage (22-26 november 2004)

De Franse verpakkingsmarkt is erg belangrijk voor de Belgische verpakkingsbedrijven. Het Salon de l'Emballage is bijgevolg een ideaal ontmoetingspunt waar de Belgen als bezoekers en als exposanten steeds performant aanwezig zijn.

De GOM-stand verzamelde 7 Vlaamse KMO's op een oppervlakte van 153 m². De ligging van de GOM-stand in de prachtige hal 6 van het Parc des Expositions Paris Nord, werd zeer gesmaakt. Zoals steeds was het aanbod van producten op de GOM-stand zeer divers: van luxe kartonverpakkingen en verpakkingen in P.U.-schuim over kunststoffolies op karton en spuitgietwerk voor de farmaceutische en medische sector, tot drukwerk van promotionele verpakkingen.

Emballage 2004 kreeg van de exposanten een positieve beoordeling mee niet alleen omwille van de hoge bezoekersopkomst maar vooral omwille van de kwaliteit van de gelegde contacten. Zoals steeds draaide de GOM-stand op volle toeren. De combinatie van kwaliteit in presentatie en functionaliteit in gebruik blijft het handelsmerk van de GOM-groepsstanden. Bedrijven weten dit naar waarde te schatten. Vandaar dat de GOM al voor de twaalfde opeenvolgende maal met een groepsstand aanwezig was op Emballage.

Voor 2004 hebben de GOM's volgend beperkt vakbeurzenprogramma opgesteld.

Naam beurs	Plaats	Datum	Sector	Organisator
Bouwbeurs	Utrecht	21-26 februari	bouwsector	GOM Oost-Vlaanderen-
Interpack	Düsseldorf	21-27 april	verpakking	GOM Vlaams-Brabant
Hannover Messe	Hannover	19-24 april	toelevering	GOM Limburg
Anuga	Keulen	8-12 oktober	voeding	GOM Vlaams-Brabant
Equip'Auto	Parijs	13-18 oktober	automobielluitrusting	GOM Antwerpen
Midest	Parijs	15-18 november	toelevering	GOM West-Vlaanderen

III. EUROPESE PROJECTEN

1. Samenwerkingsprogramma Centraal- en Oost-Europa

1.1. Slowakije

In het kader van het Vlaamse samenwerkingsprogramma met Centraal- en Oost-Europa, werd door de GOM in 2003 een project uitgevoerd met als thema ‘Strengthening the economic potential of Kosice region’. De bedoeling van dit project was om de regio Kosice, een gebied dat zwaar te lijden heeft onder de economische recessie, nieuw leven in te blazen via Vlaamse transfer van knowhow, best practices inzake regionale ontwikkeling en via aanbevelingen over de creatie van een ondernemingsvriendelijk kader door de uitbouw van ondersteunende diensten voor starters. Ook de aspecten industriezones en bedrijvencentra, en maatregelen voor het aantrekken van buitenlandse investeringen waren een onderdeel van het project.

In 2004 werd door de GOM een nieuw projectvoorstel ingediend, met als titel “Sustainable development and capacity building in the sphere of industrial premises in Kosice region, based on practical cases in Spisska Nova Ves.” Bedoeling van dit project is, in verderzetting van het eerdere project, in het kader van de ontwikkeling van twee specifieke bedrijventerreinen advies te verlenen, o.m. op het vlak van concept, infrastructuur, promotie en duurzaam beheer.

Ook de Provincie Vlaams-Brabant zal bij dit project actief betrokken worden. Hierbij is het de bedoeling om via dit project de basis te leggen voor verdere structurele samenwerking tussen beide regio's.

1.2. Letland

In 2004 werd door Haviland met medewerking van de GOM, een project voorbereid, met als titel “Spatial planning capacity building in Zemgale Region”. Bedoeling van dit project is het ondersteunen van Zemgale Region in Letland voor het uitwerken van instrumenten voor ruimtelijke planning en het opstellen van een ruimtelijk ontwikkelingsplan.

Het project werd begin 2005 opgestart.

IV. OPDRACHTFUNCTIES VANWEGE DE VLAAMSE REGERING

1. Milieu en Stedenbouw

De GOM's zijn belast met de uitbouw van een Adviesdienst voor Stedenbouw, Milieu en Energie ten behoeve van het bedrijfsleven.

Deze diensten richten zich specifiek tot de KMO's en hebben de volgende taken:

- informatieverstrekking;
- advies met klemtoon op eerstelijnszorg, doorverwijsfunctie en bemiddeling;
- begeleiding en opvolging;
- terugkoppeling naar het beleid en beleidsondersteuning via de Vlaamse Minister voor Economie.

Naast de specifieke dienstverlening aan het bedrijfsleven wordt zowel de milieu- als de stedenbouwcel betrokken bij het algemene beleid van de GOM. Dit bewijst dat de milieu- en stedenbouwaspecten integraal deel uitmaken van de meeste GOM-projecten. Bij de GOM maakte de loutere socio-economische ontwikkeling al lang plaats voor een duurzame ontwikkeling met een doorgedreven respect voor mens, natuur en leefmilieu.

1.1. Milieu

1.1.1. Terugkoppeling naar het Vlaamse beleid

De GOM trad als beleidsondersteunende instantie op in volgende werkgroepen:

- de stuurgroep project “Bedrijfsmilieuzorg in Vlaams-Brabant” (provincie Vlaams-Brabant);
- de evaluatiecommissie m.b.t. het Vlaams-Brabants Milieucharter (presti-4 programma van OVAM);
- maandelijkse vergaderingen van de milieuconsulenten van de 5 GOM's. Op deze vergadering worden stevast ervaringen, knelpunten en standpunten uitgewisseld.

De milieucellen werkten in 2004 hun zogenaamde ‘Knelpunten- en opportuniteitennota’ af. Deze nota maakte in 2004 het voorwerp uit van drie rondetafelgesprekken met verschillende milieudeskundigen uit de overheid en bedrijfswereld. De nota geeft aldus een synthese van belangrijke knelpunten in de milieuwetgeving die de GOM's uit hun contacten met bedrijven hebben ervaren enerzijds en van knelpunten die vanuit intermediairen, milieuconsultants en bedrijven werden signaleerd. Deze nota wordt overgemaakt aan de politieke overheden.

• *Terugkoppelingsacties in het kader van de dagelijkse bedrijfsbegeleiding*

Driemaandelijks wordt een activiteitenverslag van de milieucel overgemaakt aan de Vlaamse Minister bevoegd voor Economie. Naast een aantal zeer specifieke bedrijfsmatige knelpunten, hadden de algemene knelpunten die op het terrein in de loop van 2004 ervaren werden, voornamelijk betrekking op:

- **De milieuvergunningsproblematiek**

Heel wat kleinere bedrijven beschikken niet over de middelen en mankracht om zich te concentreren op de periodieke aanvraag (ten gevolge van wijzigingen, uitbreidingen,... van het bedrijf) van een milieuvergunning. Los van het louter administratieve deel van een dergelijke aanvraag, hebben de meeste misverstanden te maken met de milieuvoorwaarden. De GOM neemt haar taak in deze materie dan ook ter harte en begeleidt heel wat bedrijven bij de opmaak van een milieuvergunningsaanvraag. Op die manier wordt ook een vlotte afhandeling door de bevoegde overheid verzekerd. Verder krijgen de bedrijven op verzoek een gepersonaliseerde lijst van Vlarem-voorwaarden die aan een verkregen milieuvergunning gekoppeld zijn. Zonodig wordt een actieplan opgesteld en samen met het bedrijf gerealiseerd.

- **Ruimtebehoevende hinderlijke activiteiten**

Ruimtebehoevende hinderlijke activiteiten zoals grondbewerking, recyclage, afvalophaling e.d. blijken in Vlaams-Brabant over weinig mogelijkheden te beschikken om zich te vestigen of te herlokalisieren. In de eerste plaats is de oppervlakte beschikbare industriegrond in Vlaams-Brabant beperkt, in de tweede instantie zijn de beschikbare percelen te klein voor dergelijke activiteiten en tot slot zijn de voornoemde activiteiten in vele gevallen onverenigbaar met de vestigingsvoorwaarden van de industriezones.

Gezien dergelijke bedrijven een onvervangbare schakel zijn in een duurzame lokale economie, dient het creëren van de nodige ruimte voor deze bedrijven als een prioritair beleidspunt aanzien te worden. Het inrichten van een bedrijvenzone met aangepaste infrastructuur (geluidswallen en een groene buffer rond de zone, vlotte ontsluiting,...) zou een antwoord kunnen zijn op de aanhoudende vraag.

- **Bemiddeling**

De GOM Milieucel profileert zich ook als neutrale instantie in conflictsituaties tussen bedrijven en milieuoverheden. Zowel bedrijven als overheden kunnen in quasi uitzichtloze milieugerelateerde situaties contact nemen met de GOM Milieucel. In overleg met de verschillende partijen wordt getracht een oplossing te zoeken waar iedereen zich mee kan verzoenen. De GOM modereert, doch neemt geen enkel standpunt in bij deze discussies. In dit kader werden een paar bedrijven begeleid.

Directe terugkoppeling in het kader van nieuwe wetgeving of beleidsondersteuning

Ook in 2004 was de wetgever op het vlak van de milieuwetgeving actief. Voor de verschillende milieuthema's zijn er belangrijke wijzigingen gebeurd, namelijk: het in werking treden van de regelgeving voor het grondverzet (hoofdstuk 10 van het VLAREBO), de nieuwe VLAREA en het bundelen van diverse milieuverplichtingen in het Integraal Milieujaarverslag.

Momenteel gebeurt de directe terugkoppeling en melding van acute problemen inzake milieuwetgeving hoofdzakelijk via OVAM en via de provinciale buitendiensten van AMINAL Milieuvergunningen en de VMM te Leuven.

1.1.2. Informatieverstrekking

- **Algemeen**

In elke uitgave van GOM-Actueel wordt minstens één artikel gewijd aan een milieuaangelegenheid. Meestal gaat het om wijzigingen in de wetgeving en aankondigingen van studiedagen. Daarnaast wordt tevens de aandacht gevestigd op de verschillende projecten van de GOM.

De milieucel fungeert als EMIS-steunpunt. EMIS staat voor het Energie- en Milieu-InformatieSysteem en is toegankelijk via internet (www.emis.vito.be). Vooral de databank BBT (Best Beschikbare Technieken) en de ‘navigator Vlaamse Milieuwetgeving’ blijken nuttige informatiebronnen te zijn ter ondersteuning van de KMO's. Bovendien werkten de milieucellen samen met het BBT-kenniscentrum in het kader van de voorstelling van nieuwe of aangepaste BBT studies. Er werden 2 BBT-workshops voor de metaalbewerkende nijverheid georganiseerd, 1 in Limburg en 1 in West-Vlaanderen.

- **Publicaties**

Volgende gemeenschappelijke GOM publicaties, zijn bij de milieuconsulent beschikbaar:

- “Handleiding bij de milieuvergunningsaanvraag”;
- “Bedrijf en Milieu”;
- “Milieujaarverslag”;
- “Steunmaatregelen bij Milieu-investeringen en Energiebesparende investeringen”;
- “Milieu checklist”;
- “Industry and Environment”;
- “Het opstellen van een milieujaarverslag, emissiejaarverslag en het jaarverslag van de milieucoördinator”.

Deze publicaties werden in 2004 regelmatig geactualiseerd naar aanleiding van wijzigingen in de milieuwetgeving.

- **Databank**

De milieucel beheert een databank van de milieustudiebureaus en van de leveranciers van milieutechnologie in Vlaanderen. Deze gegevens zijn eveneens terug te vinden op de EMIS-site van internet.

- **Studienamiddagen**

De milieucel organiseerde in de loop van 2004 volgende studienamiddagen:

Onderwerp	Datum	Organisatie	Aantal deelnemers
Het nieuwe VLAREA	31 maart	GOM Vlaams-Brabant i.s.m. OVAM	85
Houtafval: wat doen we er straks mee?	2 juni	GOM Vlaams-Brabant	33
Milieuzorg en innovatie: kennismaking met de expertise van Vito	5 oktober	GOM Vlaams-Brabant i.s.m. Vito	17
Startersdorp IFEST 2004	19 tot 22 oktober	Alle GOM's	7 starters
Subsidies voor milieu-investeringen	7 december	GOM Vlaams-Brabant	34

1.1.3. Bedrijfsbegeleiding

In de loop van 2004 werden 20 bedrijven bezocht. In de meeste gevallen kaderde dergelijk bedrijfsbezoek in het actualiseren of regulariseren van de vergunningstoestand van de onderneming. Ter plaatse werd het voorwerp van dergelijk bezoek veelal uitgebreid tot andere milieuaspecten. Daarnaast werden 19 bedrijven op de GOM ontvangen.

113 bedrijven werden telefonisch of louter schriftelijk geadviseerd.

De belangrijkste terugkerende onderwerpen waren:

1. VLAREM-vergunningen en -voorwaarden (opmaak van een dossier, verplichtingen bij de opslag van gevaarlijke stoffen,...);
2. steunmaatregelen voor milieu-investeringen;
3. bodemsaneringsdecreet en de uitvoeringsbesluiten (verplichting tot de uitvoering van een oriënterend bodemonderzoek,...);
4. veiligheidsaspecten bij de opslag van gevaarlijke producten;
5. milieuaudit in het kader van de bedrijfsinterne milieuzorg;
6. info m.b.t. milieubedrijven (erkende deskundigen, afvalverwerkers...);
7. nieuwe VLAREA;
8. het aanstellen/vervangen van de milieucoördinator;
9. samenwerkingsakkoord verpakkingsafval;
10. milieuzorg en specifieke normen voor milieuzorgsystemen.

Ook zetelt de milieucel in de stuurgroep van het project “Bedrijfsmilieuzorg in Vlaams-Brabant”. Dit project wil de bedrijven via studiedagen, begeleiding, en publicaties informeren over de mogelijkheden om op een integrale wijze aan milieuzorg te doen.

1.1.4. Inschakeling van de milieucel in de GOM werking.

- **Interne milieuvragen in het kader van de ontwikkeling van nieuwe en de sanering van oude bedrijfsterrains**

De milieucel van de GOM coördineert het bodemonderzoek m.b.t. de ontwikkeling en de sanering van bedrijfsterrains en verlaten bedrijfsgebouwen. De coördinatie omvat o.a. volgende opdrachten: opstellen van offerteaanvragen, lastenboeken, aanbestedingsdossiers, overleg met studiebureaus, OVAM... In 2004 werden volgende projecten gecoördineerd:

- Aanstelling van een bodemsaneringsdeskundige voor de opmaak van een nieuw bodemsaneringsproject voor zone II te Cargovil;
- Het plaatsen van nieuwe peilbuizen op Bost-Gallic te Tienen;
- Aanstelling van een bodemsaneringsdeskundige voor het uitvoeren van een oriënterend bodemonderzoek op de percelen 84a4, 84l4 en 90s4 van de bedrijfzone Bost-Gallic;
- Voor het opstellen van een masterplan voor de verwaarloosde industriële site Aciers Alexis te Landen werd een onderzoek gevoerd naar de bodemtoestand van het perceel;
- Voor de grondwatersanering van de site De Stordeur te Leuven werd een bodemsaneringsdeskundige aangesteld. De sanering zal starten van zodra het gebouw volledig afgebroken is.

- **Project Milieuzorg in de Vlaamse Openbare Instellingen**

Via dit project worden de Vlaamse Openbare Instellingen door Vlaams Minister van Leefmilieu aangespoord milieuzorg te introduceren in hun organisatie. Voor de GOM Vlaams-Brabant coördineert de milieucel dit project. In 2003 is het project definitief van start gegaan. In 2004 werd het papierverbruik, de belangrijkste afvalfractie op de GOM, aangepakt. Op basis van de evaluatie van het gevalideerde actieplan 2004 werd een actieplan opgesteld voor het jaar 2005.

- **Project Duurzaam beheer van de bedrijfzone Tienen-Grijpen**

De dubbele doelstelling van dit project is enerzijds het evalueren van de huidige beheersstructuur op de industriezone West-Grijpen te Tienen en het zoeken naar mogelijkheden tot verbetering; anderzijds het opsporen van samenwerkingsverbanden tussen de bedrijven waarbij zowel financieel-economisch voordeel als milieuvoordeel vooropstaat. De uitvoering van het project gebeurt door de GOM in nauwe samenwerking met de Stad Tienen.

Een studie is opgemaakt door Buck Consultants International i.s.m. Haskoning Belgium en voorgesteld aan de bedrijven op de zone. Uit de bevraging van de bedrijven zijn aanvankelijk 8 mogelijke samenwerkingsthema's geselecteerd: beveiliging en bewaking, groenonderhoud, afvalinzameling, bewegwijzering, inkoop van energie, contract met koerier, contract met broodjeszaak en onderhoud gebouwen. Vijf samenwerkingsdomeinen

werden geselecteerd voor prioritair onderzoek: bewegwijzering, afvalinzameling, groenonderhoud, telefonie en energieaankoop.

In overleg met de bedrijven werd afgesproken een proefperiode te voorzien waarin de samenwerkingsmogelijkheden uit het rapport worden uitgewerkt en getoetst aan de financiële haalbaarheid. Maandelijks overleg tussen de bedrijven en de beheerders van het bedrijvenpark (GOM en stad Tienen) is noodzakelijk voor de uitbouw van de samenwerking.

De milieuconsulent staat in voor het organiseren van de vergaderingen, het opstellen van de verslagen, het uitwerken van de samenwerkingsverbanden, ...

1.2. Stedenbouw

1.2.1. Eerstelijnszorg

De taak van de stedenbouwcel bestaat in eerste instantie uit het verstrekken van stedenbouwkundig advies naar de bedrijven toe. De taak omvat het verschaffen van informatie, het begeleiden van de bedrijven binnen hun stedenbouwkundige problematiek en het terugkoppelen naar de bevoegde instanties.

- ***Informatieverstrekking en begeleiding***

De stedenbouwcel probeert in de eerste plaats preventief op te treden door het verspreiden van informatie.

De bedrijven worden van de voor hen belangrijke stedenbouwkundige materie op de hoogte gesteld via de brochures “Bedrijf en Stedenbouwkundige vergunning”, “Zonevrije bedrijven” en via artikels in de GOM-Actueel.

Het voorbije jaar werden een 65-tal bedrijven begeleid met betrekking tot hun stedenbouwkundige problematiek. Sommige bedrijven kunnen via telefonische contacten worden bijgestaan, andere worden bezocht.

De aangebrachte vragen situeren zich met betrekking tot:

- de vergunningsaanvragen (vergunningsplicht, vergunningsprocedure);
- de verenigbaarheid van activiteiten met de bestemmingen;
- de problematiek van zonevrije bedrijven (zonevrije ontwikkelingsmogelijkheden, planologisch attest, sectoraal BPA);
- de mogelijkheden tot regularisatie en procedure voor regularisatieaanvraag en vragen inzake bouwmisdrijven;
- de wisselwerking milieuwetgeving/stedenbouwwetgeving.

- ***Contacten - terugkoppeling***

In functie van een goede en correcte stedenbouwkundige dienstverlening, zijn regelmatige contacten met de betrokken gemeenten en de bevoegde provinciale administraties vereist. Het betreft voornamelijk contacten met vragen naar de stand van zaken van bepaalde dossiers, vragen in functie van de wetgeving of bemiddelingen tussen het bedrijf en de gemeente of bevoegde administratie.

Vanwege de wisselwerking van de stedenbouwkundige problematiek met de milieuproblematiek vindt er ook continu overleg plaats met de milieucel.

1.2.2. Opvolging wetgeving

Om optimaal te kunnen inspelen op de vragen vanuit de bedrijven en een gepast advies te kunnen verlenen, is het noodzakelijk de zich steeds wijzigende wetgeving nauwgezet bij te houden.

Met betrekking tot de wetgeving, die van belang is voor de werking van de GOM stedenbouwkundige cel, zijn in deze periode aan bod gekomen:

- Het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, in 2003 gewijzigd bij de decreten van 28 februari 2003, 4 juni 2003, 21 november 2003 en 7 mei 2004. De wijziging van 7 mei 2004 betekent de toevoeging van artikel 145 sexies m.b.t werken van openbaar nut;
- Het besluit van de Vlaamse regering van 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratie-voorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater (BS, 8/11/2004);
- Het besluit van de Vlaamse regering van 28 november 2003 tot bepaling van de toelaatbare functiewijzigingen voor gebouwen, gelegen buiten de geëigende bestemmingszone (BS 10/2/2004);
- Het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning (BS 26/11/2004);
- Het besluit van de Vlaamse regering van 4 juni 2004 tot bepaling van de nadere regels inzake het planologisch attest (BS 29/10/2004);
- Het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2004 tot vaststelling van nadere regels voor de organisatie en de werkwijze van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid (BS 24/5/2004);
- Het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 betreffende de transactiesom inzake ruimtelijke ordening: wijziging 22/11/2002 (BS 21/9/2004);
- Het besluit van de Vlaamse regering van 4 juni 2004 tot uitvoering van artikel 145 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (BS 20/9/2004).

1.2.3. Problematiek zonevreemde bedrijven

De voornaamste problemen die uit de contacten met bedrijven naar voor komen zijn:

- problemen ten aanzien van de huidige bestemmingsplannen: door de opmaak van het gewestplan zijn verschillende bedrijven “zonevreemd”. Dit betekent dat hun activiteiten niet verenigbaar zijn met de voorschriften van de bestemmingszone waarin zij gelegen zijn. Deze bedrijven kunnen niet langer uitbreiden;
- problemen om uit te breiden binnen het woongebied: dit zijn bedrijven, waarvan de activiteit in principe verenigbaar is met de woonfunctie maar waarvan toch geen verdere ontwikkeling meer geduld wordt. Dit komt tot uiting tot een weigering van de milieuvergunning of van een stedenbouwkundige vergunning. Een herlokalisatie dringt zich op.

1.2.4. Opvolging plenaire vergaderingen

Doordat de Administratie Economie op regelmatige basis betrokken wordt bij het intergomoverleg van de stedenbouwcellen wordt er een samenwerking op gang gebracht omtrent de ontwikkeling (vanuit de sector economie) van een gemeenschappelijk stramien voor het beoordelen van allerlei plannen die het ruimtegebruik beïnvloeden.

Op deze manier staat de sector sterker om invloed uit te oefenen op stedenbouwkundige voorschriften die het bedrijfsleven meer ontregelen, dan regelen.

Er werd advies uitgebracht zoals voorzien in de wettelijke goedkeuringsprocedure voor 27 BPA's (en RUP's):

- *Ontwerp BPA Nieuwe markt, brug en omgeving Kapelle-op-den-bos (schriftelijk)*
- *Herziening BPA Administratief Centrum Meise (schriftelijk)*
Dit BPA voert een verfijning door van de bestemming van woongebied naar o.m. zone voor wonen, handel, dienstverlening, ambacht en kleinhandel. Er is veel onduidelijkheid i.v.m. de interpretatie van de voorschriften.
- *Sectoraal BPA zonevreemde bedrijven Londerzeel (plenaire 29/02/2004)*
In dit BPA zijn 10 bedrijven opgenomen, die alle 10 (evt.voorwaardelijk) gunstig beoordeeld werden.
- *BPA Roggemanskaai Halle (plenaire 24/03/2004)*
Dit BPA bestendigt de bestaande situatie. Er wordt opgemerkt dat er prioriteit moet gegeven worden aan watergebonden bedrijvigheid en dat handel niet thuishoort op een regionaal bedrijventerrein.
- *BPA 't Parkske Halle (plenaire 24/03/2004)*
Ongeveer 2.5 ha wordt omgezet van 'gebied voor ambachtelijke bedrijven en middelgrote ondernemingen' naar 'zone voor grootwinkel, detailhandel en kantoren'.
- *RUP/BPA Van de Velde beton Opwijk/Asse (plenaire 16/04/2004)*
Dit BPA is opgemaakt voor een definitieve ordening van het bedrijf Van de Velde en stelt tot doel het gewestplan (woongebied met landelijk karakter) te verfijnen. Op korte termijn wordt integratie met woonomgeving vooropgesteld en op lange termijn moet het bedrijf herlokaliseren naar lokaal bedrijventerrein Nijverseel.
- *Sectoraal BPA zonevreemde bedrijven Dilbeek (plenaire 26/04/2004)*
Van de 26 opgenomen bedrijven zijn er 10 geschrapt, om redenen van strijdigheid met de omzendbrief, opname in een gebiedsgericht BPA en brouwvrije strook langsheen de autosnelweg. Afdeling Bos en Groen heeft nog geen advies gegeven. Door dit advies zouden er ook nog een aantal kunnen afvallen.

- *BPA nr. 4 en 4A Kuikenpad Drogenbos (schriftelijk)*
Dit BPA wordt ondermeer herzien om de reden dat een aantal zones niet gerealiseerd werden. De GOM heeft een positieve evaluatie t.o.v. de vorige plenaire vergadering omdat de bestaande bedrijvigheid in de binnengebieden mee wordt opgenomen.
- *BPA nr.23 Zenneveld – Kleine Kolder Sint-Pieters-Leeuw (plenaire 17/05/2004)*
Dit BPA is opgemaakt ter verfijning van het gebied naar watergebonden bedrijvigheid en ter wijziging van industrieel uitbreidingsgebied en woongebied met landelijk karakter naar zone voor ambachten, nijverheid en dienstverlening. Als GOM maken we de bedenking of het plan wel haalbaar is naar realisatie toe.
- *BPA Grote Kapel Beersel (plenaire 1/06/2005)*
Dit BPA krijgt een gunstig advies maar krijgt de opmerking potentiële ontwikkelingen op lange termijn te hypothekeren omdat het enkel ‘ambachtelijke bedrijven en detailhandel in functie van de aanpalende begraafplaats’ toelaat.
- *BPA centrum Uitbreiding Beersel (plenaire 1/06/2005)*
Gunstig advies.
- *BPA nr.9 Machelen Carré (schriftelijk)*
Dit BPA neemt een zonevreemd bedrijf op en kiest voor een ‘hoogwaardig uitgerust bedrijventerrein voor KMO’s met productiecapaciteit’ met een nieuwe ontsluiting naar de Leuvensesteenweg, die de woonwijk ontlast. De GOM verleent een voorwaardelijk gunstig advies.
- *Sectoraal BPA zonevreemde bedrijven Tielt-Winge (plenaire 7/07/2004)*
In dit BPA zijn 12 bedrijven opgenomen, waarvan er voorlopig 9 gunstig beoordeeld werden. Voorlopig, omdat er nog wat onduidelijkheden betreffende de vergunningtoestand bestaan.
In het kader van het recent structureel overleg rond het structuurplan, waaruit blijkt dat de locatie van het lokaal bedrijventerrein aan de N2 in vraag wordt gesteld, kan er nog één bedrijf mee opgenomen worden die in deze zone ligt. Dit dossier werd tijdens de plenaire vergadering kort voorgesteld en wordt samen met verslag mee opgestuurd zodat dit mee in openbaar onderzoek kan.
- *BPA B&B Sint-Pieters-Leeuw (plenaire 10/08/2004)*
De opmaak van dit BPA kadert in het verlenen van een positief planologisch attest (dd. 13/10/2003) voor een deel van het bedrijf Marcel Boom, gelegen op Sint-Pieters-Leeuw. (Het andere deel, gelegen op Dilbeek, heeft een positief planologisch attest verkregen dd.11/08/2003.) Gunstig.
- *Tweede herziening BPA nr.2 Strombeek-Bever (schriftelijk)*
Bestemming van de woon- en bedrijvenfuncties. Het eerste BPA-voorstel, om de ambachtelijke bedrijvenzone om te vormen naar een kleinhandels- en kantoorzone, werd niet aanvaard door de gewestelijke planologische ambtenaar. strijdigheden met het RSV (en geen bereidheid om een voorafname te doen op de afbakening van het VSGB). Voorwaardelijk gunstig.

- *BPA Centrum Asse (plenaire 2/09/2005)*
Voorwaardelijk gunstig.
- *BPA Kerk Asse (plenaire 2/09/2005)*
Voorwaardelijk gunstig.
- *BPA De Zwaan Asse (plenaire 2/09/2005)*
Gunstig.
- *BPA Ruisbroek centrum Sint-Pieters-Leeuw (plenaire 7/09/2004)*
Reconversie van een voormalige bedrijfssite ACV in het centrum van Ruisbroek en in de nabijheid van het station naar wonen, verweven met horeca, handel, diensten en ambachtelijke activiteiten. ACV wou in dit voormalig volgens het gewestplan ingekleurd woongebied loodsen plaatsen in functie van bedrijvigheid. De gemeente wil dit tegengaan met een duidelijke visie.
- *BPA Van Cauwelaert Sint-Pieters-Leeuw (plenaire 7/09/2004)*
Uitvoering van een positief planologisch attest dd. 7/10/2002 van een aannemersbedrijf en het tot kantoorgebouw uitgegroeid oorspronkelijk deel van het bedrijf. BPA krijgt ongunstig advies van ROHM wegens niet voldaan aan voorwaarden vooropgesteld i.k.v. planologisch attest.
- *RUP 04 Zennevallei Zemst*
- *RUP 08 Westelijk Landbouwgebied Zemst (plenaire 6/10/2004)*
Omdat er geen sectoraal BPA ZVB kan goedgekeurd worden (omdat Zemst reeds lang over een goedgekeurd GRS beschikt), wordt er een oplossing gezocht voor ZVB in het kader van gebiedsgerichte RUP's. Deze richtnota (of discussienota) RUP 08 werd eigenlijk opgemaakt voor het bedrijf Aro Products. Dit heeft een gunstig planologisch attest verkregen, en dus is de gemeente verplicht om binnen het jaar een voorontwerp RUP naar de bevoegde adviesinstanties te versturen. Het RUP is niet onderbouwd en is enkel een pro forma document. Het bedrijf heeft reeds anticipatieve vergunningen verkregen voor de korte termijn behoefte (uitbreiding), welke reeds in uitvoering zijn.
- *Herziening BPA tussen de waters Diest (plenaire 15/10/2004)*
Goed ontsloten 4 lobbig gebied ten NO van het centrum, waar naast ambachtelijke activiteiten, activiteiten van openbaar nut en recreatie plaats kunnen vinden binnen huidige voorliggende bestemming. BPA dat reeds vele malen herzien is, is opgedeeld in twee fasen, waarvan dit de tweede fase is.
- *Voorontwerp BPA Gemeentelijk Containerpark Wemmel (structureel overleg 23/11/2004)*
De gemeente wenst op korte termijn een herlokalisatie van het gemeentelijk containerpark te realiseren. Hiertoe, na ruimtelijke afweging, wordt de vrijgekomen bedrijfssite Balcaen door de gemeente verworven. Voor een snelle beschikking over

een juridisch kader, wordt niet op de goedkeuringsdatum van het structuurplan gewacht, maar wordt er een BPA opgemaakt.

- *BPA Langveld Sint-Pieters-Leeuw (plenaire 6/12/2004)*
Dit BPA bewerkstelligt een verweving wonen-werken en bestendigt de bestaande bedrijvigheid langsheen de N6.
- *Sectoraal BPA zonevreemde bedrijven Lennik (plenaire 16/12/2004)*
Er zijn zes bedrijven opgenomen en uitgewerkt in dit sectoraal BPA. Vanuit AROHM wordt de suggestie gemaakt een aantal bedrijven op te nemen in twee nieuwe gebiedsgerichte BPA's: BPA Ninoofsesteenweg en BPA Steenbakkerij.
- *GRUP Stationsomgeving Landen (plenaire 17/12/2004)*
Gunstig.

1.2.5. Projecten

ROR Renault

Het ruimtelijk onderzoeksrapport voor de oost-site van Renault wordt verder opgemaakt. De bestaande en juridische context evenals de planningscontext worden uitgewerkt. De ruimtelijke analyse, visie en conceptvorming krijgen een eerste aanzet. (...)

Aciers Alexis

Het onderzoek inzake Aciers-Alexis (Landen) ging van start. Er werd informatie ingewonnen m.b.t. onder meer de juridische (vergunnings)toestand bij verscheidene gemeentelijke diensten. De informatie betreffende de bodemproblematiek werd na enig aandringen en bijkomende toelichting over de opdracht uiteindelijk ook van de OVAM verkregen. Momenteel wordt contact gezocht met de Waalse curator van de in falingsprocedures zijnde eigenaar om tot overleg over de huidige situatie te kunnen komen.

1.2.6. Infosessies

Info-avond planologisch attest, 15/6/2004, Kortenaken

In samenwerking met de gemeente Kortenaken en VOKA werd er een infoavond georganiseerd over het planologisch attest. Er waren zo'n 40-tal aanwezigen. Op deze infoavond werden handouts van de presentatie, de desbetreffende wetgeving en de brochure 'zonevreemde bedrijven' ter beschikking gesteld van de aanwezigen. Naar aanleiding van deze infoavond kwamen er een aantal extra dossiers in begeleiding.

2. Geografisch Informatiesysteem (GIS) Bedrijvenzones

2.1. Output GIS Bedrijvenzones wint aan belang.

Sinds 1998 loopt er binnen de Vlaamse GOM's een overheidsopdracht van het Vlaamse Gewest om aan de hand van een geografisch informatiesysteem (GIS) een geïntegreerde cartografische inventaris van de Vlaamse bedrijvenzones op te bouwen.

De aansturing van deze GIS-werking verloopt hoofdzakelijk via een zgn. "Center of excellence" (COE), waarvan de GIS-deskundige van de GOM Vlaams-Brabant het centrale aanspreekpunt is.

Deze inventaris geeft een overzicht van alle infrastructuur, de percelering en aanwending van de verschillende bedrijventerreinen. Naast de cartografische lagen maken de GOM's ook jaarlijks een provinciale bezettingstabel over aan de Administratie Economie. De voorbije jaren zijn er vooral inspanningen geleverd om de actualisering van de inventaris op peil te houden en werd vooral de gebruiksvriendelijkheid van het instrument voor investeringspromotie verhoogd.

In 2004 werd het GIS-bedrijventerreinen uitgebreid met gegevens van terreinen die via de Plannen van Aanleg een economische bestemming kregen. De gescande en gegeorefereerde PA's werden door AROHM begin 2004 ter beschikking gesteld van de GOM's.

Tot voordien waren het enkel de terreinen die op het gewestplan als paars ingekleurd stonden die opgenomen werden in het GIS, hoewel deze ondertussen ook al werden aangevuld met gans het luchthavengebied en de stedelijke ontwikkelingsgebieden.

Gekoppeld aan het GIS bestaat er eveneens een interne GOM-werking omtrent bedrijfsdata. Deze worden op een gestructureerde manier verzameld en verwerkt in een bedrijfsdatabank.

Hieruit worden relaties gelegd met het GIS om de bedrijfsbezetting per zone te kunnen aangeven.

Eind 2004 waren er ongeveer 4.750 bedrijven gekoppeld op ruim 335 bedrijvenzones in het GIS-bedrijventerreinen voor Vlaams-Brabant.

De perceelslaag omvat momenteel een 7550-tal opgesplitste percelen waarvan er in totaal 3236 betrekking hebben op bebouwde "gebruikspercelen" van bedrijven, 90 zijn onbebouwd maar in bedrijfsgebruik en 380 percelen kunnen beschouwd worden als uitbreidingsreserves van bedrijven. Opvallend voor de regio Zaventem-Machelen-Vilvoorde is het hoge aandeel leegstanden, vnl. bij de kantoorgebouwen. In totaal telt het Vlaams-Brabantse bestand een 368-tal volledige of gedeeltelijke leegstanden. De meeste profielen hiervan worden door de GOM Vlaams-Brabant opgenomen op de website voor bedrijfstvastgoed (zie verder).

De actualisering van de GIS-gegevens verloopt in Vlaams-Brabant parallel met de updating van de bedrijfsdatabank; deze wordt gemeente per gemeente opgevat en omhelst tevens arbeidsintensieve telefonische opvolging ter verificatie en vervollediging.

2.2. Het Geoloket op internet als eerste stap bij locatie-onderzoek

Om de verzamelde en verwerkte gegevens inzake beschikbare percelen ook ter beschikking te kunnen stellen van niet-gisgebruikers werd door de GOM's een bevragingsmodule geïnstalleerd bij de investeringspromotoren. Deze module gebruikt een aantal basiskaarten en is toegespitst op de gegevens over beschikbare percelen. Bovendien is het maken van een afdruk van een kaart met de bijhorende informatie voorgeprogrammeerd zodat de investeringspromotor dit onmiddellijk kan ter beschikking stellen van zijn klant, zijnde de potentiële investeerder of het bedrijf met (her)lokalisatievragen. Via een aantal voorgeprogrammeerde zoekmogelijkheden zoals gewenste oppervlakte, ligging t.o.v. de autosnelwegen, ligging in een bepaalde gemeente of regio kan snel nagezien worden of er lokalisatiemogelijkheden zijn die binnen uw wenspatroon vallen.

Om de beschikbare informatie voor het brede publiek toegankelijk te maken werd het GIS-materiaal op internet samengebracht in een Geoloket Bedrijventerreinen. Hiermee kan iedereen een overzicht krijgen van de ligging van de verschillende bedrijventerreinen in Vlaanderen. Er kan ingezoomd worden op de terreinen om te na te gaan in welke omgeving ze liggen en hoe ze ontsloten worden.

Ook hier worden zoekmogelijkheden aangeboden: u kan zoeken naar beschikbare percelen op basis van gewenste oppervlakte of ligging in een bepaalde provincie of gemeente. Op basis van het zoekresultaat wordt vervolgens verwezen naar de betreffende GOM om gedetailleerde informatie te verkrijgen en voor eventuele verdere begeleiding. Deze doorverwijzing is noodzakelijk omdat niet alle details over de percelen op de webstek aangeboden kunnen worden. Gegevens over de actuele toestand of inzake prijsindicaties zijn dermate tijdsgevoelig dat dit niet kan bijgehouden worden via huidige structuur van de website. Deze informatie is echter wel aanwezig bij de betreffende GOM.

Op 27 mei werd het Geoloket officieel geopend op het internet en het werd meteen een successite met meer dan 1100 bezoekers op de eerste dag. Het Geo-loket bundelt momenteel de informatie over 2.153 bedrijventerreinen in Vlaanderen, met uitzondering van de havengebieden, voor een totale oppervlakte van meer dan 37.000 hectare. Meer dan 39.000 verschillende percelen werden opgenomen. Het Geoloket Bedrijventerreinen is bereikbaar op: <http://www.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/bedrijventerreinen/>

2.3. Actualisering een must voor kwaliteitsbehoud

De GOM's zijn ervan overtuigd dat met de ontwikkeling van het GIS-bedrijvenzones en het gebruiksvriendelijk bevragen via zowel persoonlijk contact als via het bijhorend Geoloket, een fundamentele basis beschikbaar is voor een overheid die het ondernemen wil faciliteren.

De bottom-up benadering en de opbouw van terreinkennis en ervaring met de codering maken dat het GIS-bedrijvenzone een stabiel werkinstrument voor de GOM's geworden is en dat hiermee inderdaad een fundamentele basis gelegd is voor een kwaliteitsvolle internettoepassing. Het gevaar voor kwaliteitsverlies schuilt wel in de actualisering.

Het feit dat het GIS-project initieel opgestart is als een specifieke opdracht vanwege het Vlaamse Gewest betekent dat het GIS (nog) niet opgenomen is in de basistaakstellingen

van de GOM's en dat er dus nog geen garantie is op een continue actualisering. De huidige werking en inbedding in de GOM structuren dient te worden gegarandeerd om de kwaliteit van het GIS-instrument en de internettoepassing te kunnen behouden. Ook bij de hervorming van de GOM's in het kader van het Vlaamse project 'Beter Bestuurlijk Beleid' dienen nog inspanningen geleverd om de GIS-werking te consolideren.

BIJLAGEN

Beknopt statistisch overzicht Vlaams-Brabant

In het kader van het activiteitenverslag 2004 van de GOM Vlaams-Brabant, wordt getracht in de volgende tabellen, ter informatie, een statistisch overzicht te verschaffen van een aantal belangrijke indicatoren voor de sociaal-economische situatie in Vlaams-Brabant. Naast de twee arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven en de 65 Vlaams-Brabantse gemeenten werd ook het Vlaamse Gewest als vergelijkingspunt opgenomen. Bovendien wordt het stramien van vorige activiteitenverslagen gevolgd, zodat vergelijking in de tijd mogelijk is.

Steeds werd getracht de meest recente gegevens weer te geven.

Volgende tabellen zijn opgenomen:

1. Bevolking;
2. Werkgelegenheid;
3. Ondernemingen en inrichtingen met loontrekkende tewerkstelling;
4. Sectoriële tewerkstelling;
5. Sectoriële verdeling van de zelfstandigen;
6. Gemiddeld Inkomen;
7. Werkloosheid;
8. Gemeentelijke statistieken arrondissement Halle-Vilvoorde;
9. Gemeentelijke statistieken arrondissement Leuven.

1. Bevolking

	Halle- Vilvoorde	Leuven	Vlaams- Brabant	Vlaams Gewest
Op 1 januari 2004				
Totaal	568.791	463.113	1.031.904	6.016.024
mannen	276.860	228.485	505.345	2.966.640
vrouwen	291.931	234.628	526.559	3.049.384
Loop van de bevolking in 2003				
Aantallen				
geboorten	5.671	4.754	10.425	59.964
sterften	5.348	4.462	9.810	58.910
Natuurlijk accres	323	292	615	1.054
Migratie				
vestiging	32.409	24.473	56.882	262.092
vertrek	29.669	21.996	51.665	240.757
Migratiesaldo	2.740	2.477	5.217	21.335
Per 1000 inwoners				
natuurlijk accres	0,6	0,6	0,6	0,2
migratiesaldo	4,8	5,3	5,1	3,5
Totaal accres (in % tov 2003)	+0,5%	+0,2%	+0,3%	+0,3%

Bron : NIS

2. Werkgelegenheid

toestand op 30 juni 2002	Halle- Vilvoorde	Leuven	Vlaams- Brabant	Vlaams Gewest
<u>Tewerkstelling</u>				
<i>Aantal inrichtingen</i>	12.699	9.638	22.337	151.017
<i>Aantal werknemers</i>	198.108	130.887	328.995	1.988.101
Handarbeiders	69.636	42.274	111.910	860.451
mannen	50.805	27.640	78.445	600.849
vrouwen	18.831	14.634	33.465	259.602
Hoofdarbeiders	128.472	88.613	217.085	1.127.650
mannen	71.057	40.296	111.353	527.298
vrouwen	57.415	48.317	105.732	600.352
<i>Gemiddeld aantal werknemers per inrichting</i>	15,6	13,6	14,7	13,2
<u>Privé</u>				
<i>Aantal inrichtingen</i>	11.787	8.788	20.575	141.267
<i>Aantal werknemers</i>	166.909	84.389	251.298	1.491.441
Handarbeiders	65.148	37.690	102.838	794.971
mannen	48.857	25.616	74.473	573.563
vrouwen	16.291	12.074	28.365	221.408
Hoofdarbeiders	101.761	46.699	148.460	696.470
mannen	57.973	21.138	79.111	325.232
vrouwen	43.788	25.561	69.349	371.238
<i>Gemiddeld aantal werknemers per inrichting</i>	14,2	9,6	12,2	10,6
<u>Overheid & onderwijs</u>				
<i>Aantal inrichtingen</i>	912	850	1.762	9.750
<i>Aantal werknemers</i>	31.199	46.498	77.697	496.660
Handarbeiders	4.488	4.584	9.072	65.480
mannen	1.948	2.024	3.972	27.286
vrouwen	2.540	2.560	5.100	38.194
Hoofdarbeiders	26.711	41.914	68.625	431.180
mannen	13.084	19.158	32.242	202.066
vrouwen	13.627	22.756	36.383	229.114
<i>Gemiddeld aantal werknemers per inrichting</i>	34,2	54,7	44,1	50,9

Bron: RSZ

3. Ondernemingen en inrichtingen met loontrekkende tewerkstelling

Toestand op 30 juni 2002	Halle-Vilvoorde	Leuven	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
Landbouw, jacht en bosbouw	282	297	579	4.927
Visserij	2	-	2	125
Primaire sector	284	297	581	5.052
Winning van energiehoudende delfstoffen	-	-	-	2
Winning van niet-energiehoudende delfstoffen	2	-	2	45
<i>Totaal winning van delfstoffen</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>2</i>	<i>47</i>
Voedingsmiddelen	274	235	509	4.122
Tabaksprodukten	1	1	2	28
Textiel	18	4	22	995
Kleding en bontnijverheid	20	8	28	431
Ledernijverheid en schoenen	3	3	6	66
Hout en artikelen van hout	35	28	63	524
Papier- en kartonnijverheid	24	17	41	188
Uitgeverijen, drukkerijen	139	89	228	1.364
Cokesovens, aardolieraffinaderijen	1	-	1	16
Chemische nijverheid	38	16	54	427
Rubber- en kunststofnijverheid	35	16	51	450
Overige niet-metaalhoudende minerale producten	44	36	80	762
Metallurgie en producten van metaal	157	104	261	2.560
Machines, apparaten en werktuigen	54	34	88	858
Elektrische en elektronische apparaten	36	21	57	344
Medische apparatuur, precisie- en optische instrumenten	26	31	57	347
Transportmiddelen	27	13	40	426
Meubels en overige industrie	80	39	119	1.372
Recuperatie van recycleerbaar afval	12	4	16	173
<i>Totaal industrie</i>	<i>1.024</i>	<i>699</i>	<i>1.723</i>	<i>15.453</i>
Electriciteit, gas en water	23	14	37	174
Bouwnijverheid	1.198	941	2.139	16.797
Secundaire sector	2.247	1.654	3.901	32.471
Handel en reparatie	3.819	2.626	6.445	41.507
Hotels en restaurants	866	895	1.761	13.355
Vervoer, opslag en communicatie	911	381	1.292	7.303
Financiële instellingen	417	355	772	5.160
Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven	1.876	1.299	3.175	19.140
Tertiaire sector	7.889	5.556	13.445	86.465
Openbaar bestuur	386	305	691	3.527
Onderwijs	346	366	712	4.037
Gezondheidszorg en maatschappelijke diensten	546	600	1.146	7.577
Gemeenschapsvoorzieningen, socio-culturele en persoonlijke diensten	813	774	1.587	10.801
Diversen	188	86	274	1.087
Kwartaire sector	2.279	2.131	4.410	27.029
Algemeen totaal	12.699	9.638	22.337	151.017

Bron: RSZ

4. Sectoriele tewerkstelling

Toestand op 30 juni 2002	Halle-Vilvoorde	Leuven	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
Landbouw, jacht en bosbouw	1.105	1.532	2.637	24.754
Visserij	3	-	3	562
Primaire sector	1.108	1.532	2.640	25.316
Winning van energiehoudende delfstoffen	-	-	-	11
Winning van niet-energiehoudende delfstoffen	22	-	22	580
<i>Totaal winning van delfstoffen</i>	22	-	22	591
Voedingsmiddelen	4.553	4.157	8.710	62.629
Tabaksprodukten	96	259	355	2.099
Textiel	328	62	390	32.743
Kleding en bontnijverheid	203	127	330	6.920
Ledernijverheid en schoenen	6	12	18	1.517
Hout en artikelen van hout	251	346	597	8.636
Papier- en kartonnijverheid	1.078	270	1.348	10.351
Uitgeverijen, drukkerijen	3.075	1.015	4.090	19.562
Cokesovens, aardolieraffinaderijen	23	-	23	3.410
Chemische nijverheid	3.249	847	4.096	47.729
Rubber- en kunststofnijverheid	790	1.095	1.885	19.646
Overige niet-metaalhoudende minerale producten	1.168	359	1.527	17.348
Metallurgie en producten van metaal	2.626	1.691	4.317	62.396
Machines, apparaten en werktuigen	2.432	211	2.643	26.280
Elektrische en elektronische apparaten	2.886	2.113	4.999	30.945
Medische apparatuur, precisie- en optische instrumenten	165	804	969	4.877
Transportmiddelen	2.686	1.777	4.463	52.948
Meubels en overige industrie	775	552	1.327	20.342
Recuperatie van recycleerbaar afval	201	17	218	2.123
<i>Totaal industrie</i>	<i>26.591</i>	<i>15.714</i>	<i>42.305</i>	<i>432.501</i>
Electriciteit, gas en water	641	857	1.498	11.746
Bouwnijverheid	6.890	5.653	12.543	118.116
Secundaire sector	34.144	22.224	56.368	562.954
Handel en reparatie	46.304	16.350	62.654	267.008
Hotels en restaurants	6.394	4.647	11.041	71.341
Vervoer, opslag en communicatie	26.769	7.163	33.932	142.972
Financiële instellingen	2.859	5.251	8.110	45.879
Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven	40.535	14.058	54.593	220.598
Tertiaire sector	122.861	47.469	170.330	747.798
Openbaar bestuur	13.393	12.762	26.155	157.407
Onderwijs	11.043	19.534	30.577	194.992
Gezondheidszorg en maatschappelijke diensten	10.654	22.046	32.700	231.114
Gemeenschapsvoorzieningen, socio-culturele en persoonlijke diensten	4.613	5.102	9.715	65.952
Diversen	292	218	510	2.568
Kwartaire sector	39.995	59.662	99.657	652.033
Algemeen totaal	198.108	130.887	328.995	1.988.101

Bron: RSZ

5. Sectoriële verdeling van de zelfstandigen (alle categoriën)

toestand op 31 december 2003	Halle- Vilvoorde	Leuven	Vlaams- Brabant	Vlaams Gewest
Landbouw & Visserij	4.129	4.130	8.259	61.413
Nijverheid	9.535	6.175	15.710	107.814
Handel	20.672	15.584	36.256	217.533
Vrije beroepen	11.030	9.095	20.125	94.413
Diensten	4.280	4.062	8.342	49.766
Diverse beroepen	122	72	194	1.612
totaal	49.768	39.118	88.886	532.551

Bron: RSVZ

6. Gemiddeld Inkomen

aanslagjaar 2002	Halle- Vilvoorde	Leuven	Vlaams- Brabant	Vlaams Gewest
per aangifte (in EUR)	30.023	28.880	29.509	25.565

Bron : NIS

7. Werkloosheid

toestand op 31 december 2004	Halle- Vilvoorde	Leuven	Vlaams- Brabant	Vlaams Gewest
a) aantal werklozen				
mannen	5.492	5.017	10.509	79.301
vrouwen	6.811	5.835	12.646	98.007
totaal	12.303	10.852	23.155	177.308
b) werkloosheidsgraad				
mannen	5,6%	6,0%	5,8%	7,2%
vrouwen	7,5%	7,9%	7,7%	10,7%
totaal	6,5%	6,9%	6,7%	8,8%

Bron : RVA

8. Gemeentelijke statistieken: arrondissement Halle-Vilvoorde

Halle-Vilvoorde	Bevolking (1.1.2004)	RSZ- tewerk- stelling (30.6.2002)	RSZ-inrich- tingen (30.6.2002)	Werkloosheid NWWZ (31.12.2004)	Gemiddeld inkomen per aangifte in EUR (a.j. 2002)
Affligem	11.684	1.012	203	314	29.235
Asse	28.739	12.515	774	983	26.468
Beersel	23.214	6.986	457	620	30.906
Bever	1.949	143	30	46	25.585
Dilbeek	39.058	9.412	759	1.126	31.329
Drogenbos	4.800	3.091	148	214	22.592
Galmaarden	7.906	643	117	174	27.487
Gooik	8.876	901	180	155	28.958
Grimbergen	33.362	9.362	669	977	31.539
Halle	34.316	12.897	690	1.133	26.223
Herne	6.390	786	117	156	27.852
Hoeilaart	9.977	1.112	188	239	31.228
Kampenhout	10.857	2.873	286	263	32.088
Kapelle o/d Bos	8.851	1.933	147	198	28.473
Kraainem	12.978	1.565	200	332	36.299
Lennik	8.726	1.916	201	189	31.069
Liedekerke	11.880	1.635	181	399	25.624
Linkebeek	4.770	762	81	151	30.479
Londerzeel	17.305	4.806	416	361	28.421
Machelen	12.111	14.655	515	462	26.655
Meise	18.427	2.879	337	506	34.537
Merchtem	14.551	2.185	301	312	29.484
Opwijk	11.986	1.755	214	274	29.260
Overijse	23.955	4.383	461	573	34.424
Pepingen	4.331	594	90	77	29.341
Roosdaal	10.641	1.457	169	277	28.270
St.Genesius-Rode	17.895	2.311	367	437	34.655
St.Pieters-Leeuw	30.485	6.628	579	1.028	27.286
Steenokkerzeel	10.664	4.331	221	239	32.286
Ternat	14.574	5.762	399	343	29.969
Vilvoorde	36.466	24.793	949	1.610	26.140
Wemmel	14.499	3.684	362	532	32.323
Wezembeek-Oppeem	13.469	983	149	321	35.950
Zaventem	28.070	45.037	1.477	857	30.355
Zemst	21.029	2.321	265	455	32.172
Arr. Halle- Vilvoorde	568.791	198.108	12.699	16.333	30.023

Bron: NIS, RSZ, VDAB

9. Gemeentelijke statistieken: arrondissement Leuven

Leuven	Bevolking (1.1.2004)	RSZ- tewerk- stelling (30.6.2002)	RSZ-inrich- tingen (30.6.2002)	Werkloosheid NWWZ (31.12.2004)	Gemiddeld inkomen per aangifte in EUR (a.j. 2002)
Aarschot	27.701	8.426	733	981	25.058
Begijnendijk	9.205	929	145	249	28.270
Bekkevoort	5.806	796	115	138	26.317
Bertem	9.015	1.226	147	184	32.070
Bierbeek	9.100	1.901	164	210	32.926
Boortmeerbeek	11.497	2.061	232	256	32.032
Boutersem	7.525	772	108	168	30.286
Diest	22.491	8.825	654	922	25.042
Geetbets	5.772	779	123	207	24.463
Glabbeek	5.115	623	100	104	27.805
Haacht	13.373	2.547	280	376	28.578
Herent	19.123	2.947	336	467	33.420
Hoegaarden	6.059	805	91	169	29.028
Holsbeek	8.968	966	145	197	31.606
Huldenberg	9.046	959	134	210	31.668
Keerbergen	12.265	1.631	228	318	35.701
Kortenaken	7.473	732	137	170	24.645
Kortenbergh	17.907	4.189	320	425	32.704
Landen	14.388	2.263	219	550	26.440
Leuven	89.777	59.655	2.575	3.986	28.322
Linter	6.932	571	98	193	26.699
Lubbeek	13.540	2.223	257	308	35.017
Oud-Heverlee	10.725	1.618	152	224	36.418
Rotselaar	14.868	2.363	234	401	29.388
Scherpenheuvel- Zichem	21.807	2.575	328	773	24.653
Tervuren	20.490	2.615	265	440	35.570
Tielt-Winge	9.877	1.262	214	254	27.384
Tienen	31.782	11.647	698	1.249	25.254
Tremelo	13.617	1.866	247	403	28.924
Zoutleeuw	7.869	1.115	159	253	24.953
Arr. Leuven	463.113	130.887	9.638	14.785	28.880

Bron: NIS, RSZ, VDAB

LIJST VAN AFKORTINGEN

AEP	Afval en Emissie Preventie
BB-net	Brabant-Brussel-net
BBT	Best Beschikbare Technologie
BC	Bedrijvencentrum
BPA	Bijzonder Plan van Aanleg
DIV	Dienst Investeren in Vlaanderen
EMIS	Emissie- en Milieu Informatiesysteem
GEN	Gewestelijk Express-net
GEWOP	Gewestelijk Ontwikkelingsplan Brussel
GIS	Geografisch Informatiesysteem
HESOC	Hagelands Economisch & Sociaal Overleg Comité
I&I	Innovatie- en Incubatiecentrum
IAP	Instituut voor het Archeologisch Patrimonium
ICT	Informatie & Communicatie Technologie
IMEC	Interuniversitair Micro-Electronica Centrum
IWT	Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap & Technologie
MAMBO	Minder Afval Meer Bedrijfsopbrengsten
MCB	Multifunctioneel Centrum voor Bedrijven
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
PPS	Publiek-Private Samenwerking
REH	Ruimtelijk Economische Hoofdstructuur
RIC	Regionaal Incubatie Centrum
RSV	Ruimtelijk Structuurplan voor Vlaanderen
RUP	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
SEOP	Sociaal Economisch Ontwikkelingsplan Vlaams-Brabant
SPRE	Strategisch Plan Ruimtelijke Economie
STC	Subregionaal Tewerkstellingscomité
STEM	Streekeigen Management
SWOT	Strenghts-Weaknesses-Opportunities-Threats
TIV	Technologische Innovatiesteun Vlaanderen
VIS	Vlaams-Innovatie-Samenwerkingsverband
VLAO	Vlaams Agentschap Ondernemen
VOI	Vlaamse Openbare Instelling